ሓዳስ ኤርትራ

መበል 27 ዓመት ቁ. 221 | ረቡዕ 16 ግንቦት 2018 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 3
ኣሰራት ጥንታውያን ጽሑፋዊ...

ገጽ 4
ፋየር - ካብ ህጻንነት ...

ገጽ 8
ነይማር ተመሪጹ ኣልሸሰ (...)

ገጽ 9
ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲ (...)

ገጽ 11
ኣግማይት፡ ኣብ ድርብ (...)

ሃገራዊ መዓልቲ ምግራብ፡ “ሓምላይ መሬት - ውሑስ ህይወት”ብዝብል ቴማ ተዘኪሩ

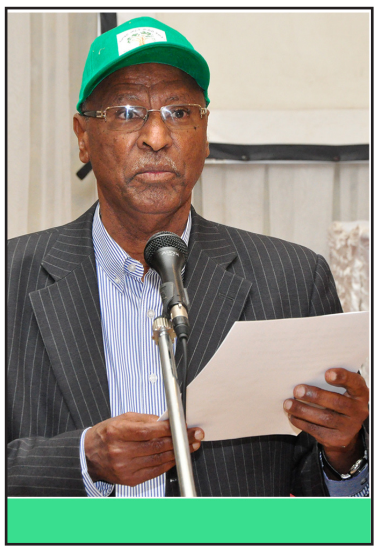

ስ/ሳሙኤል የውሃንስ

ሃገራዊ መዓልቲ ምግራብ - 15 ግንቦት፡ “ሓምላይ መሬት - ውሑስ ህይወት” ብዝብል ቴማ፡ ንመበል 12 ግዜኡ ተዘኪሩ።

ኣብ'ዚ ላዕለዎት ሰበሰልጣን መንግስትን ግንባርን ከምኡ'ውን ዕዱማት ኣጋይሽ ዝተሳተፍዎ መደብ፡ ሚኒስተር ሕርሻ ኣቶ ኣረፋይነ በርሀ ኣብ ዘስመዖ ቃል፡ ናይ መውዓሊታ ሸቶ ህዝብን መንግስትን ኤርትራ፡ ልምዕትን ፍርያምን ሃገር ምህናጽ ምዃኑ ጠቒሱ፡ ነዚ ንምትግባር፡ ብመገዲ ምግራብ፡ ምሕዝኡ፡ ልምዓት፡ ርትዓዊ ኣጠቓቕማን ቀጻጸርን፡ ሽፋን መሬት ምስሳንን ብርሰት ምጉዳልን ከም ዝተኾነ ኣስሚሩሉ።

ዋና ኣካያዲ በዓልሰልጣን ኣግራብን እንስሳ ዘገዳምን ኣቶ ኣብርሃ ጋርዛ ብወገኑ፡ ሃገራዊ መዓልቲ ምግራብ፡ ኣከባቢና ዘድልዮ ሽፋን ገረብ ብሓያል ጻዕሪ ንምምላእ መብጽዓና እነሐድሰሉን፡ ዘይሓላፍነታዊ ብርሰት ክኸውን መዘኻኸሪ ዝቐርበሉን ዕለት ምዃኑ ብምዝኽኻር፡ ዚጋጥም ዘሎ ዘሰክፍ ተርእዮታት ብርሰት ንምግታእ ዝተኻየደ ጻዕሪ ብውህደት ክቕጽል ተላቢዩ።

ኣወሃሃዲ ሽማግለ ሓምላይ ወፍሪ ኣቶ ፍጹም ሓገስ ብወገኑ፡ ብምትሕብባርን ተሳትፎን ዝተፈላለያ ኣካላት መንግስትን ግንባርን ሃይማኖታውያን ትካላት፡ ኣብያተ-ትምህርቲ፡ ከምኡ'ውን ወልቀዚጋታት ዝተኻየደ ዘሎ ንጥፈታት ምግራብ ኣተባቢዒ ውጽኢት ደርኪቡ ከምዘሎ ጠቒሱ፡ እናበኣሰ ዝመጽእ ዘሎ መጠን ብርሰት ኣግራብ ግን - እቲ ዝዓበየ ብድሆ ምዃኑ ኣገንዚቡ።

በቲ ኣጋጣሚ ኣብ ዝተኻየደ ናይ ሓደ መዓልቲ ዓውደ-መጽናዕቲ፡ ትሕዝቶ ሃብቲ ገረብን ሕዝእቲን ዘጽር ጽብጻብ፡ ተደጋጋሚ ብርሰት ዘርኣየሉ ከባቢታት፡ ብደረጃ ሃገር ዝግበር ንጥፈታት ምግራብን ብድሆታቱን፡ ናይ እምነት ትካላትን ኣብያተ-ትምህርትን ዘሰላስልኦ ዘለዋ ንጥፈታት ምግራብን ውሕስነት ቀጻልነቱን - ዘጸሩ ጽብጻባት ሓምላይ ወፍሪን ቀጻጸር ኣግራብን እንስሳታት ዘገዳምን ቀሪቦም ዘተ ተኻይዱሎም።

ብዘይካ'ዚ፡ ኣብ ኩለን ዞባታት ንዝተኻየደ ንጥፈታት ምድላው ፈልሲታት፡ ወፍሪ ምግራብንናይ ምጽዳቕ መጠንን ቀጻጻሪ ስራሓትን ሚዛን መቕጻዕትን ቁጠባዊ ጸጋት መሰረሓታት ንምትእትታው ዝተኻየደ ዘሎ ስራሕን ኲነታቱን ዝምልከት መብርሂታት ተዋሂቡ።

ኣብ'ቲ ኣጋጣሚ፡ ንኽብረታ ዕለት ሰበሰልጣንን መራሕቲ ሃይማኖትን ናይ ምግራብ ንጥፈታት ከካይዱ እንከለዉ፡ ኣብ'ዚ ዓመት'ዚ ኣብነታዊ ስራሕ ዘርኣዩ 88 ወልቀሰባትን ትካላትን ድማ ሽልማት ተዋዲሎም።

እቲ መደብ ጉጅለ ባህሊ ህጻናት 'ፍዮሪና' ብዘቕረበቶ ስሑጥበባዊ መሳናድኢታት ተሰንዩ ነይሩ።

ሃበሮ - ህንጻውን ትሕተ-ቅርጻውን መደባት ይትግበር ኣሎ

ኣብ ዝተፈላለየ ከባቢታት ንኡስ ዞባ ሃበሮ፡ ጸገት ክፍልታት ትምህርቲ፡ ጸገም ዝስተ ማይን መጓዓዝያን ንምፍታሕ - ብልዑል ኮማዊ ተሳትፎ፡ ህንጻውን ትሕተ-ቅርጻውን መደባት ይሰላሰል ኣሎ።

ብመሰረት'ቲ ዝወጸ ወጥኑ ኣብ መዝረት፡ ሃበሮ ጻዕዳ ኣፍዓቡን ቃርሳብልን ፍልፍለን ብጠቕላላ 25 ተወሰኽቲ ክፍልታት ትምህርቲ፡ ሽግር ዝስተ ማይ ህዝብን ጥሪትን ንምፍታሕን መሰናኣዊ ሕርሻ ንምምዕባልን ድማ ኣብ ምምሕዳር ከባቢ መዝረት ዲጋ ትሰርሐ ከምዘላ ክፍሎጥ ተኻኢሉ።

ኣመሓዳሪ'ቲ ንኡስ ዞባ ኣቶ ፍትዊ ጉብረመስቀል፡ ካብ ፍልፍል ክሳብ መዝረት ዝኣቱ ልዕሊ 70 ኪሎ ሜተር ጽርግያ፡ ንኣገልግሎት መጓዓዝያ ብዘምችእ ብልዑል ተሳትፎ ህዝቢ ንምምሕያሹ ዝተጀመረ ስራሕ ብጽቡቕ ይቕጽል ከምዘሎ፡ እዚ ዕማም'ዚ ድማ ኣብ ስሉጥነት ትግባረ ናይ'ቲ ካልእ ፕሮጀክትታት ዓቢ ኣስተዋጽኦ ከምዘበርከተ ኣረዲኡ። ንምጥርናፍ ዓድታት ብዝምልከት ድማ እቲ መደብ 95 ሚእታዊት ዕወት ከምዝበረከ ገሊጹ።

ኣብ'ቲ ንኡስ ዞባ 11 መዋእለ ህጻናት፡ 10 ናይ መጀመርታ፡ ሸውዓተ ናይ ማእከላይ ደረጃ፡ ሓንቲ ናይ ካልኣይ ደረጃ ዝርከባኦን 29 ትካላት ትምህርቲ ከምኡ'ውን ሓንቲ ማእከል ጥዕና እትርከበን ሰለስተ መደበራት ጥዕና ተዋዲደን ኣብ ንጡፍ ኣገልግሎት ከምዝርከባ፡ ኣገልግሎት ኤለክትሪሲቲ ንምትእትታው ድማ መስመር ተዘርጊሑ ከምዘሎ፡ ኣቶ ፍትዊ ብዝወሃቦ ሓቢሩ።

ኣብቲ ከባቢ ንዘሎ ጸገም ኣገልግሎት መጓዓዝያ ንምቅላል ምስ ኩባንያ ሓራት ምርድዳእ ይግበር ከምዘሎ ጠቒሱ ድማ፡ ታወር ብምትካሉ እውን ኣገልግሎት ተንቀሳቓሲ ቴሌፎን ንምርካብ ትሰፋዎት ምዃናም ገሊጹ።

ቅነ ናጽነት ኣብያተ-ትምህርቲ ዞባ ማእከል ብውዕዉዕ ኣገባብ ይካየድ ኣሎ

“ራእይ ብዕዮ” ብዝብል ቴማ ብ14 ግንቦት ኣብ ቤት-ትምህርቲ ማእከላይ ደረጃ ባና - ጉዳይፍ ብወግዒ ዝተጀመረ ቅነ ናጽነት ኣብያተ-ትምህርቲ ዞባ ማእከል፡ ብዝተፈላለየ መሳናድኢታት ብውዕዉዕ ኣገባብ ይካየድ ኣሎ።

ኣብ መኽፈቲ ስነስርዓት፡ ኣመሓዳሪ ዞባ ማእከል ሜጀር ጀነራል ሮሞዳን ዐስማን ኣውልያይን ኣቦመንበር ህግደፍ ዞባ ማእከል ኣቶ የሱፍ ሳይቕን ዝተዓደመ ሰኣላዊ ምርኢት ከፊቶም።

ሓላፊ ጨንፈር ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዞባ ማእከል መምህር በላይ ሃብተጋብር ኣብ ዘስመዖ ቃል፡ ቅነ ናጽነት ኣብያተ-ትምህርቲ ኣብ ኲነታት ጸላት ዕብየት ትምህርቲ ብሓፈሻ፡ ኣብ ምዕቃብ ክብርታት ሕብረተሰብ ድማ ብፍላይ ዓቢ ተራ ከምዘለዎ ጠቒሱ፡ ሎሚ ዓመት ልዕሊ 300 ኣብያተ-ትምህርቲ ዝሳተፍኦ - ንርዝነት ትርጉም ናጽነት ዘንጸባርቕ ንጥፈታት ይካየድ ከምዘሎ ሓቢሩ።

ኣመሓዳሪት ንኡስ ዞባ ጉዳይፍ ወይዘሮ ትብለጽ ተወልደ ድማ፡ ቅንያት ናጽነት ኣብያተ-ትምህርቲ፡ ኣካል ናይ'ቲ ጽምብል ናጽነትና ንምድማቕ ዝስላሰል መደባት ኣብ ርእሲ ምዃኑ፡ ንተመሃሮን መንእሰያትን ቀንዲ ተዋሳኢቲ ዝኾኑር ሰለዝኾነ ዓቢ ብልጫን ኣገዳስነትን ከምዘለዎ ገሊጹ።

ኣብ'ዚ ክሳብ 19 ግንቦት ዝቕጽል ቅነ ናጽነት ኣብያተ-ትምህርቲ ዞባ ማእከል፡ ዝተፈላለየ ባህላውን ስነጥበባውን መሳናድኢታት ይቐርብ ኣሎ።

ስ/ኣማረሽ ጸጋይ

ሓበሬታ ብዛዕባ ምጅማር ጾም ሮሞዳን

ሂላል ወርሒ ሮሞዳን ትማሊ ሰለዘይሰረቐት፡ ሎሚ መዛዘሚት ወርሒ ሻዕባን ተቐጺራ፡ ጾም ሮሞዳን ጽባሕ ሓሙስ 17 ግንቦት ከምዝጅምር፡ ቤት-ጽሕፈት ኢፍታእን እስላማዊ ጉዳያትን ሓቢሩ ኣሎ።

ርሑስ ምጅማር ጾም ሮሞዳን ንኹሉም ኣመንቲ።

ነበርቲ ከተማ ባረንቱ ወፈራዊ ጽሬት ኣካዪዶም

ነበርቲ ከተማ ባረንቱ ጽሬት ኣከባቢ ብምውሓስ ተመሓላለፍቲ ሕማማት ብሓፈሻ ዓሶ ድማ ብፍላይ ንምጥፋእ ወፈራዊ ጽሬት ኣካዪዶም።

እቲ መደብ ክራማት ቅድሚ ምጅማሩ ኣብ ዝተፈላለየ ከባቢታት ናይታ ከተማ ዝተኣከበ ርስሓት ንምውጋድን ጣንጡ ክፈርያሉ ዝኽእላ ጉዳጉዲ ንምድፋንን ምኳኑ፡ ኣብ ማእከል ጥዕና ባረንቱ ሓላፊ ኣገልግሎት ጥዕና ነርስ ተማሰገን ብርሃ ገሊጹ።

ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ባረንቱ ኣቶ ኣውረልዮ ጃንኮሚና፡ ኣብቲ ወፈራ ዝተራእየ ዕዙዝ ተሳታፍነት፡ መርኣያ ናይ'ቲ ብዘለዎ ዝዓቢ ዘሎ ንቕሓት ምኳኑ ሓቢሩ።

ተሳተፍቲ፡ ጉሓፍ ዝመልአ በደኒታት ኣብ እዋኑ ክለዓልን ውዳብ ህዝቢ ኣብ ተመሳሳሊ ማእቶታዊ ንጥፈታት ክሕይልን፡ ምምሕዳር ከተማ ባረንቱ ክጽዕት ኣዘኻኺሮም።

ኤርትራውያን ኣብ ወጻኢ ዕለተ-ናጽነቶም ይጽምብሉ ኣለዉ

ኣብ ኣ'ደውሓ - ቐጠር፡ ሪያድ - ስዑዲ ዓረብ፡ ኩወይት፡ ሼና - ኣስትርያ ዝነብሩ ኤርትራውያን፡ መበል 27 ዓመት በዓል ናጽነቶም፡ "ራኢ ብዕዮ" ብዝብል ቴማ ብድምቀት ጸምቢሎም።

ማሕበረ'ኮም ኤርትራውያን ነበርቲ ቐጠር ዘዳለዎ - ብደሙቕ ህዝባዊ ጓይላ ዝተሰነየ ጽምብል፡ ኣብ'ታ ሃገር ዝመደበርም ዲፕሎማሰኛታትን ብርክት ዝበሉ ዜጋታትን ተሳቲፎምዎ።

ኣምባሳደር ኤርትራ ኣቶ ዓሊ ኢብራሂም፡ ናጽነትና - ወጽኢት ቃልሲን መስዋእትን መላእ ህዝቢ ኤርትራ ምኳኑ ጠቒሱ፡ ትግባረ ሃገራዊ መደባት ልምዓት'ውን ኣብ ሓድነትናን ስራሕናን ስለዝምርኮስ ብኣድማዕነት ከምዝሰምር እምነቱ ገሊጹ።

ተቐማጦ ሪያድ ብወገኖም፡ ንሕብረ-ብሄራዊ ጽባቐ ብዘራጉና ዘንጸብርቕ መሰናድኦታት፡ ስፖርታዊ ውድድራት፡ ከምኡ'ውን ኣብ ጥርናፈን ምዕዋት መደባት ማሕበረ'ኮምን ዕዙዝ ኣበርክቶ ንዝነበሩ ወገናት ወረቐት ምስጋና ናይ ምዕዳል መደብ ብምውዳብ፡ መዓልቲ ናጽነቶም ኣብዒሎም።

ኣምባሳደር ኤርትራ ኣብ ንግስነት ስዑዲ-ዓረብ ኣቶ መሓመድ-ዑመር ማሕሙድ፡ በዓል ናጽነትና - ኪኖ ደስታን ፈንጠዝያን ዝሓለፈ ረዚን ትርጉም ዘለዎ፡ ሓድነትናን ክብርታትናን ዘንጸባርቕሉ ኣጋጣሚ ምኳኑ ኣገንዚቡ።

ኤርትራውያን ነበርቲ ኩወይት እውን ኑታ ዕለት - ሃገራዊ ክብርታት ናብ ደቆም ብዘውርስ ኣገባብን መሰናድኦታትን ጸንቢሎምዋ።

ኣቦመንበር ማሕበረ'ኮም ኤርትራውያን ነበርቲ ኩወይት ኣቶ ዑስማን ሳልሕ፡ ማሕበረ'ኮሞም ተራኡ ኣብ ሃገራዊ መደባት ዝያዳ ንምዕዛዝ ጸዕርታቱ ከምዝሓይል ኣረጋጊጹ።

ኤርትራውያን ነበርቲ ከተማ ሼና - ኣስትርያ፡ ነቲ ሃገራዊ በዓል ብ12 ግንቦት እዮም - ብዝተፈላለየ መሰናድኦታት ብድምቀት ጸምቢሎምዎ።

ኣቦመንበር ማሕበረ'ኮም ኤርትራውያን ነበርቲ ኣስትርያ ኢንጂነር ዑመር ጃብር፡ ፍቕሪ ሃገር ኣብ ረዚን ክብርታት ሕብረተሰብና ዝተሰረተ ብምዃኑ፡ ወለዶታት ነዚ ክብርታት'ዚ ብግቡእ ከምዝወርሱ ጌርካ ምኽሳኻስ ሓላፍነት ማሕበረ'ኮም ምኳኑ ኣዘኻኺሩ።

ሰንዓፈ - ናይ ተጠቃምነት ግዜኡ ዝሓለፈ ሃለኽቲ ተቓጺሉ

ጥዕናውን ቀጠባውን ሳዕቤናት ግዜኡ ናይ ዝሓለፈ ሃለኽቲ ከቢድ ብምዃኑ፡ ተጠቀምቲ ክሽምቱ እንከለዉ ኣረጋጊጾም ክገዝኡን ጥንቁቓት ክኾኑን፡ ቤት-ጽሕፈት ምቁጽጻር ሕማም ስርዓትን ንኡስ ዞባ ሰንዓፈ ኣዘኻኺሩ።

እቲ ቤት-ጽሕፈት፡ ኣብ ትካላት ንግዲ ከተማ ሰንዓፈ ክሽየጥ ዝተረኽበ ዕለቱ ዝወደቐ ዓይነታት መግቢ፡ መመላኽዒ ደቂ-ኣንስትዮ፡ ሳሙና ኣብሲ፡ ፈሳታላትን ካልእን፡ ብ7 ግንቦት ኣብ ቅድሚ ዝምልከቶም ኣካላት ኣቃጺሉ።

"ተገልገልቲ፡ ሓሲሩ ኢሉም ወይ ዕለቱ ከይርኣዩ ካብ ምዕዳግ ክቖጠቡ ኣለዎም" ዝበለ ካብ'ቲ ቤት-ጽሕፈት ኣቶ ሃብቶም በየኑ፡ ናይ ተጠቃምነት ግዜኡ ዝሓለፈ ሃለኽቲ ምስ ዘጋጥሞም ብዝቐልጠፈ ንዝምልከቶ ኣካላት ክሕብሩ፡ ነጋዶ እውን ዕለቱ ዝበቕዐ ንብረት ምሓዝን ምሻጥን ብሕጊ ከምዝሕተቶም ተገንዚቦም ብኣጋ ክውግድዎ ጸዊዑ።

ኣብ ሆስፒታል ሰንዓፈ ሓኪም ህዝባዊ ጥዕና ኣቶ ምሉእብርሃን ኪዳኑ፡ ነጋዶን ተገልገልትን ኣብ ምሻጥን ምዕዳግን - ንጥዕና ቀዳምነት ክህቡ መኺሩ።

ገድገድ - ኮም ዝሰረቱ ከባቢያዊ ጽሬት ተሞጉሱ

ኣብ ንኡስ ዞባ ሽዕብ፡ ነበርቲ ምምሕዳር ከቢቢ ገድገድ ዝተኣታተውዎ ኮም ዝሰረቱ ከባቢያዊ ጽሬት፡ ኣብ ምውሓስ ጥዕናኦም ዝምስገን ኣስተዋጽኦ ይገብር ከምዘሎ፡ ኑቲ ንጥፈታት ንምምዕጋም ኣብ ዝተኻየደ ስነ-ስርዓት ተገሊጹ።

ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞባ ሽዕብ ኣቶ ኣቡበከር ኢብራሂም፡ ኣብ 2010 ዝተኣታተወ ኮም ዝሰረቱ ከባቢያዊ ጽሬት ጽቡቕ ወጽኢት ስለዝተረኽቦ ብዘለዓለ ይድፋኣሉ ከምዘሎ ሓቢሩ።

ነበርቲ እውን ዝተዋህቦም ኣስተምህሮታት ብግቡእ ተግቢሮም ጽሬት ከባቢኦም ስለዘውሓሱ፡ ተርእዮ ተመሓላለፍቲ ሕማማት ከምዝተገትአ ገሊጾም።

እዚ ከምዚ'ሉ እንከሎ፡ ነበርቲ ከተማ ባጽዕ ብ10 ግንቦት ኣብ ሆስፒታል ባጽዕ ናይ ጽሬት ወፈራ ኣካዪዶም።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ኣስፍሃ ተኸለማርያም
ቍ.ስ 116266 / 201820(2220)

ቦርድ ምስንዳእ
ብርሃነ ምሕረትኣብ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ኤርምያስ ገብረልዑል
ሺሃብ ኣርኣያ
ቍ.ስ 201820 (2214)
ፋክስ፡ 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ. 200454-07121322
ምልክታ
ቍ.ስ. 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ለይ-ኣውት
ኤደን ሃብተኣብ
ሳራ ኣለም
ሰማያዊት ሓይለኣብ
ምስጋና ተዓገስ
ሰገን ሰረቐ
ኣስቴር ካሕሳይ
ሳምራዊት መለስ

ኣገደስቲ ቴሌፎናት

ሆስፒታል ሓሊቡት
18 54 00
ሆስፒታል ኦሮታ
20 19 17
ፖሊስ ኤርትራ
12 77 99
ኮርፖሬሽን ኤለክትሪክ
ሰቲ
12 22 22
ፋርማሲያ ቁ. 1
127565
መጥፋእቲ ሓዊ
202099
ማሕበር ቀይሕ መስቀል
154633

ለሚ መደባት ERI-TV

ሰዓት	መደብ
12:00	ዶክመንታሪ
12:30	ዜና ትግርኛ
12:50	ጨራ ጥዕና
13:30	ዜና ዓረብ
13:40	ቴራብ
14:20	ፓኖራማ
15:05	ዶክመንታሪ
16:10	ዕላል ጥበባት
16:45	ማእገር
18:05	ህርመት
19:10	ኤሮቢክስ
20:00	ዜና ትግረ
20:10	ሽንግርዋ
21:00	ዜና ትግርኛ
21:25	ሕጊ ንሕጊ ዕብየት
22:00	ዜና ዓረብ
22:10	ሙ/ድራማ
22:30	ዜና እንግሊዝ

ኣሰራት ጥንታውያን ጽሑፋዊ ስርዓታት ኣብ ኤርትራ

ኣብርሃም ዘርኣይ

ኣብ ምዕራፋት ታሪኽ ወዲሰብ፣ ኣብ ዝተፈላለዩ ኩርንዓት ዓለም ዝተራእዩ ናይ ጽሑፍ ስርዓታት (writing systems)፣ ጥርዙምዕባለ ዝተፈላለዩ ሕብረተሰባት ዓለም የጽንሑ፡፡ ኣብ ጽሑፍ ዝሰፈሩ ትውክልትታት (written symbols)፣ ፊደል-መሰል መልክዓት (letterforms)፣ፊደላትን ናይ ኣድ ጽሑፋትን (alphabets and scripts)፣ ደቂ ሰባት ኣብ መድረኻት ታሪኽ ዝሰርዕዎም ኣድማዕቲ ኣገባባት ብምኻኖም፣ ንጥፈታቶምን ምሕደራዊ ስርዓታቶምን ከማእዝኑ ቡቲ ሓደ ወገን፣ ወህሉል ናይ ፍልጠት ተመኩሮታቶም ከኣ ቡቲ ካልእ ወገን ናብ ወለዶታት ከሰጋግሩ ዘኽእሉ ጭቡጣት ስልጣ ኢያም፡፡ ኣብቶም ጽሑፋዊ ስርዓታት (writing systems) ክሰርፁ ዝጀመሩ ኣብ ጥንቲ ዝተራእዩ ሕብረተሰባት (literate cultures) ፣ ሰእላዊ ፊደላት፣ ኣብ ሓወልቲ ዝሰፈሩ ቅርጺ ጽሑፋትን (inscriptions) ጽሑፋዊ መዛግብትን (written records) ንሓቢታም ትሕዝቶ ጽሑፋዊ ሓድግታት ኣብ ጥንቲ ዝተራእዩ ስልጣኔታት ሰሓዶም ዘለዉ ኣሰራት ኮይኖም ንረኽቦም፡፡ ኣብ ጥንቲ ዝተራእዩ ናይ ጽሑፍ ስርዓታት እምበኣር፣ ንሰፊሕ ክፋል ስልጣኔታት ዓለምና ክንርድኦ ይሕግዙ፡፡ ኣብ ዓውዲ ሱዑጥንቲ ዝዓም ጽሑፋዊ ኣሰራት ንምጽናዕ ዝግበር ስርሓት ብቐንዱ፣ ንማሕበረ-ቁጠባውን ፖለቲካውን ክውንነት እቶም ጽሑፍ ዘበርዎም ሕብረተሰባትን ከምኡ`ውን ንታሪኻውን ባህላውን መስርሓት ምዕባለ ናይቶም ጽሑፋዊ ስርዓታትን ዕላማ ይገብሩ፡፡ ክንድ ዝኾነ፣ ማሕበራውን ታሪኻውን መስርሓት ድርኺት ናይቶም ኣብ ዓለምና ካብ ጥንቲ ዝማዕበሉ ጽሑፋዊ ስርዓታት ብምኻኖም፣ ምትእስሳር እዞም መስርሓት ምስ ጽሑፋዊ ሓድግታት ምርዳእ ኣገዳሲ ኢዩ፡፡

ሱዑጥንታውን ታሪኻውን ኣሰራት ሃገርና፣ ሓደት ካብቶም ኣብ ኣህጉር ኣፍሪቃ ዝተራእዩ ጽሑፋዊ ስርዓታት ሰሓዱ ዘሎ ትሕዝቶ ኢዩ፡፡ ኣብ ጥንታውያን ሓወልትታትን ኣእማንን ተወቒሮም ንረኽቦም ናይ ጽሑፍ ቅርጽታት (inscriptions)፣ ኣብ ቀርኒ ኣፍሪቃ እቶም ዝጠንተዉ ኣሰራት ጽሑፍ ኮይኖም፣ ብቐንዱ ምስቶም ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃን ደቡባዊ ክፋል ቀይሕ ባሕርን ኣብ 1ይ መዋእል ቅ.ል.ክ.ዝተራእዩ ባህላውን ታሪኻውን መስርሓት ይዛመዱ፡፡ ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ፣ ኑቶም ኣብ ታሪኽ ዓለምና ዓብይ ተራ ዝተጻወቱ መስመራት ንግድን ባህላዊ ምልውዋጥን ዘራኽብ መስመር ብምኻኑ፣ ኣብ መበቆል ቋንቋታትን ባህላዊ ምትእስሳራት ሕብረተሰባት ቀርኒ ኣፍሪቃን ዓብይ ተራ ይሕዝ፡፡ ኣብ 1ይ መዋእል ቅ.ል.ክ. ኣብ ኣፍሪቃን ቀይሕ ባሕርን ዝተራእየ ምስፍሕፋሕ ዞባዊ ባህላዊ ምትእስሳራት፣ ኑቶም ኣብቲ እዋን ኣብ ቀርኒ ኣፍሪቃ ዝዓንበቡ ስልጣኔታት ድርኺት ዝፈጠረ መሰርሕ ኢዩ፡፡ ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃን ደቡባዊ ቀይሕ ባሕርን ዝተራእየ ማሕበረ-ቁጠባውን ፖለቲካውን መስርሓት ከኣ ኑቶም ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ኣብ 1ይ መዋእል ቅ.ል.ክ.ጽሑፋዊ ስርዓት ክፈጥሩ ዝጀመሩ ሕብረተሰባት ግዚፍ ኣበርክቶ ገይሩ፡፡ ኣብ ሱዑጥንታዊ ኣሰራት ሃገርና እንረኽቦም ጽሑፋዊ ኣሰራት እምበኣር ምስቶም ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ኣብ 1ይ መዋእል ቅ.ል.ክ. ማእከላት ስልጣኔ ከማእዝኑ ዝኸኣሉ ሕብረተሰባት ይተኣሳሰር፡፡ ኣብ ሱዑጥንታዊ ቦታታት መጠራ፣ ከስከሰ፣ ኣዱሊስ፣ ቀሓይቶ፣ ዓዲግራማተን፣ ፍቕያ፣ ደርዓ ወዘተ ኣብ ጥንታውያን ሓወልትታትን ኣእማንን ዝተወቕሩ ጽሑፋት ነዞም ማሕበረ-ቁጠባውን ፖለቲካውን መስርሓት ብምግንዛብ ክንርድኦም ኣገዳሲ ኢዩ፡፡

ኣብ ሱዑጥንታውን ታሪኻውን ኣሰራት ኤርትራ ዝተረኸቡ ኣሰራት ጽሑፍ፣ ብቐንዱ ኣብ ዘርያ እቶም ብሳባዊን (Sabaean) ግእዛውን (Geéz) ጽሑፋዊ ስርዓታት ዝውከሉ መግለጺታት ይሕቆፉ፡፡ እዞም መግለጺታት ጽሑፋዊ ስርዓታት ድሕሪ እቶም ኣብ መወዳእታ 19 ክፍለዘመን ብኣውሮጳውያን ጸሓፍትን ተጓዓዝትን ዝተገብሩ ዳህሳሳት ዝሰረጹ ኮይኖም፣ እዞም ጸሓፍቲ ዝሰነድዎም ጽሑፋት ኑቶም ድሒሮም ዝመጹ ክልሰ-ሓሳባትን ክትዓትን ዘማእዘኑ ኢያም፡፡ ብመንጽር`ዚ ከኣ መበቆል ግእዛዊ ስርዓተ-ጽሑፍ (Geéz writing system) ምስ`ዞም ክልሰ-ሓሳባትን መረዳእታታትን ተዛሚዱ ንነዊሕ ዘመናት ክርአ ጸኒሑ፡፡ ብመሰረት እቲ ንነዊሕ ዘመናት ሰሪጹ ዝጸንሐ ክልሰ-ሓሳባዊ መረዳእታ፣ መበቆል ግእዛዊ ስርዓተ-ጽሑፍ ምስ ምምጻእ ሕብረተሰባት ደቡብ ዓረብ ናብ ቀርኒ ኣፍሪቃ ኣብ 1ይ መዋእል ቅ.ል.ክ. ምኻኑ ይግለጽ፡፡ እዚ ክልሰ-ሓሳባዊ መግለጺ ምምጻእ ናይዞም ሕብረተሰባት ደቡብ ዓረብ ኣብ መበቆል ጽሑፋዊ ስርዓት ቀጥታዊ ጽልዋ ከም ዘበርኦ ይእንፍት፡፡ እዚ ክልሰ-ሓሳባዊ መረዳእታ፣ ኣብ ሱዑጥንታዊ ኣሰራት ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ዝተረኽቡ ጽሑፋዊ ሓድግታት ከም ሙቓራበን ማለክን ዝበሉ ምስ ደቡብ ዓረብ ዝተኣሳሰሩ ሲያመታትን ቅጽላትን ዝሓቑፉ ብምኻኖም ቀጥታዊ ጽልዋ ህዝብታት ደቡብ ዓረብ ኣብ መበቆል ጽሑፋዊ ሓድግታት ሕብረተሰባት ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ከም ዘመልክቱ ይምጉት፡፡ ይኹን`ምበር እዚ መረዳእታ ክንጽር ክልሰ-ሓሳባዊ ምጉት፣ ሱዑጥንታዊ መርትዖታት ዝኸድሎ ምኻኑ፣ ኣብ`ዚ እዋን ተመራመርቲ እዚ ዓውዲ ይገልጹ፡፡ ብኻልእ ኣዘራርባ፣ ጽልዋታት ስልጣኔታት ደቡብ ዓረብ ኣብ ጥንታውያን ሓወልታትን ጽሑፋዊ ሓድግታትን ሱዑጥንታዊ ቦታታት ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ዝርኣዩ እኳ እንተኾኑ፣ ቀጥታዊ ደፍኢት ሕብረተሰባት ደቡብ ዓረብን ፍልሰቶምን ናብ ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃን ግን ዛጊት ሱዑጥንታዊ መርትዖታት ዘቕርብ ከም ዘይብሉ ህልው ርድኢት ተመራመርቲ ሱዑጥንቲ ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ የጸር፡፡ እዚ ህልው መረዳእታ፣ ሓድግታት ሳባዊ ጽሑፋዊ ስርዓት ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ስርዓተ ኣምልኾን ፖለቲካዊ ኣተሓሳስባን 1ይ መዋእል ቅ.ል.ክ.ኣብ ምንጽብራቕ ዝተሓጸሩ ምንባሮም ይምጉት፡፡ ብመንጽር`ዚ መግለጺ እዞም ሓድግታት ሳባዊ ጽሑፋዊ ስርዓት፣ ንምምሕዳራዊ ንጥፈታት፣ ንግዳዊ ልውውጥን ካልኦት ኣገደስቲ ማሕበራዊ ንጥፈታት ሕብረተሰባት ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ኣብ 1ይ መዋእል ቅ.ል.ክ. ዝሰነዱ ዘይምኻኖም፣ እዞም ጽሑፋዊ ኣሰራት ቡቶም ንፖለቲካውን ሃይማኖታውን ስርዓታት 1ይ መዋእል ቅ.ል.ክ. ዘማእዝኑ ዝነበሩ ኣካላት ሕብረተሰባት ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ዝረዓሙ ምንባሮም ይግለጽ፡፡ ስለ`ዚ እዚ ህልው መረዳእታ፣ ሓድግታት ሳባዊ ጽሑፋዊ ስርዓት ኣብ ሱዑጥንታውን ታሪኻውን ቦታታት ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ፣ ንሰፊሕን ቀጥታውን ጽልዋታት ህዝብታት ደቡብ ዓረብ ከምኡ`ውን ፍልሰት እዞም ሕብረተሰባት ናብ ቀርኒ ኣፍሪቃ ከም ዘየመልክት የጸር፡፡

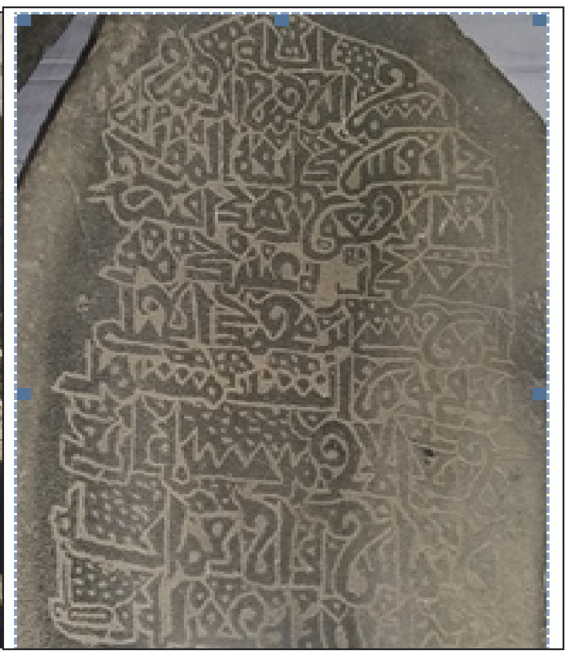

ሱዑጥንታዊ ኣሰራት ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ፣ ሓድግታት ሳባዊ ጽሑፋዊ ስርዓት ኣብ ዝተወሰኑ ማሕበረ-ፖለቲካዊ ንጥፈታት ዝተሓጸሩ ምንባሮም ቡቲ ሓደ ወገን፣ ሰፊሕ ክፋል ስልጣኔታት 1ይ መዋእል ቅልክ ከኣ ቡቲ ካልእ ወገን መበቆላዊ ሕላገት (indigenous elements) ዝውንኑ ምንባሮም የእንፍት፡፡ ጽልዋታት ወይ ምትእስሳራት ስልጣኔታት ደቡብ ዓረብ ኣብ ጽሑፋዊ ስርዓታትን ስርዓተ-ኣምልኾን ዝርኣዩ ኮይኖም፣ ምትእስሳር ስልጣኔታት ኒል`ውን (Nile Valley civilizations) ኣብ ሱዑጥንታዊ መዛግብ ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ንረኽቦም ኣሰራት ኢያም፡፡ብመንጽር`ዚ መረዳእታ እምበኣር መበቆል ጽሑፋዊ ስርዓታት ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ምስቶም ኣብ 1ይ መዋእል ቅ.ል.ክ.ኣብ`ዚ ዞባን ደቡባዊ ክፋል ቀይሕ ባሕርን ዝተራእዩ መድረኻት ባህላዊ መስርሓት ዝተኣሳሰር ኢዩ፡፡

እዞም ኣብ ላዕሊ ዝተጠቕሱ ክትዓትን መረዳእታታትን መበቆል ጽሑፋዊ ስርዓታት ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ንኸደኒ ጉዳያትና፣ ሱዑጥንታዊ ኣሰራት 1ይ መዋእል ቅ.ል.ክ.–1ይ መዋእል ድ.ል.ክ. ሃገርና፣ ንሳባዊ ጽሑፋዊ ስርዓት፣ ፊደላት ቅድመ-ግእዝ (Proto-Geéz) ከምኡ `ውን ኣብ 1ይ መዋእል ቅልክ ናይ መወዳእታ መልክዕ ዝሓዘ ግእዛዊ ጽሑፋዊ ስርዓት ዘንጸባርቑ ትሕዝቶታት ሓዚሉ ይርከቡ፡፡

ግእዛዊ ጽሑፋዊ ስርዓት ሓደ ካብቶም ዝጠንተዉ ጽሑፋዊ ስርዓታት ዓለምና ኢዩ፡፡ እዚ ኣፍሪቃዊ ጽሑፋዊ ስርዓት ንልዕሊ 2000 ዓመታት ከይተቛየረ ንነዊሕ ዘመናት ዝተፈላለዩ መስርሓት ሓሊፉ ኢዩ፡፡ እዚ ጽሑፋዊ ስርዓት፣ ንስርዓተ ድምጽን ሰዋስውን ዝውክል ጥራሕ ዘይኮነ፣ ንጥንታዊ መልክዕ ኣህጉር ኣፍሪቃ፣ ስርዓተ ኣምልኾ፣ ፍልስፍናዊ ምዕባለ፣ ማሕበረ-ቁጠባውን ታሪኻውን መስርሓት ሕብረተሰባት`ውን ዘንጸባርቕ ጥርዙምዕባለ ስልጣኔታት ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ኢዩ፡፡ እዚ ንመዋእላት ምስ መድረኻት እናማዕበለ ዝመጸ ጽሑፋዊ ስርዓት፣ኣብ መበል 4ይ-5ይ ክፍለዘመን ዝለዓለ ጥርዙ ብምብጻሕ፣ ሕብረተሰባት ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ስርዓተ-ፊደላቶም ክሰርፁ ከም ዝኸኣሉ ይግለጽ፡፡ ምዕባለ ግእዛዊ ጽሑፋዊ ስርዓት ብፍላይ ካብ 13-17 ክፍለዘመን፣ ምስ ምስፋር ዝተፈላለዩ ትሕዝቶ ዘለዎም ጽሑፋት ኣብ ብራናታት ተኣሳሲሩ፣ ድርኺት ወርቃዊ ዘመን ግእዛዊ ስነ-ጽሑፍ ክኸውን ክኢሉ ኢዩ፡፡ ክንድዝኾነ፣ ካብ ነዊሕ ዘመናት ኣብ ብራናታት ዝተጻሕፉን ዝተደርሱን ትሕዝቶታት፣ጥንታዊ መልክዕ እዚ ስነ-ጽሑፍን ምስኡ ዝዛመድ ባህላዊ፣ ሃይማኖታውን ታሪኻውን ፍጻመታት ሰሓዶም ይርከቡ፡፡ ኣብ ጥንታውያን ገዳማትን ኣድባራትን ኤርትራ ተዓቂቦም ንረኽቦም ብራናታት ግእዝ እዚ ምዕባለ ጽሑፋዊ ስርዓትን ስነ-ጽሑፍን ስለ ዝውክሉ ሱዑጥንታውን ታሪኻውን ኣገዳስነቶም ዓቢ ኢዩ፡፡ መበቆልን ምዕባለን ግእዛዊ ስርዓተ ጽሑፍ እምበኣር ብመንጽር`ዚ ታሪኻውን ሱዑጥንታውን ኣገዳስነት ክርአ ይግባእ፡፡

ብተመሳሳሊ ምስ ምዕባለ ጽሑፋዊ ስርዓት ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃ ዝጥቀስ ሱዑጥንታዊ ኣሰራት ደሴታት ዳህላክ ኤርትራ ኣካል ናይ`ዚ ሱዑጥንታውን ታሪኻውን ኣገዳስነት ኢዩ፡፡ ሱዑጥንታዊ ኣሰራት ደሴታት ዳህላክ ካብ 8ይ-12 ክፍለዘመን ምስ ምዕባለ ዓረባዊ ጽሑፋዊ ስርዓት ዝተኣሳሰር ጭብጥታት ሓዚሉ ይርከብ፡፡ ኣብ ደሴታት ዳህላክ ዝተረኽቡ ኣብ ኣእማን ዝተወቕሩ ብጽሑፋት ኩፊክ (Kuffic inscriptions)ዝፍለጡ መልክዕ ጥንታዊ ዓረባዊ ጽሑፍ ዘለዎም ኣሰራት ንምዕባለ ጽሑፋዊ ስርዓት ዓረብ ኣብ`ዚ ዝተጠቕሰ መድረኻት ታሪኽ የጉልሑ፡፡

ኣብ መወዳእታ፣ ኣብ ሱዑጥንታውን ታሪኻውን ቦታታት ኤርትራ ዝተረኽቡ ኣሰራት ጽሑፋዊ ስርዓት፣ ንመበቆልን ምዕባለን ጽሑፍ ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ቀርኒ ኣፍሪቃን ደቡባዊ ቀይሕ ባሕርን ቡቲ ሓደ ወገን፣ ንባህላውን ታሪኻውን ፍጻመታት ናይቶም ካብ 1ይ መዋእል ቅ.ል.ክ.-1ይ መዋእል ድ.ል.ክ. ዝተራእዩ መስርሓት ከኣ ቡቲ ካልእ የረድኡ፡፡ እዞም ኣሰራት ሓደት ኣብነት ህላወ ጥንታውያን ናይ ጽሑፍ ስርዓታት ኣብ ኣህጉር ኣፍሪቃ ስለ ዘንጸባርቑ ድማ ብዕምቀት ክጽንዑን ክዕቀቡን የድሊ፡፡

ብምትሕብባር ኮምሽን ባህልን ስፖርትን ዝዳሎ ዓምዲ

ዕላል ምስ ታሪኽ

ጥዑምዝጊ ተስፋይ

መበል 19 ክፋል

ፋየር - ካብ ህጻንነት ክሳብ ናጽነት

እንዳ ወናኒ ናይ'ቲ ንፍርቂ እናሰርሐ ህጡር ገዝዑብ ከዋህልል ዝኽእሉ ገራኽር ተስፋይ ፍረዝጊ እውን በጺሑ። ናብ'ቲ ገራኽር ክበጽሕ ከሎ፡ እቲ ኩነታት ዝተፈልየ

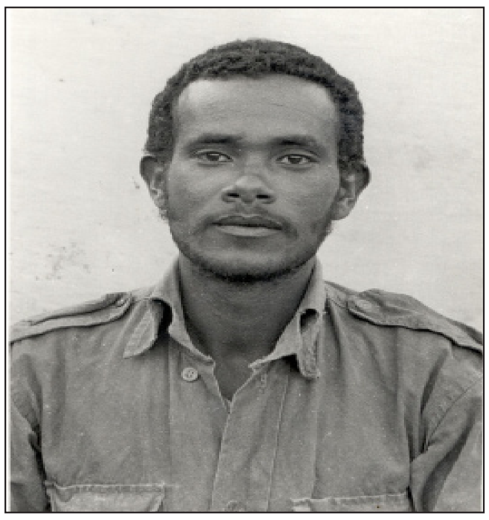

ስዉእ መስፍን ሃብተጼን

እዩ ነይሩ። ኣብ ንእስነቱ ምስ ሓያሎ ከምኡ ዝኣመሰሉ ሰራሕተኛታት ዝሰርሓሉን ዝተጻወተሉን እቶቱ ንኸዐቢ ዝደኸመሉን ዝረሃጸሉን፡ ጥይትን ንብረት ሰውራን ዘይከፉ ገዝዑብን ንዋይን ዝጸብጸበሉ፡ ኣብ ሓለዋ ቀጽልን ዋርድያን ኣብ በረኻን ከርኻሕን ዘይከፉ ኣብ መዛናግዒ ማእከላትን ኣብ ጥጡሕ መንጸፍን እናሓደረ ሂወቱ ዝመርሓሉ ዝኸሪ እዩ። ተጋዳላይ ኩይኑ ንዓመታት ኣብ ሜዳ ኤርትራ ምስ ኣሕለፈ ግን ኩሉ ናይ ኣስመራን ዓዲ ሓውሻን ሂወቱ ናብ ትዝታ ተቐይሩ እዩ። ምስ ናይ ቀደም ፈለጥቱ - ናይ ቀደም ዘኪሩ - ትዝታታቱ በርቢሩ። ግቡእ ዝፈጸመ ተጋዳላይ ኩይኑ፣ ኣብ ዝኸዶ ቦታ ዓቢ ክብሪ ክወሃቦ ምስ ተዓዘበ ተሓቢኑ - 'እንቋዕ ከይተጋደልኩ ኣይተረፍኩ' ኢሉዋ ንኡበሱ።

ፋየር ኣብ ኣስመራ ወርሒ ኣብሉ ምስ ጸንሐ፡ ናብ ገራኽር ኣፍዓበት ተመልሰ። ኣብ ድሮ ናጽነት፡ ኣብ ኣፍዓበት ክዕመም ዝነበሮ ሰራሕ ብምንባሩ፣ ናብ'ቲ ቦታ ተመሊሱ ምስ ብጾቱ ኑቲ ዝጸበዩዎም ዕማም ከሰላስሉ ነይሩዎም። ኣብ ግዜ ገድሊ ኣብ ፍቐዶ በረኻታትን ደጀናትን ከምኡ'ውን ኣብ መሬት ሱዳን ዝነበረ ተጋዳላይ፣ ንበረት ይኹን ትካላት ውድብ፡ ካብ መሬት ባዕዲ ናብ ሃገር፡ ካብ ገድላዊ ደጀናት ናብ ከተማታት ክግዕዝ ስለ ዝነበሮ፡ ጻዕቂ ስራሕ ገራኽር ኣፍዓበት ኣይዛዘሉን። ኣብኡ መጓዓዝያ ይኹኑ ጽገና ገራኽር ኩሉ መካይን ክቐበሉን ከፋንዉን፡ ዝተበላሸዋ ክጽግኑን ንበረቶም ናብ ዝተመደቡሉ ቦታታት ከበጽሑን ኣብ ኣፍዓበት ዓሲርም ንዝተወሰነ እዋን ጸንሐ። እቲ ገራኽር ስራሕ ቀደሙ እዩ ነይሩ። መሳርሕቱ እውን መሳርሕቲ ቀደሙ። ኣብ ኣፍዓበት ዝተቐየረ ዓቢ ነገር እንተ ነይሩ፡ ብዘይሰክፍታ ናይ ነፈርቲ ወግኡ ለይቲ ይኹን ቀትሪ ኣብ ድላዮም ቃልዕ ቦታ ኩይኖም ክሰርሑ ምኽኣሎም እዩ ነይሩ። ብዐቢኡ ደማ ናጽነት ኤርትራ ክዉን ምኻኑ ኣብ ኣእምሮኦም ዘሰረጸ ዓቢ ባህታ። እቲ ብኣጸዋር ሰራዊት ደርግ ዝናወጽ ዝነበረ መሬት ሳሕል፡ ሰላምን ህድኣትን ሰፊኑዎ፡ ጉርን ጥራዩምን ከም ቃሕታኦም ወፊሮም ዝምለሱሉ ህዋህው ብምስፋኑ፡ መቐረት ሰላም ዝያዳ ኣስተማቐሩዎ። ምስ መሳርሕቱ ብዙሕን ዓበይትን ዕማማት ምስ ዓመሙ ኸኣ ኣብ መጓዓዝያ ሓድሽ ኣወዳድባ ስለ ዝተገብረ፡ ፋየር ድሕሪ 4/5 ወርሒ እንደገና ናብ ኣስመራ ተመልሰ።

ክፍሊ መጓዓዝያ ህዝባዊ ግንባር፡ ናጽነት ምስ ኩነ እውን ኑቲ ኑበሰኻ ናይ ምኽኣል ጻዕርን ተበላሓትነትን እዩ ቀጺሉዎ። ኑቲ ሓድሽ ናይ ናጽነት ኩነታት ብዘለዎን ብጥንቡጠን እዩ ገጢሙዎ።

ሓርነት መላእ ኤርትራ፡ ዕማማት መጓዓዝያ ብዝያዳ ንኽዕዩበን ክዝርጋሕን ጠለበ። ሰራዊት ህዝባዊ ግንባር ኣብ ምሉእ ኤርትራን ኣብ ሓለዋ ዶባትን ምስ ተዘርገሐ፡ ስንቂ፡ ማይ፡ ዕጥቅን ኣሃዱታትን ምግዕዓዝ ግድን ምስ ኮነ ናብ ኩሉ ከርናዓት ኤርትራ መጓዓዝያ ህዝቡን ጸዕነትን ኣድለዩ። ኣብ ውሱን ቦታታት ኤርትራ ተደሪቱ ዝጸንሐ መጓዓዝያ፡ ኣብ ምሉእ ሃገርን ክሰኣን ኣብ ዝግበር ንጥፈታት ተጉዚና። በዚ ምኽንያት፡ ክፍሊ መጓዓዝያ ንኹሉ ቦታታት ሽፊኑ ምእንቲ ክህልዎ፡ ኣብ ዝተፈላለየ ከተማታትን ቑጽጣታትን፡ ገራዣትን ምውፋር መካይንን ክምስረት ጀሚሩ። እቶም ወሰናት ናይ ገድሊ ሞያውያን መጓዓዝያን ኩኡ ንኹሉ ቦታታት ክሸፍኑ ተኸፋፊሎም፡ ኣብ ኑብሲ-ወከፍ ገራኽር ተመዲቦም፡ ኣብ ሰፍሕ ዝበለ ቦታታት ኣገልግሎት ዝህቡሉ ኩነት ተፈጢሩ። እቲ ኣብ ሜዳ ዝሰረተ ናይ ምምሃዘን ርእሰኻ ናይ ምኽኣልን መትከል ህዝባዊ ግንባር፡ ድሕሪ ናጽነት ብዝሰፍሐ መልክዑ ቀጺሉ።

ኣብ ክፍሊ መጓዓዝያ፡ በዓል ፋየር ዝርከቡዎም ሰብ ሞያ፡ ብኡ ንብኡ ናይ መጓዓዝያ ይኹን ምስኡ ዝተኣሳሰር ጠለባት ሃገር ንምምላእ፡ በቲ ዝነበሮም ሞያ ኣብ ሓያሎ ዕማማት ተደላይነቶም ዓበዩ።

ኣብ'ዚ እዋን እውን ሞዴፊኬረ እናገበሩ ጠለብ ተሸከርከርቲ ካብ ምምላእ ደው ኣይበሉን። ኣብ'ቲ እዋን ሓለፍቲ ብዝነበሩ ስውኣት ተጋደልቲ ኣሕመድ ካሊዩን ሚከኤል ፍስሃዮን እናተመርሑ፡ ፋየር፡ ዘርኣይ ሃብተጽዮን፡

ስዉእ ሃብተሚካኤል ተኸስተ

ገብረኣብ ሃብተማርያም፡ መስፍን ኣብርሃ (ዓስራይ ብዙር)፡ ሃይለ ገብረታትዮስ (ወዲ ጀናይ)፡ ተኽለ የውሃንስ (ወዲ ዓለቦይ)፡ ኣስራት ኣረጋይ፡ ዳኒኤል ከበደ፡ የማነ ገረዝጊሄር፡ ስዉእ ሃብተሚካኤል ተኸስተ (ዊስ) ምስ ብጾልትብቤቱ ፍሻሌ፡ ስዉእ መስፍን ተኽለገርግሽን ካልኦትን ሰብ ሞያ መጓዓዝያን ጽገና ገራኽርን፡ ኑተን ካብ ወጻኢ ተገዚአን ዝመጽኣ ካሚታት፡ ኣብ ገራኽር ቃኘው ኣብ ኤኑትረ ዝዓይኑተን መካይን ሞዲፊኬረ እናገበሩን እናዋሰቡን፡ ሓያሎ ገልበጥቲ ብምድላው ኣብ ዳግመ ህንጻ ሃገር ከም ዝሰርሓ ገይሮም። ድሕሪ'ዚ እውን ብኣላይነት ሚካኤል ፍስሃዮ ተዓዲጉ ዝመጽአ 100 ዝኸውን ብናፍታ ዝሰርሕ ሞተረታት ወተሃደራዊ መካይን፡ ናብ'ተን ኣቐዲመን ከገልግልኦ ዝጸንሓ ብበንዚን ዝሰርሓ ወተሃደራውያን መካይን እናገጠሙን ሞዲፊኬረ እናገበሩን፡ ብርክት ዝበላ ኣራላት ብናፍታ ከም ዝሰርሓ ገይሮመን። ትንሳኤ መንገዲ ባቡር ኤርትራ ኣብ ዝተበገሰሉ፡ እታ ባኰታት ከም እትስሕብ ዝተገበረት ኣራል ዝዓይነታ መኪና እውን፡ ካብ'ዘን ኣብ'ቲ እዋን ብሞዲፊኬረ ዝዳለዋ ነበረት።

ኸኣ ኣብ ንእስነቱ መንገዲ ሂወት ፈቲኹ፡ ዘዐውቶ መንገዲ ዝሓዘ ፋየር፡ ኣብ ሃገራዊ ቃልሲ ኣብ ዝጸንሓሉ ኣስታት 15 ዓመታት፡ ብሓዊን ብጻዕርን ተፈቲኑ፡ ኣብ ፈታኒ ናይ ቃልሲ ጉዕዞኡ ብርቂ ተመኩሮ ቃልሲን ሞያን ጸጊቡ ንእንታይነቱ ዋጋ ወሲኹሉ እዩ። ልዕሊ ኩሉ ኩኡ ወለቓ ዘለቓ ከይበለ፡ ኣብ'ቲ ሓንሳብ ኣሚኑ ዝሰዓቦ ሃገራዊ ቃልሲ ጽንፈ ዓቕሙ ሰሪሑን ተወፊዩን ምስ ሰብ ናጽነት ብጾቱ ዓዲ ስለ ዝኣተወ ምስ ሕብናት ዜጋታት ዘዐብጽብ ክብሪ ብምልባሱ ፍሱህ እዩ። ዕድለኛ ኩይኑ፡ ኑቲ ቅድሚ ምግዳሉ ዘጥረዮ ሞያ ኣብ ሜዳ ዝቐጸሉ ባይታ ብምርካቡ፡ ክእለቱ ናብ ዝለዓለ ደረጃ ኣበሪኹዎ። ፋየር ኣብ ኣስመራ፡ ብማጠን'ቲ ቅድሚ ሜዳ ምውጽኡ ዝነበሮ ተፈላጥነት፡ ወይ ብኢጋጥሚ ወይ ደማ ብመደብ ምስ ብዙሓት ፈለጥቱ ክራኸብ ግድን ነበረ። ቃልሲ ኣንጻር ባዕዳዊ መግዛእቲ ምስ ተዛዘመ፡ ፋየር፡ ከም ናይ ወትሩ ባህሪኡ፡ ሂወቱ ዝመርሓሉ መንገዲ ካብ ምንዳይን ሓርኮትኮት ካብ ምግባርን ደው ኣይበለን። ልዕሊ ኩሉ ክሰርሕ እዩ በሃላይን ስራሕ ክብሪ ከም ዘናጽፍ ብምግንዛብ ዝኾነ ይኹን ስራሕ ዘይንዕቑን ፋየር፡ ኣብ ልዕሊ'ቲ ናይ መንግስቲ ስራሕ፡ ኣብ ዝተፈላለዩ ጋራዣት ብኮንትራት እናዐየየ ኣታዊ ብምርካብ ሓዳሩ ክመርሕ ጀመረ።

ኣብ ዓም ምቛም መንግስታዊ ገራዣት፡ ሓላፊ ምድላው ቦጥ ንዝነበረ ተጋዳላይ ገብረኣብ ከም ካልኣዩ ተመዚዙ፡ ኣብ ኣስመራ ሰሪሑ። ገብረኣብ፡ ፋየር፡ ኣስራት፡

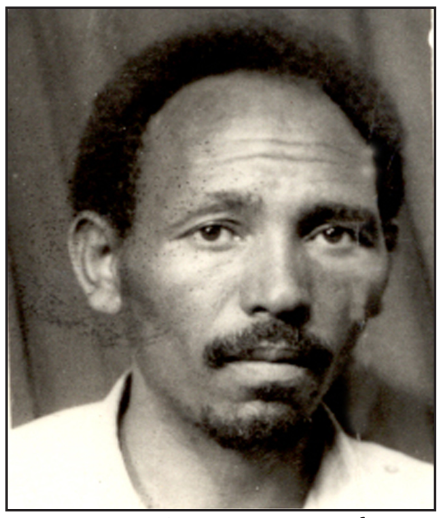

ገብረመስቀል ገብረገርግሽ

ወዲ ዓለቦይ ዝርከቡዎም ሞያውያን፡ ኣብ ኣስመራ ቀጽሪ መዕርፎ ነፈርቲ፡ ኑቲ እዋናዊ ጠለብ ንኽምገልኡ፡ ንማይ፡ ኑዳዲ ይኹን ካልኦት ፈሰስቲ ዘገልግላ ቦጣት ብምድላው፡ ናብ ዝተደልየሉ ቦታታትን ትካላትን ይልእኩ ነይሮም። ብፍላይ ደማ ድሕሪ ናጽነት፡ ብጸላእቲ ናጽነት ኤርትራ፡ ተጻብኦን ምትኹታኹን ምስ በዝሐ፡ ህዝባዊ ሰራዊት ኑታ ብዓሰርተታት ኣሽሓት ሰውኣት ዝተረኽበት ናጽነት ኣብ ምዕቃብን ሉኣላዊነት ኣብ ምኽባርን ኣብ ዶባት ኤርትራ ስለ ዝሰፈረ፡ ክፍሊ መጓዓዝያን ጽገና ገራኽርን ሎጀስቲካዊ ቀረብት ኣብ ምምላእ ከቢድን ግዜ ዘይህብን ዕማም ኣብ ቅድመኦም ተጉዚና። ሓደ ካብ'ቲ ተጻብኦታት፡ እቶም ካብ ጎረቤት ሃገር ሱዳን እናተበገሱ፡ ሰላምን ጸጥታን ህዝቢ ኤርትራ ንምዝራግ ዝግበር ዝነበረ ተኹታኹ ምንቅስቓስ እዩ። እቲ ኣብ ኣጻምእን ህሮርማን ሰፊሩ ምስ ሓምሻይ መስርዕኛታትን ዝዋጋእ ዝነበረ ሓይልታት፡ እኹል ኣገልግሎት ዝህባ ተሽከርከርቲ ብሓፈሻ፡ ብፍላይ ደማ ምሉእ ኣገልግሎት ናይ ቦጣት ንኽረኽቡ፡ እቲ ጾር ኣብ ክፍሊ መጓዓዝያን ጽገና ገራኽርን እዩ ወዲቑ። ምስ ህሉው ኩነት እናተቐዳደሙ፡ ብዘይዕረፍቲ ቦጣት እናዳለው፡ ኣብ ኣገልግሎት ሓይልታት ምክልኻልን ህዝብን ዝውዕላ ቦጣት ብምድላው፡ ኣብ ዝተፈላለየ ቦታታት ተዘርጊሐን ኣገልግሎት ኣብ ምሃብ ተዋፊረን።

ምድላው ቦጣት፡ ኣብ'ታ ናይ ሽዑ ሓዳስ ሃገር ኣድላይነቱ ዝያዳ እዩ ዓዚዙ። ማይ ዘይነበሮ ከባቢታት ብቦጣት ማይ ክበጽሖ ነይሩዎ። ኩሉ ግንባራት ናይ ሎጀስቲክ ቀረብ ክግልገሉ ግድን ነይሩ። ፋየርን መሳርሕቱን ኩኡ ጠለብ ቦጥ ንኽምገልኡ፡ ብናይ ወትሩ ተበላሓትነቶምን ጻዕሮምን ዓቢ ክፋል ናይ'ቲ ጠለብ ሸፊኖ። ብሓፈሻ ኣብ ድሮ ናጽነት፡ ኣብ'ቲ ኸኣ ኣብ ምውዳብ ዝነበረ ኩነታት መጓዓዝያ፡ እጃሞም ብምብርካት ቀጺልነት ኣውሒሶም።

ፋየር፡ በቲ ናይ ባለስትራዮን ሳልዳቶረን ሞያኡ ዳርጋ ኣብ ዘይኣትዎ ስራሕ ኣይነበሮን። ብፍላይ ምስ ሓጺን ኣብ ዝተኣሳሰር ንጥፈታት፡ ዳርጋ ኣብ ኩሉ ዓይነት ንጥፈታት ካብ ምስታፍ ኣይበኾረን። ስለ ዝኾነ ኩኡ ኣብ ዝተፈላለዩ ምስ ተሽከርከርቲን ሓጺንን ዝተኣሳሰሩ ውድባዊን ሃገራውን ዕማማት ሰሪሑ።

ልቦናን ፍልስፍናን

ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል

13 ክፋል

“ካብታ ዝፈጥናሉ ሓሳባት፡ እቶም ኣብ ሕያውነት፡ ጸገምን ሓቅን ዘደንቑ እዮም።” - ኣልበርት ኣይንሽታይን

“ቅንዕና ኣብ ሓሳብካ ናይ ምጽናዕ ክእለት እዩ።” - ኣይን ራንድ

ብኣምሆይ ዳርጋ ኣብ ወጋሕታ ሰዓት ክበሃል ዝከኣል፡ ኣብ መዋፈሪ ኣውቶቡሳት ዕዳጋ ሓሙስ ተረኺበ። ሓቲተ ሓታቲተ ኑታ ናብ ከተማ ሰኪይቲ እተመደበት ዓባይ ኣውቶቡስ ረኺበያ። ኣብ ጉድኒ ሓንቲ ኣደ ቈልዓ መንበር ረኺበ።

ካብ ሞባይለይ መጽሓፍ ምንባብ ጀሚረ ነይረ። የግዳስ ኣብታ ኣውቶቡስ ዝነበረ ዋጭዋጭ ንኣድህቦይ ሰሪቕዎ። ካብ ተጓዓዝቲ ንላዕሊ እቶም ኣብታ ኣውቶቡስ ዝነበሩ ሸቃጦ ይበዝሑ። እታ ኣብ ጉድነይ ዝነበረት ኣደ፡ ዳርጋ ንዝረአየቶ ኣቓሓ ክትገዝእ ኣቕሲቦ።

“ሎርድ ሳማ ኣለና።” ሓደ መንእሰይ ኣብ ጥቓ መሽከቲ ኣቕረብለይ።

“ክንደይ እዩ ዋጋኡ?” እታ ሰበይቲ እያ ሓቲታቶ።

“ንቡ ሓመሽተ ናቕፋ።”

“ክልተ ጥ ሃበኒ።” ካብታ ናይ ገዛእ ቦርሳኣ ዓሰርተ ናቕፋ ሂባቶ። ነተን ዝተቐበለተን ሳማ ድማ ኣብቲ ኣብ ትሕቲኣ ዝነበረ መሸማዕ ሳንጣ ወቲፋቶ። “ኣብ ዓድና እኮ ንሓንቲ ሓብ ሳሙ ሰለስተ ናቕፋ እዮም ዝሸጡልና።” ኢላትኒ።

“ማይ ሳሓ ማይ ሳሓ ...።” ሓንቲ ቈልዓ ናብ ዓይነይ ኣቕሪባትለይ።

“ክንደይ እዩ እዚ ማይኪ?” እታ ኣብ ጉድነይ ዘላ ሰበይቲ ሓቲታታ።

“ዓሰርተ ኽልተ ናቕፋ።”

ወያ ሰበይቲ ቦርሳኣ ፈታቲሻ ዓሰርተ ሓደ ናቕፋ ሸሩፍ ረኺባ። “ዓሰርተ ሓደ ናቕፋ ክከፍለኪ።”

“ባዕለይ ብዓሰርተ ሓደ እንድየ ዝኣየ።”

ወያ ሰበይቲ ሓምሳ ናቕፋ ካብ ቦርሳኣ መሺታ ነታ ቈልዓ ኣረኪባታ። ገና ማልሳ ከይተቐበለት እንከላ ካልእ ክትገዝእ ቀልባ ክትብል ኣቕሊባ።

“ማስቲካ ማስቲካ ...።” ሓንቲ መንእሰይ ከተወናውሒ ናብ ኣፈይ ኣጸጊዓትለይ።

“ክንደይ እዩ እዚ ማስቲካኺ?” እታ ሰበይቲ ከም ልማዳ ሓቲታ።

“ኽልተ ጥ ሓመሽተ ናቕፋ።”

“ኣንታ እዚ ኣስመራ ክንደይ ይሓስር እዩ።” ሻርኔራ ቦርሳኣ ከፊታ፡ ሓመሽተ ናቕፋ ኣሕቀፋታ።

“ፓስቲ፡ ፓስቲ...።”

“ክንደይ እዩ በዓል ፓስቲ?”

ዓይና ከይሓለየት ሸሚታትሉ። ዝዘመጽኦ ሸቃጣይ ክትገዝኣሉ ኣይረብረበትን። እናረኣኽዋ እታ ናይ ገዛእ ቦርሳኣ ክትፍንከስ እታ መሸማዕ ሳንጣኣ ግዱ ክሳብ ልዕሊ ዓቐማ ትሰጉድ ነይራ። “እታ ካልእ መዓልትስ እቶም ሎሚን ዝሸጡ ውዝዝሕ እዮም ዝበሉ ነይሮም። ሎሚ ደኣ ናበይ ጠፊኦም ወደይ?”

“ደሓን ክመጽኡኺ እዮም።” ከተሃዳድኣ ፈቲየ፡ ‘እዛ ሰበይቲ ብሓቂ ሓሲባትሉ ድያ ዚ ኸሉ ኣስበዛ ትገዝእ ዘላ ዋላስ ብህሪኣ ሓሻሺት ኢያ?’ ንገዛእ ርእሰይ ብሕቶ ኣዋጠረያ። ከይተፈለጠኒ ብእኡ ኣብሊ ብዙሕ ሓሳብ ምፍልሳፍ ተታሓሒዘዮ።

እታ ኣውቶቡስ ጉዕዛኣ ክትጅምር እንከላ፡ መራሒ ማኪና መዚቃ ወሊያምልና። ወያ ኣውቶቡስ “ፍሸኽ በሊ የርዳ!” ብዘርእስታ ደርፌ ተዓብሊላ። ንገጽ እቶም መራሒ ማኪና፡ በቲ ኣብ ቅድሚኦም ዘሎ ዓቢ መስትያት ክጸንዮ ፈቲየ። ተጻዊትም እዮም ዘለዉ። እሞ ኑታ ደርፌ ኣይሰምዕዋን እዮም ዘለዉ ማለት ድዩ? ብዙሕ እንታይ ደኣ ይሓስቡ ኣለዉ?

ጸኒሐ ኑቶም ኣሰታት ሓምሳ ዝኾኑ ተጓዓዝቲ ብዙሕ እንታይ ይሓስቡ ይህልዉ ብማለ ክፈላሰፍ ጀሚረ። እቶም ብድሕረይ ዝነበሩ ክልተ ሰብኡት፡ ብዛዕባ ገዛሚ ዘውሓዶ መርዓ ዓው ኢሎም የዕልሉ ስለ ዝነበሩ፡ ብዛዕባ እንታይ ይሓስቡ ምህላዎም ክፈልጥ ኣይተጸገምኩን።

ካልእ ሰበይቲ ከቡዳ ዕግርግር ኢልዋ ናብ ማዕጾት ተጸጊዓ ትሳሓግ ስለ ዝነበረት፡ ኣብታ ህሞት እቲኣ ብዛዕባ እንታይ ትሓስብ ምህላዋ ፍሉጥ እዩ። መብዛሕትኦም ተጓዓዝቲ ግዱ ኣብ ሓሳብ ተዋሒጦም ተዓዚሞም ተረእዮምኒ። እንታይ ይሓስቡ ከም ዘለዉ ክርደኣኒ ኣይከኣለን። ኣነ ብዛዕባ እንታይ እሓስብ ምህላወይ ንሳቶም ከማን ክፈልጡ ኣይክእሉን እዮም።

‘ምኳንሲ እንቋዕ እንታይ ንሓስብ ምህላውና፡ ብኻልኦት ሰባት ዝፍለጥ ኣይኮነ!’ ድሒሩ ዝመጽኣኒ ሓሳብ እዩ።

ደቂ ሰብ ካብ ካልኦት እንስሳታት እንፍለየሉ ቀንዲ ረቛሒ፡ ፍሉይ ኣእምሮ ስለ እተዓደልና ኢና። ገለ ሰባት ነቲ ብተፈጥሮ እተዓደልዎ በሊሕ ኣእምሮ ብዮዝእ ካብ ምጥቃም ዝቐጥቡ ኣለዉ። ካብኡ ሓሊፎም እውን ንኣእምሮኣዊ ምርምር ናብ ሓጥያት ክዘዝውዎ ዝህቅኑ ሰባት የጋጥሙና እዮም። ፈጣሪ ክንመራመር እንተ ዘይደልየና መቶም፡ ኣእምሮ ኣይምሃበናን።

ነብስኻ ክትኣሊ ባህጊ እንተ ደኣ ሃሊዩ፡ ኣብ ሓጺር ግዜ ዝም ዝስዕቡ ስጉምትታት ወሲደ፥

ሀ. ተወሃሃኺ ምልላይ

ኣብ ትምህርቲ ዓለም ብፍላይ ከኣ ኣብ ላዕለዎት ትካላት ዘድምዑ ተማሃሮ፡ እቶም ንተወሃሃኺኦም ብዘዮዮእ ዘለልዩ እዮም። ገለ ተማሃሮ ኣብ ስነ ጽሑፍ ልዑል ተወሃሃኺ እናሃለዎም፡ ስነ ቑጽሪ ወይ ፊዚክስ ስለ ዘጽንዑ ጥራይ፡ ኣብ ናይ ኮሌጅ ህይወቶም ኣብ ሓደጋ ዝወድቁ ብዙሓት እዮም።

ኑብስኻ ምእላይ

ብኣንጻሩ፡ ኣብ ስነ ቑጽርን ፊዚክስን ልዑል ተወሃሃኺ እናሃለዎም፡ ስነ ጽሑፍ ወይ ስነ ህይወት ስለ ዘጽንዑ፡ ኣብ ናይ ኮሌጅ ህይወቶም ኣብ ሓደጋ ዝወድቁ መሊኦም እዮም።

ኣብ ካልእ ሞያ እውን እንተኾኑ፡ እዚ ምኽሪ ኣገዳሲነቱ ዕዙዝ እዩ። ኣብ ስነ ጽሑፍ ዋላ ሓንቲ ተወሃሃኺ ዘይብሉ ሰብ፡ ደራሲ ክኸውን እንተ ጸዒሩ ከቢድ ፈተና እዩ ዝሓልፍ። ኣብ ንግዲ ተወሃሃኺ ዘይብሉ ሰብ፡ ነጋዳይ ክኸውን እንተ ፈቲኑ ኣደዳ ክሳራ ናይ ምኳን ዕድሉ ሰፊሕ እዩ።

ተወሃሃኺ ምልላይ እምበኣር፡ ነብስኻ ኣብ ምእላይ ኣብ እተካይዶ ጻዕሪ ኣመና ሓጋዚ እዩ። ተወሃሃኺኡ ዘይፈልጥ ሰብ፡ ነዛ ዓለም ዕንይንይ እናበለ እዩ ዝሓልፋ።

ለ. ኣንብብ

መጽሓፍቲ ናይ ምንባብ ልምድኻ ከመይ እዩ? ኣብ ሰሙን ወይ ወርሒ ክንደይ መጽሓፍቲ ተንብብ? ጀሚርካ ዘውዳእካዮም መጽሓፍቲ ክንደይ ይበጽሑ? ዝበን ሕቶታት ብዕቱብ ናብ ገዛእ ርእስኻ ኣቕርበን። ካብኡ ተበጊስካ ኣብ ኣካይዳኻ ገለ ለውጢ ክትገብር ሃቅን።

መጽሓፍቲ ከም ተደጋጋሚ እተገልጸ፡ መግቢ ኣእምሮ እዮም። ልምዲ ምንባብ ብሓደ ረፍዲ ዝጥረ ኣይኮነን። ሓንሳእ መጽሓፍ ምንባብ ጸላዕላዕ ስለ ዝበለካ፡ ብእኡ ኣብልካ ካብ መጽሓፍቲ ምርሓቕ ተመሪጺ ኣይኮነን። መጽሓፍቲ ንመጻኢ ህይወትና ኣብ ምቕላስ ዓቢ እጃም ከም ዘለዎም ኩሉትና እንስሕቶ ኣይኮነን።

ሐ. ናይ ተግባር ሰብ ኩን

ኑቲ ኣንቢብካ ዝቐሰምካዮ ፍልጠት ኣብ ተግባር እንተ ዘየውዒልካዮ፡ ካብ ተራ ሓበሬታ ኣይሓልፍን እዩ። ሓበሬታ ፍልጠት ከም ዘይኮነ ኣቕልበሉ። ዘኻዕበትካዮ ፍልጠት ናብ ተግባር ኣውዒልካዮ ክትከውን ኣሎካ ወይ ከተውዕሎ ኣብ ወጥን ክትህሉ ኣሎካ። ከምዚ ክትገብር እንተ ዘይክኢልካ፡ ንባብ ንብዩ ብኸንቱ ግዜ ክኸውን ዓቢ ተኽእሎ ኣሎ።

ኑብሰኻ ኣብ ምእላይ ኣብ እተካይዶ ጻዕሪ፡ ብስምዒት ክትዓቢ ከም ዘለካ ዘክር። ብስምዒት ብቕዓት ምዕባይ ማለት ንስምዒትካ ምቍጽጻርን ኣብ ክንዲ ብስምዒት ብመትከል ክትምራሕ ምኽኣልን እዩ። ኣብ ህይወትና መብዛሕትኡ ግዜ ክንተኣማመኖም ካብ ዝእግመና ነገራት ሓደ፡ ስምዒትና እዩ። እናሕንሳእ ናይ ትማሊ ስምዒትና ሎሚ ኣይንረኽቦን ኢና። እዚ ናይ ሎሚ ስምዒትና ድማ ጽባሕ ዘይክንረኽቦ ንኽእል ኢና።

ስምዒት ክለዋወጥ እንከሎ፡ ስምዒት ክጉዳእ እንከሎ፡ ስምዒት ዘለዓዕሉ ጉዳያት ክኽሰቱ እንከለው፡ እቲ ናይ መትከል ሰብ ወለኽ ዘለኽ ከይበለ ቀጥ ኢሉ እዩ ዝፀምርሽ። ካብቲ ዝኣመኖሉ ሓቂ ከቶ ፈልከት ኣይብልን እዩ።

ዝም ዝስዕቡ ሓቅታት ተለማመዶም፥

1. ኣብ ተግባርካ ጽናዕ

ስምዒትካ ሓፍዞ ቐ ክብል እንከሎ፡ ካብ ተግባርካን ዕላማኻን ከይተንደልህጽ ልዑል ጥንቃቐ ግበር። ብብቕዓት ስምዒት ዝበልጸግካ ሰብ ክትከውን እንተ ደሊኻ፡ ምስ ኩነታት ኣየርን ምስቲ ናይቲ ዕለት ስምዒትካን ኣይትመራሕ። ወሽጥኻ ብዘኣምነሉ ሓቒ ተንቀሳቐስ።

2. ንስባትን ኩነታትን ተዓገሶም

ስምዒታዊ መልሲ ዝዕድሙ ሰባት ወይ ኩነታት ኪጋጥሙኻ እንከለው፡ ብእኡ ንብኡ ብረስናዊ ስምዒት መልሲ ካብ ምሃብ ክትቐንጠብ ይግባእ። ኑቲ ቕኑዕ መልሲ ሓሲብካን ተረጋጊእካን ውሳነ ናይ ምሃብ ልምዲ ኣማዕብል።

ተሃዊኽካ እትህቦ ግብረ መልሲ፡ ንሓዋሩ ናብ ጣዕሳ ዝሸምመካ ክኸውን ይኽእል እዩ። ምእንቲ‘ዚ፡ ትዕግስቲ ምምዕባል ተመራጺ ይኸውን።

3. ምኽሪ ሰማዕ

ንሰኻ ዘይተስተውዕሎ፡ ንኻልኦት ሰባት ግዳ ዝረኣዩም ገለ ሕማቕ ባህሪ ክህልወካ ይኽእል እዩ። ብፍላይ ናይ ቀረባ ኣዕሩኽትኻን መጻምድኻን ኣብዚ ጉዳይ ኣገዳሲ ምኽሪ ክህቡኻ ስለ ዝኽእሉ፡ ልብኻን እዝንኻን ከፊትካ ስምዓዮም።

ብዘይካ ብስምዒት ብማሕበራዊ ዝምድና ምዕባይ ጸቡቕ እዩ። ኣብ ማሕበራዊ ዝምድና ምዕባይ ማለት፡ ኣብ ከባቢና ምስ ዘለዉ ሰባት ተወሃሂድካን ተሓባቢርካን ምንባር እዩ። መብዛሕትኡ ግዜ ሰላም ክሰፍን እንተ ኾይኑ፡ እቲ ኻልእ ወገን ክልወጥ ኣለዎ ዝብል መርገጺ ኢና እንሕዝ። የግዳስ እቲ ኻልእ ሰብ ንኽዕወት ካብ እንጽበ፡ ንገዛእ ርእስና ኣብ ምልዋጥ እንተ ኣተኵርና ዝበለጸ ዓወት ክንመዝግብ ንኽእል ኢና።

ኣብ ማእከል ሓደ ሕብረተሰብ ተሳቲፍካ ንኽትነብር ቀሊል ከም ዘይኮነ ንኹልና ብሩህ እዩ። ባህርያትና ልክዕ ከም መልክዕና እተፈላለየ እዩ። ምእንቲ‘ዚ፡ ኣብ ማሕበራዊ ኣመለኻኽታና ክንበስል ግድን ይኸውን።

ኣብዞም ዝስዕቡ ናይ ዝምድና ዓይነታት ንጹእ ርእሰኻ ንኽትፍትሽ ጸዓር፥

ሀ. ኣብ ከባቢ ስድራ ቤት

ምስ ስድራኻ (ሰብኣይ፡ ሰበይቲ፡ ሓብቲ፡ ሓው፡ ኣቦ፡ ኣደ፡ ደቂ፡ ዘመድ፡ ...) ዘለኻ ርክብ ጥዑይ ድዩ? ጥዑይ እንተ ኾይኑ፡ ጥዕናኡ ናይ ምሕላውን ምዕቃብን ሰጉምቲ ክትወስድ ኣለካ። ጥዑይ እንተ ዘይኮይኑ፡ ኣብ ምሕዋዩ ገለ ምምዕርራይ ክትገብር ይግባእካ።

ለ. ኣብ ከባቢ ሕብረተሰብ

ኣብ ከባቢ ስራሕ፡ ቤት ትምህርቲ ወይ ጉረቤት ዘለኻ ዝምድና ጥዑይ ድዩ? ኣብዞም ከባቢታት ዘለኻ ዝምድና ጥዑይ እንተ ደኣ ኾይኑ፡ ብዝበለጸ ከዕብዮ ክጽዕር ኣለካ። ጥዑይ እንተ ዘይኮይኑ፡ ዘመሓይሽሉ ኣገባብ ክተኣታቱ ኣለካ።

ብገዝዘብ ብቕዓት ምዕባይ እውን ሻለል ክበሃል ዘይብሉ እዩ። ብገዝዘብ ብቕዓት ምዕባይ ክበሃል እንከሎ፡ ገንዘብ ናይ ምርካብን ብዘዮዮእ ናይ ምጥቃምን ብቕዓት ምምዕባል ማለት እዩ። ኣብዛ ዓለም ብዘይገንዘብ ክትዓየዮ እትኽእል ጉዳይ ክትረክብ ምሕር ኣጸጋሚ እዩ።

ኣብ ገንዘብ ዘዩኩኑ ኣብ ፍቕሪ ገንዘብ እዩ ዘሎ እቲ ኽፍኣት። ምህብታም ኩነ ክትህብትም ምድላይ ዋላ ሓንቲ ጸገም ኣይኮነን። ንኽትህብትም ዘንቀደና ነጥቢ ዝተዛበወ እንተ ኾይኑ ጥራይ እዩ ጸገም ክፍጠር ዝኽእል።

ብገንዘብ ብቕዓት ንምዕባይ ዝም ዝስዕቡ ሓቅታት ክትለማመዶም ትኽእል ኢኻ፥

ሀ. ፍልጠትካ ምምሕያሽ

“ኣታዊ ገንዘብ መርከብን ኣታዊታተይ ናይ ምምሕያሽን ፍልጠት ኣለኒዶ?” ዝበል ሕቶ ከተቕርብ ትኽእል ኢኻ፡ ብብቕዓት ከይዓየኻ ብገንዘብ ክትዓቢ ኣይትኽእልን ኢኻ፡ ምእንቲ‘ዚ፡ ብፍልጠትን ብሞያን እትዓበየሉ መንገዲ ክትምድምድ ኣለካ።

ለ. ናይ ወጥን ሰብ ምኳን

“ኣብ ኣደይ ናይ ዘሎ ገንዘብ ዝጥቀመሉ ወጥን ባጀት ኣለኒዶ?” ዝበል ሕቶ ንገዛእ ርእሰኻ ኣቕርቦ። ንገንዘብ ኣብ ኣድካ ምእታው ሓደ ነገር እዩ። ኑቲ ገንዘብ በቲ ዝዮዮእ መንገዲ ኣብቲ ዝዮዮእ ጉዳይ ምውዓል ድማ ካልእ ጉዳይ እዩ። ገንዘብ ጥንቁቕ ኣተሓሕዛ ይሓትት እዩ።

ሐ. ጥዑይ ምኳን

“ንገንዘብ ኣብ ዝምልከት ምስ ካልኦት ሰባት ዘለኒ ዝምድና ጥዑይ ድዩ?” ዝበል ሕቶ የገድስካ እዩ። ብስሪ ዕዳ ገንዘብ ምስ ካልኦት ሰባት ዘለካ ዝምድና ክጉዳእ ይኽእል እዩ።

“እብዮት ንባብ ብሓሳባት እተመልአ እዩ። ካብኡ ዝርከብ ሓሳብ፡ ካብ ከሉ ኣጸዋር ዝሓይለ ክኸውን ይኽእል እዩ።” - ሳራ ሜሰ

“ካብ ብዙሕ ሰባት ንላዕሊ፡ ብዙሕ ሓሳባት ህንጡይ ኩኑ።” - ማርያ ኩርያ

ይቕጽል

ሓጺር ዛንታ

ዛንታ ቤት ሕጽኖት

ዝተፈላለየ ዓይነት ጸወታታትን ሕቶታትን ዝቐርበሉ መድረኽ እዩ - ሕጽኖት። እንዳ ጉይታይ እምባይተይ ከይበለ ዝኣተወ፡ ካብ መርዓውቲ ወጻኢ ሰለምታ ቀዳምነት ዝህብ ኣኢጋሩ ዘመሳቕለ እናቐጸሉ እተዘናግዑ ስፍራ'ውን ኣብኡ ይርከብ። ኣተኣዛዘን ሓቂ ምዝራብን ካብ'ቶም ልሙዳት እዮም። ነዮም ቃልኪዳን ዝኣሰሩ መጻኢ ብሽመይን ካብይን ናብ'ቲ ዘለውዎ ደረጃ ከም ዝበጽሑ ምስማዕ ኸኣ ናይ ኩሉ በጺሒ ድልየት እዩ።

ብዕድመ ካብና ዘይፍለ፡ ኣብ ኮሌጅ መምህርትና ዝበረ ከም ዝተመርዓወ ምስ ሰማዕና ኣና ኣነን ሰለስተ ኣዕሩኽተይን ብቑጸራ ናብቲ ቤት-ሕጽኖት ዝኸድና። ኣቐዲምና መቐጸዕቲ ከይወርደና ክንጥንቀቕ ከም ዘለና እኳ እንተተመዓደና፡ ካብ'ቲ ንኸሳትና ዝፈልጥ ዓርኪ ርእስን ፖለስን ናይ'ቲ ግዛ ከምልጥ ኣይከኣልናን። "ካብ'ቲ ክንመጽእ ኢና ኢልኩም ዝደወልክምሉ ግዜ ደንጉኹም" ተባሂልና ኣብ ፍርዲ ቀረብና። ሰንበት ብምንባሩ ኣዕሩኽ መርዓዊ፡ መሓዙት መርዓትን ካልኦትን በጺሖትን ተኣኻኺቦም ነበሩ። ንበዙሕ ደቓይቕ ብናትና ምውሳእ ምስ ተዘናግዑ፡ ኣብ መወዳእታ ንፍሲ-ወከፍና ዕስራ ሽሕ ክንከፍል ተኣዚዝና። ኣዕሩኽተይ ከፊሎም ኣተዉ። ኣነ ግን ነቲ መቕጻዕተይ ክቕበል እንተኾነይ፡ ዝደልዮ ከም ዘሎ ቅድመ-ኹነት ኣቕረብኩ። ከሰየይ ብዙሕ'ኳ እንተተቓወሙ፡ ኣቦ ፍርዲ ዝኾኑ መርዓዊ ግን ንቕጽጻናይ ግዲ ርእዩ ፍቓድ ሃበ።

"ክቡር ጉይታይ እዚ ዝበርኩምለይ ምሕረት ብልቢ እናኣማሰገንኩ ሓንቲ ሕቶ ኣላትኒ" በልኩ። ኣዚራርባይን እቲ ጸጸኒሒ ዘርእዩ ዝበርኩ ኣቃውማን ኣብ'ቲ ቤት ሰሓቕ ብምፍጣሩ ቁሩብ ዝገ ክብለለይ ተጸበየ ዘረባይ ቀጸልኩ። "ጉይታን እምባይተይን ዝተላለዩላን ኣብ ፍቕሪ ዝወደቑላን መዓልቲ እንተትነግሩና ሓሞኣ ሽሕ ምኸፈልኩ ነይረ" ብምባል፡ ካብ ጁባይ ሓምሳ ናቕፋ ኣውጺአ ኣብ ቅድሚ መርዓዊ ኣቐመጥኩዋ።

"ሓንቲ ኢልካ ክልተ ምሕታት ፍቑድ ኣይኮነን።" ፖለስ ተቓወሞኡ ኣሰምዐ።

"ጉይታይ ብሓንቲ ናይ ሕቶ ምልክት እየን ተዓጽየን ዘለዋ።" ዝብል ምልእ ሓሳብ ካብ ልሳነይ ምስ ወጸ፡ ኩሉ ሰብ ትዋሕ በለ። ኣብ መወዳእታኡ ግን ቃልሰይ ዓወት ረኺቡ ክምለስለይ ምኳኑ ቃል ተኣትዩለይ ኮፍ በልኩ።

ንገሰን ንግስትን ኣእዳዎም ኣብ ሓድሕድ ኣመሳቒሎም 'እሸኻ' እብ 'እሸኪ' እናተበሃሃሉ ግዜ ወሰዱ። ጸኒሖም ግን መርዓዊ "እዛ ወቅብቲ በዓልቲ-ቤተይ ናይ ምትራኽ ክእለታ ውሃ ዘለዋ ስለዝኾነት ኣእዛንኩም ጽለዉ ከተዕልለኩም እያ።" እናበለ ንኸሳትና ጠመተና። ኣብ ዝተፈላለየ እንዳ ሕጽኖት ኣብ ዝተመላለስኩሉ፡ ዕላል ፍቕሪ ነቲ ወዲ-ተባዕታይ ዝግደፍ ኣርእስቲ እዩ። ሽዑኡ ግን ብርእሱ-ተኣማኒት እታ መርዓት ዛንታኣ ጀመረት።

"ክልተ ዓመትን ክልተ ወርሕን ገይሩ ኣሎ።" ክሳዳ ኣዚራ ፍሽኽ እናበለት ጠመተትና። ዘረባኣ ግን ኣየቋረጸትን።

"ፍናን እተብሃል ጓል ዓዲ-ኳላ መሳርሕትና ኣብ መዓልቲ መርዓኣ ክንሳተፍ ነየም ኣብ'ታ እንዳርሓላ ቤት-ጽሕፈት ምስኣ ዝበርና ሓሙሽተ ሰባት ትዕድመና። እቲ ግዜ ዳምጋይ-ትንሳኤ፡ እቲ ቦታ ኸኣ ኣብ ዓዲ-ኳላ እዩ ዝኸውን ዘሎ፡፡ ኣደህቦና ስሒቡዎ ከም ዘላ ከተረጋግጽ ዝደለየት ክትመስል ዕረፍቲ ወሰዴት።

"ካብ'ቶም ሓሙሽተ እቶም ክልተ 'መርዓ ዘመድ ኣለና' ብምባሎም ከም ዘይከዱ ብኢጋኡ ኢና ፈሊጥና። እታ ሓንቲ'ውን ኣደ ቑልዑ ብምኳና ምሳና ክሎል ክትብል ትጸቢት ኣይነበረናን። ኣነን ካልኣይተይን ግን ክንሳተፍ ምኻንና ቃል-ኣቲና፡ ከም ቃልና ኸኣ ከይድና። ግን ንሕድራይ ከእምን ዘሕለፍክዎ ሃለኽለኽ ብዙሕ እዩ ነይሩ።"

"ዓዲ-ኳላ ንመጀመርታ ግዜይ እየ ርእየያ። ሓቂ ንምዝራብ ብድሕሪ እታ እዋን'ውን ካልኣይ ግዜ ኣይተመለስኩዋን። ኣነን መሳርሕተይን ዓርቢ ኢና ከይድና። ሓሳብና ምስኣ ሓዲርና ቀዳም ምዘዋር ምስኣ ወዓልና ምሕዳርና ገዛና ክንምለስ እዩ ነይሩ። ሓሳብና ክሳብ ቀዳም ምሸት ብሰላም ተሰላሲሉልና። ንበንሱ ሰዓት ምስ ኣኸለ ግን፡ ፍናን ኣመና ልመና ስለ ዘብዘሐትልና እታ መሳርሕተይ 'ንሕደር እንዶ' ትብል። ኣነ ካልኣይ ለይቲ ክሓድር ሰድራ ደስ ከምዘይብሎም ኣጸቢቐ እፈልጥ ብምንባረይ፡ መሳርሕተይ ክትሓድር ኣነ ኸኣ ክኸይድ ተሰማሚዕና ተፈላሊና። ምስ ካልኣይተይ ዝኸድክዎ ጉዕዞ ንበይነይ ክምለሶ ደማ ናብ እንዳ ኣውቶብስ ኣምሪሐኩ።"

ዋሕዚ ኣዘናትዋኣ ማሰጠና ኣፍና ሃህ ኣቢልና እናሰማዕና፡ ካብ'ቲ ዝበርናዮ ናይ ምስማዕ ዓለም ቡታ ዝተላተሳት ጀቦና ተበራበርና። "ደሓን ዲኽ!" . . . "ደሓን ድዩ!" ነታ ቡን ከተፍልሕ ኮፍ ኢላ ዝበረት ጓል-ኣንስተይቲ ጉድኣት ወረድዋ ከይከውን ክንፈልጥ ንግዚኡ ዓው-ዓው በልና። ኣብ'ቲ ቤት ዝበሩ ርእሲ ደቂሰበት ዋና ቡን ደሓን ምኳና ምስ ኣረጋገጸ ብቕልጡፍ 'ሽዑ'ኸ' ብዝሰምዕ ኣጠማምታ ናብ መርዓት ዘረ።

"ሓራት ከይጸበ መሬት ኣብ ምምሳዩ ብምንባሩ ናይ ግሊ ኣውቶብስ ተሰቒለ ናብ ኣስመራ ነቒለ።" መርዓት ድልየታትና ተረዲኣ ድምጻ ኣሰምዐት።

'ንፍናን ኣሐጉሰያ እኸውን እየ። ብዘይምሕዳረይ ኣይትሕዘለይን ትኸውን' ዝብል ሓሳባት ኣእምሮይ ብሒትዎ ኣብ ዝበረሉ ግዜ፡ እምኒ-ሓይሊ ዝበሃል ቦታ ምስ በጻሕና፡ እዛ ኣውቶብስ ጎማ ኣበላሺያ ጠጠው! ዳርጋ ፍርቂ ሰዓት ምስ ጸናሕና፡ "ተዓርያ" ስለ ዝተባህለ፡ ኩሉ ሰብ ናብ መኪና ደያበጦ፣ ሞተረ ኸኣ ምትንሳእ ኣበየ። ኣብ ህይወተይ ከም ሽዑ ገይረ ተረቢሸ ኣይፈልጥን። ኣውቶብስ ዋላ ደፊእካ ክትትንስእ እንተ ተፈተነት ሓንገደ።"

"ተዓዛዚ ዓቕሊ ጸንቂቑም ሚኒባሳት እናወሰዱ ንመንደፈራ ክኸዱ ይጀምሩ። ኣነ'ውን ከም ሰበይ ዘይፍትን ኢሉ ሚኒባስ ተሰቒለ መንደፈራ ኣትየ። መንደፈራ ልክዕ ከም ዓዲ-ኳላ ንፈለማ እየ ረጊጸያ። እታ ሚኒባስ ትኽ ኣቢላ ኣብ መዕረፊ ኣውቶብስ ምስ ኣብጽሓትና፡ ንሰባት ሓቲተ ናብ ኣስመራ ዝጽዓነሉ ቦታ ከይደ። እንተኾነ ግን፡ ሰዓታት ሰራሕ ሓሊፉ ጸኒሑና። ሓንቲ ሓራት ኣብ ምብጋሳ ኣርከብየ ንሳ ኸኣ መሊኣ። መሬት ብኣዝመራ ክጠልል ሰማያት ምስ ተኸፍተ፡ እታ መዓልቲ ካብ ዝኸፍኣ ናብ ዝኸፍአ ትኸይድ ምንባራ ነጋሪ የድልዮ ኣይነበረን።"

ቡን ተቐዲሓ ክትዘውር ብምጅማራ ዕላል ክቋረጽ ግድነት ኮነ። ፖለስ ዝምስዩ ዓርኪ ርእሲ ንኸሳትና ኣብጺሑ፡ ነየም ዝኣበና ሻሂ ብምቕዳሕ ብጽሕቲ ዝመጽአ ፓስቲ ምስ ተዓደልና፡ ናብ ዛንታ እምባይተይ ተመለስና።

"ኣብ ዘይፈልጦ ዓዲ መሬት መሰዩ፡ ማይ ብርትዐኡ ወሲኹ፡ ንኣስመራ ትወስድ ኣውቶብስ የላን። እዛ ህሞት እዚኣ ዝፈተና ጥራይ እዩ ዝፈልጥ። ልበይ ትርግታ ወሲኹ ምስትንፋስ ክሳብ ዝኣብዮኒ እየ ኩይነ። ድሕሪ ገለ እዋን ግን ሓንቲ ንእሽተይ ሚኒባስ ትመጽእ እሞ፡ ከም'ዚ ኾሞይ ተጸጊያም ዘዕቅሉ ዝበሩ ሓደ ክልተ ሰባት 'ኣስመራ እያ መሰለኒ' እናበሉ ብጉያ ይኸዱ። ኣነ ከኣ ተሰፋይ ንእሽቶ ጨራ-

ገይራ ማይ እናተዛረምኩ ደድሕሪኦም ኣኸኹ። ጠልቂና ዝበጽሕናያ ሚኒባስ 'ኣስመራ ክኸይድ ይኽእል እየ - ግን ሚእትን ሓምሳን ናቕፋ እያ፡ ንዓኹም ኣለ ኢየ ክኸይድ' ይብለና። ዝኾነ ይኹን ኣለ ደየብ። ምስ ደየብኩ ቦርሳይ ፍትሸ እንተ ኣብልኩ ሚእቲ ናቕፋ ጥራይ። ክጽብጽብ ምስ ፈተንኩ ናብ ዓዲ-ኳላ ክኸይድ ብናይ ግሊ ስማንያ ከፊለ እየ ከይደ። ክምለስ ኣብ መንገዲ ዝተበላሸወት ኣውቶብስ ሰበዓ እያ በሊዓትኒ። ካብ ገዛ ኸኣ ክልተ ሚእትን ሓሙሳን ሒዘ እየ ተበጊሰ። ነቲ ኣውቲስታ 'በጃኻ ሚእቲ ጥራይ እያ ዘላትኒ' እንተበልክዎ ቃል ብቓላ 'ውረዲ' ይብለኒ።"

"ካብ'ታ ሚኒባስ ወሪደ ክትክይድ ምስ ረኣኽዋ፡ መሬት ጸልምት ኢላትኒ። ኣብ'ቲ ብርቱዕ ዝናብ ደው ኣለ ኣቐጺጸ። ኣብ'ታ ህሞት እዩ ሳሙኤል ዝመጸኒ። ኣብ መንከብየ ትንክፍ ኣቢሉ 'ደሓን ዲኺ ዝሓፍተይ?' ይብለኒ። በየን እሞ ክምልሰሉ። ንሱ ግን ካብ'ቲ ዝናብ ኣልዩ ከዕቅል ናብ ሓንቲ ጸግዒ ይወስደኒ። ኣእምሮይ ደንዚዙ እንታይ የጋጥም ከም ዝበረ ክርዳእ ጸገም እዩ ኩይኑኒ።"

"ኣብ ኣሰላ ናይ'ታ ፊት መዕረፍ ኣውቶብስ ዘላ ሆቴል ምስ በጻሕና፡ 'ሳሙኤል እበሃል፡ ክዕዘዝኪ ጽሒፉስ ዝተጸገምኪ ትመስሊ' ይብለኒ።" መርዓት ኣእዳው ሳሙኤል ብሓይሊ ጸቕጥ ኣበለቶ።

"ቃል ከውጽእ ዓቕሚ ስኢነ ርእሰይ ላዕልን ታሕትን ነቕኒቐ መለስኩሉ። 'መን ኢኺ እሞ ሽምኪ?' ንዓይ ካብ'ቲ ዝናብ ክኣሊ ጠልቀዩ ብምንባሩ ካብ ገጹ ማይ እናንደረዘ እዩ ዝዛረብ ነይሩ። 'ሳምራ' ትሕቲ መልሓሰይ እየ መሊሰ። 'ኣቤት!' ከምዘይሰምዐ ርገጽ እዩ፡ ድምጸይ ኣብርኽ ኣቢለ ደጋ 'ሳምራ' ደጊመሉ። 'ሕራይ ሳምራ ሓፍተይ ጋሻ ኢኺ ምኽ! ቃል የለን ግን ርእሰይ ላዕልን ታሕትን። 'እሞ ኣብ መንደፈራ ቤተ-ሰብ የብልክን ደዩ' ርእሰይ የማጉጻጋም ነቕኒቐኩ - 'የብለይን' ማለተይ እዩ። ኣዕሚቑ ብምስትንፋስ 'ብዓዲ-ኳላ እየ ጸኒሐ፡ መኪና ተባላሽያትና ናብ'ዚ መጺአ - እታ ናይ መወዳእታ ሓራት መሊኣ ጸኒሓትኒ። እዛ ዝኸደት ሚኒባስ ከኣ ሚእትን ሓምሳን ኢሉኒ፡ ንዓይ ከኣ ሚእቲ ጥራይ እያ ዘላትኒ. . .' - ሰለምንታይ እያ'ሮ ከም ዝበረኩ ኣይፈለጥኩን ግን መልኣኽ እምበር ሰብ ኩይኑ ደርጓዲ ኣይነበረን።" ደሚቕ ፍሽኽታኣ ዓይኒ ዝድጉሕ ምኻኑ ኣስተውዓልኩ።

"ሽዑኡ ሳሚ፡ 'እሞ ሕጂ ጠልቂኺ ከለኺ ካብክትሓልዩ ገዛና ቀሪብ እዩ የዕርፍኺ ጸባሕ ንግሆ ትኸዲ። ከይትሰከፊ፡ ኣቦይን ኣደይን ንእሽቶ ሓፍተይን ስለዘለዉ ጸገም የለን' ይብለኒ። ተተሓሒዝና ኸኣ ናብ'ዚ ዝሕጽሉ ዘለኹ ቤት መጺእና። ናይ ፈለማ ለላና ዝ ይመስል።" ሳምራ ቀዳመይቲ ሕቶይ መሊሳ ጠመተትኒ። ፈናጅል ንኻልኣይቲ ቡን እናተኣከበ ቃለይ ኣበርክ "የቐጽለልና። ግን ሕቶይ ብምልእታ ኣይተመለሰትን። ይቕሬታ ግበሩለይ እምበር 'ፍቕሪ' ንወሸጥኩም ከም ዝመልአ መአስ ፈሊጥኩም እንተዝፈልጥ ክንደይ ጽቡቕ ምኾነ።" ኢለ ናብ ዝኸሪ ክመልሶም ጸዓርኩ።

ሳምራ ሳሚ ክዛረብ ከይተጸበየት ዛንትኣ ቀጸለት።

"እንዳ ሳሚ ጋሻ ናይ ምቕባል ክእለቶም መውዓድርቲ ኣይነበሮን። መን ምኻነይ ምሕታት ኣየድለየምን። ልክዕ ከም ክቡር ጋሻ ነቲ ዝጠልቀየ ክዳውንተይ ክቕይር ክዳን ኣውጺኦም ድሕሪ ምሃቦም፡ ኣነ ክሳብ ዝቕይር መጊቢ ኣዳልዮም ጸኒሓምኒ። ቅድሚ ምምጋበይ ሰድራ ክድውለሎም ከም ዝዮብኣኒ ዘከረ ይቕሬታ ሓቲተ ደገ ወጺአኩ። ተሸቑሪረ ንሕድራይ ኣብ መንደፈራ ከም ዝሓደርኩ ነገርክዎም። ኣብ እንዳ ጓና ዘይከኣ ግን፡ ማይ ስለ ዝበርትዐ ኣብ እንዳ መሓዛይ እሓድር ምንባረይ እየ ሓቢረዮም። ደስ ዘይብል ቃና እኳ እንተ ሰሚዐኩ ኣማሪጺ ግን ኣይነበረንን። ክሳብ ኣነ ንገዛይ ዝድውል ሳሚ ከኣ ብዛዕባይ እተን ዝበርክዎ ንሰድራኡ የዕለልዎም ደጊንሕ። ካልእ ብዛዕባይ ክፈልጥዎ ዝደልዩ ኣይነበረን 'ጋሻ' ምኻነይ ጥራይ እኹል እዩ። ኣብ'ታ ህሞት እቲኣ ናብ'ቶም ሰድራ እትኣቱ ጓል-ኣንስተይቲ ክሳብ ክንደይ ዕድለኛ ምኻና ሓሰብ።"

"ንጽባሒቱ ሳሚ ባዕሉ ንግሆ ተንሲኡ ቁርሲ ኣዳልዩ፡ ማዕጾ ናይታ ንበይነይ ዝሓደርኩላ ክፍሊ ኳሕኩሖ፡ ካብ ዓራተይ ከይተንሳእኩ ቁርሲ ክዳለወለይ ኣብ ህይወተይ ንመጀመርታ ግዜ እዩ። ቁርሰይ ምስ በላዕኩ ምስ ሰድራ ሳሚ ተፋንየ፡ ሳሚ ግን ከስቅለኒ ናብ እንዳ-ኣውቶብስ ምሳይ ይኸይድ። ዝበረሚ ነገር ክሳብ ኣውቶብስ ትብገስ ቁጽሪ ተለፎነይ ኣይሐተተን። መኪና ምስ ተበገሰት ሓንቲ ነገር ተረዲኡ ከም ብዙሓት ኣውዳት ብመልክዐይ ዘይኮነ፡ በቲ ቅኑዕ ባህርኡ እዩ ሓጊዙ ኣበርኪቱለይ። ልበይ ክትናፍቖ ምኻና ክትነግረኒ እንክላ፡ ርእሰይ ብማስኮት ኣቐልቂለ 'ሳሚኤል ኣስመራ ክትመጽእ እንተለኻ በዚኣ ደውለለይ፡ ግድን!' ኢለ ቁጽሪ ሞባይለይ ኣብ'ታ ሐዚየ ዝበርኩ ትኬት ጽሒፈ ደርቢኹሉ።"

ኣብ'ታ ህሞት እቲኣ ካልኦት ኢጋይሽ "እንዳ ጉይታይ እምባይተይ" እናበሉ ኣተዉ። ዛንታ ፈለማ ሌላን ፈለማ ፍቕርን ሳሙኤልን ሳምራን ኣደናቒ ብውሽጠይ "ክሳብ ክንደይ ዕድለኛታት እዮም" በልኩ።

ኢንጅ. ኣማኑኤል ጸጋይ

ሑርናዕ ተመሃሮ

ሱራፌል ተስፋብሩኽ

ግድል

ንብልሒ ተማሃሮ ዝሕግዝ ኣዘናጋዒ ግድላት

ኣልጀብራ

ነዛ ሕቶ ኣብ ውሽጢ 30 ካልኢት ክትምልስዋ ፈትኑ።

ኣብ 100 ክንደይ ትሽዓተ ኣለዋ?

(መልሲ ቕድሚ ምርኣይኩም ፈትኑ)

መልሲ፡ 20 ትሽዓተ ኣለዋ። (9፣ 19፣ 29፣ 39፣ 49፣ 59፣ 69፣ 79፣ 89፣ 90፣ 91፣ 92፣ 93፣ 94፣ 95፣ 96፣ 97፣ 98፣ 99)። ኣብ "99" ክልተ ትሽዓተ ኣለዋ።

ስ ትሪ ም ኮ

እዚ ጸወታ ወይ ግድል "ስትሪምኮ" ይብሃል። ንሰዶኮ ዝመስል ጸወታ እዩ። እዚ ብግራባርቻክ ዝተባህሉ ስድራ ዝተማህዘ ኰይኑ፡ ኣብ ክልሰ-ሓሳባት ትርብዒት - ናይ ላቲን ፈላጥ ስነ-ቍጽሪ ሊዮናርዶ ኢለር (18 ክፍለ-ዘመን) ዝተሞርኰሰ እዩ።

ኣገባብ ኣጸዋውታኡ፥ ኣብዛ ትርእዩዋ ሰደቓ፡ 5ተ ብ5ተ ዝተሰርዓ ዓንኬላት ኣለዋ። እዘን ዓንኬላ ቍጽሪታት እየን ዝሕዛ። ካብ 1 ክሳብ 5 ድማ ይምልኣ። ካብ 1 ክሳብ 5 ዘለዉ ቍጽሪታት ንትኹልን ንጋድምን ልክዕ ከም ሰዱኮ ክድገሙ የብሎምን። ኣብቶም ብመስመር ተራኺቦም ዘለዉ ዓንኬላት'ውን ክድገም የብሉን።

(መልሲ፡ ካብ 1 ክሳብ 5 ዘለው ቍጽሪታት ንትኹል፡ ንጋድምን ብሕንጻጽ ተታሒዞምን ኣብ ዝርከቡ ዓንኬላት ክድገሙ የብሎምን።)

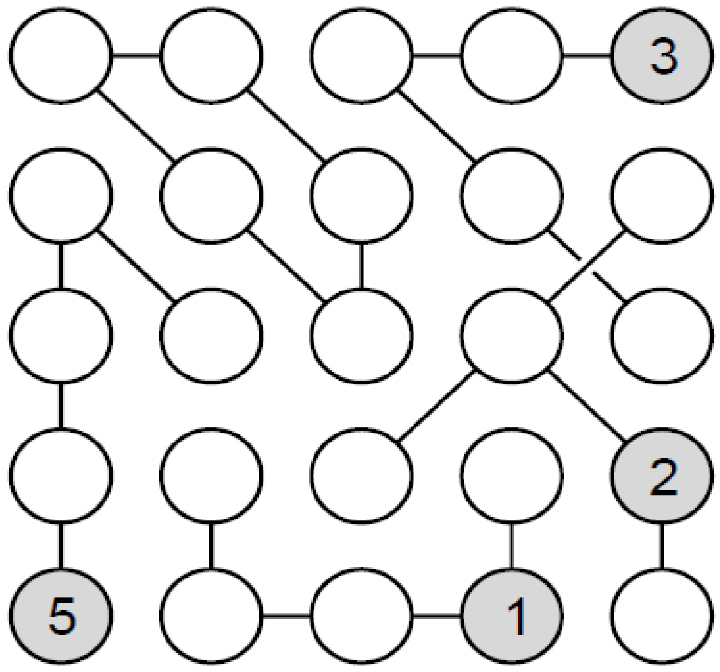

እንግሊዝኛ Vocabulary

ምስ እንግሊዝኛ ዝተሓሓዙ ትምህርታዊ ትሕዝቶ

Words often misspelt

separate	surprise	magnificent	embarass
occasion	miscellaneous	accommodate	exaggerate

Pair words

descent - come or go down.
descendant - a person who is descended from.

words in meaning groups

break	smash-break violently	batter- beat out of shape

ጂኦግራፍ

ኣብ ሓደ ጠመተ ክንደይ ከዋኽብቲ ክንርኢ ንኽእል?

ምስ ስነ-መሬት ዝተሓሓዙ ትምህርታዊ ትሕዝቶ

ሰማይ ምዕዛብ ሓደ ካብ መዘናጋዒ ኣገባብ ዝኾነ ሰብ ኣለው። ንሰማይ ክንጥምቶ እንከለና ኸኣ ካብን ናብን ዝፈላለ ኣናብባ ኣሎና። ገለ ሰብ ኑቲ ብደበናታት ዝፍጠር በበይኑ ቅርጺ ክርኢ ይብህግ፣ ገለ ንቀስተደበና ክርኢ ይደሊ፣ ገለ ንጸልጣ ሰማይ ከስተማቕር ባህ ይብሎ፣ ገለ ወርሒ ኳዕ ኢላ ተብርሃሉ ሰማይ ክርኢ ይደሊ፣ ገለ ኸኣ ሰማይ ብዙብለጭልጩ ከዋኽብቲ ተሰሊሙ ዝረኣየሉ ወቕቲ ከስተማቕሩ ደስ ይብሎም ይኸውን።

እዞም ኣብ ሰማይ እንርእዮም ከዋኽብቲ እናሓሳእ ክውሕዱ እናሓንሳእ ክኣ ክበዝሑ ምርኣይ ልሙድ እዩ። ስለምታይ'ዩም ዝውሕዱን ዝበዝሑን ባዕልና ክንምልሶ ንኽእል'ኳ እንተ ኾንና፡ ንምዝኽኻሩ ጸኒሕና ክንትንክፎ ኢና። እንተ እቶም ኣብቲ ከዋኽብቲ ደሚቖም ዝረኣዩሉ ወቕቲ፡ ኣብ ሓደ ጠመተ ክንደይ ዝኣኽሉ ከዋኽብቲ ብዓይንና ክንርኢ ንኽእል? ዝብል ሕቶ ኣቕዲምና ክንርኢ።

ኣብዚ ኣድማስ ብቢልዮናት ዝቝጸሩ ከዋኽብቲ ኣለዉ። ከዋኽብቲ ካብ ንሕድሕዶም እተፈላለየ ግዝፈ ኣሎዎም። ገለኦም ካብ ጸሓይ ይዓብዩ፣ ገለ'ሞ ካብ ስርዓተ ጸሓይ ዝዓብዩ፣ እቶም ዝከኣሱ ኸኣ ክንዲ ፍርቂ ግዝፈ ወርሒ ዝኾኑ እዮም። እቶም ዝከኣሱ ከዋኽብቲ "ጸዓዱ ድንኪታት" ብዝብል ቅጽል ይፍለጡ። ኣብ ሓደ ምሸት ንሰማይ ጠሚትና ኣብ ደረት ትርኢትና ዘለዉ ከዋኽብቲ ክንቑጽር ዝከኣል ኰይኑ ኣይሰመዓናን እዩ። ብግብሪ ሓደ፡ ክልተ፡ ሰለስተ ... እናበልና ክንቈጽሮም'ውን ዝከኣል ኣይኰነን። ፈላጣት ናይዚ ዓውዲ ግን ከባቢ ሽዱሽተ ሽሕ (6000) ከዋኽብቲ ብዓይንና ክንርእዮም ከም ይገልጹ። እዚ ብዘይ ሓገዝ [illegible] ብዓይንና ክንርእዮ ንኽእል'ዩ። ኣብ ሰሜናዊ ክፋል ቀናት መሬት ኣብ ዝርከብ መሬት ኳንካ ምስ እትዕዘብ ግን ክሳብ ሓደ ርብዒ ቍጽሪ ናይቶም ቢልዮናት ከዋኽብቲ ብዓይንና ክርአ ከም ዝከኣል ከኣ ይገልጹ።

ከዋኽብቲ እናሓንሳእ ክውሕዱ፥ እናሓንሳእ ክኣ ክበዝሑ ንርኢ ኢና። እዚ ኣብ ገዛና፡ ኣብ ጉደና፡ ኣብ ከባቢና ዝርከቡ መብራህቲታት ብምስትውዓል ብግብሪ ክንርእዮ ንኽእል ኢና። ኩሉ ግዜ እቲ ኣብ ከባቢና ቀረባ ዘሎ ብርሃን፡ ኑቲ ካብኡ ዝዓቢን ዝደምቕን ግን ካብ ኣዝዩ ርሑቕ ዘሎ ብርሃን ከህስሶ ይኽእል እዩ። እታ ንዓና ዝቐረበትን ዝደመቐትን ኰይና ትረኣየና ወርሒ እያ። ወርሒ ናይ ገዛእ ርእሳ ብርሃን ዘይብላ ክነሳ ኑተን ካብኣ ዝዓብያ፡ ዝበርትዐ ደምቀት ዘሎዎ ብርሃን ዝህባ፡ ግን ካብ ኣመና ርሑቕ ዘለዋ ከዋኽብቲ ኩተህስሰን ትርአ።

እቲ ኣብቶም ከዋኽብቲ እንርእዮ ናይ ድምቀቶም ፍልልይ'ውን ብተመሳሳሊ ምኽንያት እዩ። ስነፍልጠተኛታት ነዚ ፍልልይ ብ"ማግኒትዩት" ይዕቅኑዎ። 1 ማግኒትዩት ዘሎዎ ኮኾብ፥ ካብቶም ክልተ ዘሎዎም ብዕጽፊ ይደምቕ፣ እቲ 2 ማግኒትዩት ዘሎዎ ኸኣ ካብቶም 3 ብዕጽፊ ይደምቕ፣ 1 ማግኒትዩት ኮኾብ፥ ካብ 21 ማግኒትዩት ኮኾብ ብሚልዮን ግዜ ይደምቕ።

እቲ ዝደመቐ ኮኾብ ኣየናይ እዩ?

ኣብ ሰማይ እቲ ዝያዳ ደሚቑ ዝረኣየና ኮኾብ "ሲሪዩስ" እዩ። እዚ ኮኾብ ምስቶም 'ካኒስ ማጆር' እተባህሉ ጭፍራ ከዋኽብቲ ዝቕመጥ ኮኾብ እዩ። 'ካኒስ ማጆር' እተባህሉ ጭፍራ ከዋኽብቲ ብ'ዓቢ ከልቢ' ዝብል ስም'ውን ይፍለጡ እዮም። ሲሪዩስ ከኣ ካብዚ ስም ናይዞም ጭፍራ ብምብጋስ 'ከልቢ' ተባሂሉ'ውን ይጽዋዕ።

ግሪኻውያን ነዚ ድምቀቱ ምኽንያት ብምግባር፡ ሰንሳሲ ንምባል 'ሲሪዩስ' ክብሉ ኣጠሚቖሞ። ጥንታውያን ስነኮኾብኛታት፥ ሲሪዩስ ኣብ መውዓእታ እዋን ክራማት ምስ ጸሓይ ይበርቕ ወይ ይርአ ምኳኑ ኣስተውዒሎም። እቲ ኣብ መውዓእታ መዓልታት ክረምቲ ዘሎ ዋዒ ዘሎዎ መዓልታት ድማ 'ናይ ኣኻልብ ክረምቲ' በሉዎ። ግብጻውያን ንሲሪዩስ ከም ሓደ ካብ ኣማልኽቶም ይኣምኑዎ ነበሩ። እዚ ኮኾብ ኣብ መውዓእታ ክራማት፥ ፈለግ ናይል ኣብ ምምልኡ ኣብ ወጋሕታ፡ ስለ ዝርአ ሓጋዚ ሓረስቶት ምኳኑ ድማ ይእመኑ ነበረ።

ብግብሪ እንተ ተመልኪትናዮ ሲሪዩስ ካብ ብዙሓት ካልኦት ከዋኽብቲ ዝደመቐ ኣይኰነን። ንዓና ዝደመቐ ኰይኑ ዝረኣየና ካብ ካልኦት ዓበይቲ ከዋኽብቲ ናባና፡ ናብ መሬት፥ ዝቐረበ ብምኳኑ'ዩ። ካብ መሬት ኣብ ከባቢ ሸሞንተን ፈረቓን ናይ ብርሃን ዓመታት ርሒቑ ይርከብ። እዚ ማለት እቲ ኣብ ዓይንና ዝበጽሐ ብርሃን ቅድሚ ሸሞንተ ዓመትን ፈረቓን ካብ ሲሪዩስ እተበገሰ እዩ።

ከም ሲሪዩስ ኣብ መሬት ኳንካ ደሚቑ ዝርአ "ካኖፑስ" እተባህለ ኮኾብ እዩ። ካብ ሲሪዩስ ብጽዕጽፌታት ይደምቕ፣ ግና እቲ ናባና ዝቐረበ ሲሪዩስ ብምኳኑ ዝያዳኡ ደሚቑ ይረኣየና። ካኖፑስ ሚእቲን ዓሰርተው ሓደን ዓመታት ብርሃን ካብ መሬት ርሒቑ ይርከብ።

ምንጪ፥ Book Palace

ምስ ስነ-ፍልጠተኛታትን መሃዝቲን

ሌላ

ላቮይሰር

ምስ ታሪኽ ህይወት ስነ-ፍልጠተኛታን መሃዝቲን ብሓጺሩ ዘላሊ

ሰኑይ 07 ነሓሰ 1774 እንግሊዛዊ ዮሴፍ ፕሬስሊይ (1733 — 1804) እቲ ቀዳማይ ንኦክሲጀን ካብ ካልኦት ጥረ-ነገራት ዝፈለየ ሰብ ዝኾነላ መዓልቲ እያ፡ ንድሩቕ "HgO" ብምንዳድ ንሜርኵሪን ኑቲ ስም ዘይነበሮ ካልኣዩን ፈለዮም፡ ኦክሲጀን ኣቐዲሙ'ውን "ናይ ሓዊ ኣየር" ወይ "ንዳዲ ኣየር" ዝብል ስም ሒዙ ነይሩ'ዩ፡ እንተ'ኾነ ፕሮስሊይ ነዚ ርኽበቱ ምርዳእ ሰኣኖ። ኣብቲ ግዜ ዝነበሩ ተመራመርቲ ንኣሲዳት፡ ኣልካሊን፡ ጨውን ብረትን ፍሉጣት ስለ ዝነበሩ ቀልጢፎም የለልዩዎም ነበሩ። እተፈልጡ ጋዛት ኣዝዮም ውሑዳት እዮም ዝነበሩ፡ ኪንዮ ሓሳቦምን ግምታቶምን ምግላጽ ብጭብጢታት ንመጽናዕቶም የሰንዩዎ ኣይነበሩን፡ ፕሬስሊይ ካብ "HgO" ንሜርኵሪ ምስ ፈለየ፡ ኑቲ ምስኡ ዘሎ ባእታ ኣይፈለጦን፡ ነዚ ዘይተወደአ ምርምሩ ንፈረንሳዊ ሊቕ ስነ-ቀመም ኣንቶንዮ ላውረንት ላቮይሰር ገደፈሉ።

ላቮይሰር ወዲ ሃብታም ጠበቓ'ዩ ዝነበረ፡ ብ26 ጥቅምቲ 1743 ኣብ ፓሪስ ፈረንሳ ተወልደ፡ ኣብ ኮሌጅ ዴስ-ኳትረ ኔሽትንስ ብትምህርቲ ዓይኑ ኣንቀሎሐ። ኣሰር ኣቡኡ ክሕዝ ትጽቢት ኰሉ ነበረ፡ ህይወቱ ቅድሚ ናብ ዓለም ስነ-ፍልጠት ምእላዩ፡ ናይ ሕጊ ትምህርቲ ክከታተል ርሑው ማዕጾ ነበሮ። ንኣርባዕተ ዓመት ስነ-መሬት ኣጽኒዑ፡ ኣብ ከተማ ፓሪስ ንዝገበሮም ለውጢታትን ካልእ ሕርሻዊ ስርሓቱን ሓጊዙዎ። ብ1768 ናብ "Royal Academy of Science" ተጸንበረ፡ ድሕሪ ሽውዓተ ዓመት ተተኲስቲ እተቃምም ኮሚተ ናይ መድፍዕ ፈረንሳ ተጸዊዑ፡ ንምርምራቱን ፈተነታቱን ከዕበዮም ዘኽእሎ ዓቢ ቤት ምርምር መስረተ፡ መኣከቢ ስነ-ፍልጠኛታትን ግዱሳትን ክኸውን ከኣ ግዜ ኣይወሰደን፡

ላቮይሰር ኣብ ስነ-ፍልጠት፡ ንኣገዳስነት ልክዕነት ዓቐንን ጥንቃቐ ናይ ዝካየዱ ፈተነታትን ኣጕሊሑ ኣርእዩ፡ እዞም ኣምራቱ ኣብ ምጽናዕ ኦክሲጀን ተጠቒመሎም፡ ከም ውጽኢቱ ናይ ፕሬስሊይ ጋዝ፡ ኣብ ኩሎም ኣሲዳት ከም ዘሎ ኣረጋገጸ፡ ካብኡ ተበጊሱ "ኦክሲጀን" ብምባል ኣጠሚቑዎ፡ ኦክሲጀን ብቋንቋ ግሪኽ እዩ። ትርጉሙ ኸኣ "ንኣሲድ ዘቕውም" ማለት እዩ።

ላቮይሰር፡ ካብ ጊሒ ንደገ ዝትፋእ ናይ እተወሰነ ካርቦን-ዳይ-ኦክሳይድን ተመሳሳሊ ዓቐን ካብ ዝነድድ ከሰል ዝወጽእ ካርቦን-ዳይ-ኦክሳይድን፡ ዘሎዎም ዋዒ 'ማዕረ'ዩ' ብምባል ኣዛመደ፡ ካብዝን ካብ ካልኦት መጽናዕቲታቱን ተበጊሱ፡ "ስርዓተ ምስትንፋስ ምቅጻል (combustion) እዩ፡ ናህሩ ግን ኣዝዩ ዝሑል ከም ፈኸም ዝብል ሕመት (charcoal) እዩ፡" ኢሉ፡ እዚ ኸኣ ንምዕባለ ባዮ-ኬምስትሪ ኣገዳሲ መሰረት ኰነ።

ላቮይሰር ኣደናቒ ሞያዊ ኣበርክቶ ዝነበሮ ስነ-ፍልጠተኛ ነበረ፡ ንሱ ዘተኣታተዎ ኣወሃህባ ኣስማት ቀመማት፡ ክሳዕ እዚ ዘለናዮ ግዜ ይሰርሕ ኣሎ። ድሒሩ "The Principles of the Conservation of Matter" ንመጀመርታ ግዜ ብመልክዕ መምሃሪ መጽሓፍ ኣዳለዩ፡ ንፍልልይ ባእታታትን እኩብ ባእታታት (ኮምፓውንድ)'ን ኣነጺሩ ፈላለዩ፡ ንኬምስትሪ ናብ ናይ ዓቐን ስነ-ፍልጠት (quantitative science) ዝቐየረ ስነ-ፍልጠተኛ ድማ'ዩ፡ ኣቦ ዘመናዊ ኬምስትሪ ብምባል ከኣ ነባሪ ክብሪ ረኺበ።

ስፖርት

ተስፋኣለም ገብረዮውሃንስ

ካብ ሞንተቪድዮ ክሳብ ሞስኮ

ውድድር ዋንጫ ዓለም ብ1930 ካብ ዝጀመር 84 ዓመታት ኣቑጺሩ ኣሎ። ዕድመ ላዕለዋይ ተጻዋዲ ኩዕሶ እግሪ ዓለም፡ ማለት ፊፋ ድማ 114 ዓመታት ኮይኑ'ሎ። ካብ ሞንተቪድዮ ርእሲ ከተማ ኡራጓይ ክሳብ ሪዮ ዲ ጃነሮ ዛጊት ንዕስራ ግዜ ተሰላሲሉ ደርኩቡ። መዓልቲን ከልቢን ከይጻዋዕቶዮም ይመጹ ከም ዝበሃል፡ ውድድር ዋንጫ ዓለም ዝቶደሉ ግዜ ካብ ዓመታት ናብ ኣዋርሕ ካብ ኣዋርሕ ናብ ሳምንታት እናበለ ከኣ መበል 21 ውድድር ዋንጫ ዓለም ኣብ ሩስያ ክቶደድ እንሆ 29 መዓልታት ተሪፍዎ ኣሎ። ብዝዕበኡ እምበኣር ገለ ክንብል፦

ተሳተፍቲ ሃገራውያን ጋንታታት ከመይ ይመስላ ብሓጺሩ

ፈረንሳ

ብለሰ ብዘዝበል ቅጽል መጻውዒ እትፍለጥ ፈረንሳ፡ ኣብ ውድድራት ዋንጫ ዓለም ንመበል 14 ግዜኣ እያ ትሳተፍ ዘላ። እዛ ኣብ ቀዳማይ ዋንጫ ዓለም 1930 ሮኸሪ ሱታፊኣ ኣብ ዋንጫ ዓለም ዘረጋገጸት ሃገራዊት ጋንታ፡ ኣብ መድረኽ ፍርቂ ፍጻመ ሓሙሽተ ግዜ ቀሪባ፡ ክልተ ግዜ ንፍጻመ ዝቐረበት ፈረንሳ፡ ነቲ ብ1998 ዘኣንገደቶ ውድድር ንብራዚል ብምርታዕ ስማ ኣብ ወርቃዊት ዋንጫ ዓለም ኣጽሒፋ እያ።

ኣሰልጣኒ

ዲደየር ዴሻምፕ

ኣሰልጣኒ ዴሻምፕ ተጻዋታይ ኣብ ዝነበረሉ ግዜ፡ ብደረጃ ሓለቓ ጋንታ ንዋንጫ ዓለም 1998 ዝዐተረ ምኩር ተጻዋታይ ዝነበረ እዩ። ዴሻምፕ ካብ 2012 ኣትሒዙ እዩ ንሃገራዊት ጋንታ ፈረንሳ ዝመርሕ ዘሎ። ንክለብት ሞናኮ፡ ጁቬንቱስን ማርሰይን ዘተጻወተ ዴሻምፕ ኣብ ናይ መጻረይ ግጥማት ናብ ዋንጫ ዓለም ንዝኸዱ ፈረንሳ፡ ኣብቲ ሽወደንን ሆላንድን ዝነበሩኦ ምድብ ንጉጅለኣ መሪሓ ንኽትሓልፍ ልዑል ኣበርክቶ ከም ዝተጻወተ እዩ ዝትንተን።

ኮኾብ ተጻዋታይ

ኣንቶኒን ግሪዝማን

ኣብዚ እዋንዚ ካብ ዝርከቡ ኣጥቃዕቲ ምስኡም ኣብ ቅድሚት ዝሰርዑ ተጻወትቲ እዩ - ኣጥቃዓይ ሃገራዊት ጋንታ ፈረንሳ ኣንቶኒን ግሪዝማን። ግሪዝማን ኣብ ውድድር ዋንጫ ሃገራት ኤውሮጳ ብምግልያ ፈረንሳ ኣርባዕተ ሽቶታት ኣመዝጊቡ፣ ከምኡ ድማ ኣርባዕተ ንሽቶ ዝጠቕዓ ኩዖሳት ንደቂ ጋንታኡ ኣመቻቺኡ ቀሪቡ እዩ። ብዓበይቲ ክለባት ባርሰሎናን ማንቸስተር ዩናይትድን ዝህድን ዘሎ ግሪዝማን፡ ተጠማቲ ተጻዋታይ ሃገራዊት ጋንታ ፈረንሳ ኣብ ውድድር ዋንጫ ዓለም 2018 ሩስያ እዩ።

ንሃገራዊት ጋንታ ጀርመን ዘሰገአ ስእሊ

ኣሰልጣኒ ሃገራዊት ጋንታ ጀርመን ጆኣኪም ሎው ተጻወትቱ መሱት ኣዚልን ኢልካይ ጉንዶጋንን ምስ ፕረዚደንት ቱርኪ ረሲፕ ጠይብ ኣርዶጋን ንዘወሰድዎ ስእሊ ብዝምልከት ካብ ዝተፈላለዩ ወገናት ንዝቐርበሎም ዘሎ ነቐፌታ ተኸላኺሉሎም። መበቆል ቱርኪ ዘለዎም ናይ ኣርሰናል መሱት ኣዚልን ናይ ማንቸስተር ሲቲ ኢልካይ ጉንዶጋንን ኣብ ገልሰንክርቸል ጀርመን እዮም ተወሊዶም። ፕረዚደንት ቱርኪ ረሲፕ ጠይብ ኣርዶጋን ዝሓለፈ ሰንበት ናብ እንግሊዝ ኣብ ዝገጽሓሉ፡ እዞም ተጻወትቲ ኣብ ለንደን ምስቲ መራሒ ሃገር ዝተሳእልዎ ኣሳእል፡ ኣብ ጀርመን ቁጥዐ ኣሕዲሩ እዩ ዘሎ። እቶም ተጻወትቲ ከኣ ካብ ብርክት ዝበሉ ፖለቲከኛታትን ፕረዚደንት ፈረደሪሽን ኩዕሶ እግሪ ጀርመንን ከቢድ ነቐፌታ ይወርዶም ኣሎ።

ኣሰልጣኒ ሃገራዊት ጋንታ ጀርመን ጆኣኪም ሎው ግን፡ ነቶም ተጻወትቲ ክከላኸለሎም እዩ ተሰሚዑ፡

"እዚ ጸቢቕ ሓሳብ ከም ዘይኮነ ነገርናዮም ኢና። እንተኾነ ንዝበርዎ ይድግፎ እዩ። ከምዚኦም ዝኣመሰሉ ናይ ስደተኛ ድሕረ ባይታ ኣብ ዘለዎም ተጻወትቲ፡ ሳሕቲ ማንታ ልቢ ምኽንያት ጉዳኢ እዩ። ቀሊል ኣይኮነን። ንሳቶም ባዕሎም ከም ዝገለጽዎ፡ ዝኾነ ፖለቲካዊ መልእኽቲ ንምሕላፍ ከም ዘይወዓልዎ እየ ዝርድኦ። ክልቲኦም ኣብ ጀርመን ብዙሕ ኣበርክቶ ገይሮም እዮም።

ፕረዚደንት ፈደረሽን ኩዕሶ እግሪ ጀርመን ሪንሃርድ ግሪንደል "ሰቦት ጌጋ ክፍጽሙ ባህርያዊ እዩ። ንሕና ዘመናውያን ክንከውን እዩ ዘለና። ክልቲኦም ጌጋ ከም ዝፈጸሙ ተገንዚቦም ኣለው። ከም እምንቶይ እንተኾይኑ ግን በቲ ኣብ ለንደን ዝተፈጸመ ጉዳይ ከፉኣሊ ረቑሒ ዝየዳ ኀሊሑ ተሪእዩ ኣሎ" ኢሉ።

ጠቕላሊ ኣካያዲ ስራሕ ሃገራዊት ጋንታ ጀርመን ኦሊቨር በርሆፍ፡ ክልቲኦም ተጻወትቲ ዝፈጸምዎ ተግባር ዘኸተሎ ሳዕቤን እንታይ ምኳኑ ኣይተረድኡን ብምባል እዩ ገሊጽዎ። "ስእሊ ምልክት እዩ" ዝበለ በርሆፍ፡ እዛ ጋንታ ካብ ዝኾነ ተመሳሳሊ ጌጋታት ክትከላኸል ምኳና ኣረዲኡ።

ጉንዶጋን ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ "ኣነ ኣዚልን ተጻዋታይ ኣሸርቶንን ሃገራዊት ጋንታ ቱርኪን ዝኾነ ሰንክ ቲሶምን፡ ኣብ ኣመራጺን እንግሊዝን ንዝርከቡ ቱርካውያን ህጻናትን ናይ ግብረሰናይ ሓገዝ ዝገበር ወድብ ኣብ ዘዳለዎ ኣህጉራዊ ዋዕላ እናተሳተፍና ኢና ምስ ኣርዶጋን ተራኺብና።

"ንመራሒ መበቆልናን ስድራቤታትናን ዝነበሩላን ናይ ዝኾነት ሃገር ክብሪ ኣይምሃብናን ደዩ? ዝበለ ጉንዶጋን ቀጺሉ፡ "ይኹን እምበር በዚ ተግባር ዝኾነ ፖለቲካዊ መልእኽቲ ክሕልፍ ስለ ዘይለና ኣይኮነን። ንሕና ተጻወትቲ ሃገራዊት ጋንታ ጀርመን ኢና። ሓላፍነትና ንፈልጥ ሰባት ኢና። ፖለቲካ ዘይኮነ ኩዕሶ እግሪ እዩ ሂወትና።

ተግባር እዞም ክልቲኦም ተጻወትቲ ብኸለን ፖለቲካውያን ሰልፍታት ጀርመን ተቐባልነት ኣይረኸበን። ኣለስ ዌይደል ዝተባህለ ኣባል ፖለቲካዊ ሰልፊ ኤኤፍዲ ንመደበር ቴሌቪዥን ኤ ኣርዲ ኣብ ዝሃቦ ርእይቶ "ኣዚል ንዓመታት ሃገራዊ መዝሙር ክሕሰም ተራእዩ እዩ። እዚ ከኣ ወጽኢት ናይቲ ዝፈሸለ ጥርናፌ እዩ። ንሃገራዊት ጋንታ ቱርኪ ወኪሉ ደዩ ክጻወት ዘለዎ ወይስ እንታይ፡ ንኡ ብኡ ክሓታ ኣለዎ።" ኢሉ።

ዜናታት ዋንጫ ዓለም 2018 ሩስያ

ነይማር ተመሪጹ ኣልቨስ ተሪፉ

ሃገራዊት ጋንታ ብራዚል ድሕሪ 33 መዓልታት ኣብ ዋንጫ ዓለም 2018 ኣንጻር ስዊዘርላንድ ንዝተሰርዓላ ናይ ምድብ ግጥም ክትፍልም እያ። ኣሰልጣኒ ቲተ ናብቲ ዓቢ ዓለማዊ ውድድር ንብራዚል ክወክሉ ናይ ዝመረጾም ተጻወትቲ ስም ዝርዝር ትማሊ ሰሉስ ኣፍሊጡ። ኣብቲ ዝርዝር ነይማር ክርቋሕ እንከሎ፡ ጉዳም ተኸላኻላይ ዳኒ ኣልቨስ ብምኽንያት መጉዳእቲ ከይተመርጸ ተሪፉ።

ኣብ ናይ ክለብ ጸወታ ብዘጋጠሞ መጉዳእቲ ካብ ጸወታ ርሒቑ ዝጸንሐ ነይማር፡ ኣባል እዛ ሃገራዊት ጋንታ ኮይኑ ተመሪጹ ኣሎ። ዶክተር ሃገራዊት ጋንታ ብራዚል ሮድሪጎ ላዝማር ነዚ ጉዳይ ኣመልኪቱ ኣብ ዝሃቦ ጋዜጣዊ መግለጺ፡ "እዚ እቲ ናይ መውዳእታ ምልሶት ዝነበረሉ መድረኽ እዩ። ብቕልጡፍ ናብ ናይ ልምምድ መደባት ክኣቱ ይኽእል እዩ። ኣብ ምሕዝነታዊ ግጥማት ክሰልፍ ይኽእል እዩ" ብምባል ንምምላስ ነይማር ናብ ምሉእ ጥዕና ኣረዲኡ።

ኣሰልጣኒ ቲተ ንህልው ብቕዓት ጋንታኡ ኣመልኪቱ ኣብ ዝሃቦ መግለጺ፡ "ብምምጻእ ነይማር መሊስና ክንሕይል ኢና። እንተኾነ ንሱ ከይምፅ እንተኾይኑ፡ ዝተረፈት ምልእቲ ጋንታ ሓያል ክትከውን ኣለዋ። ፈለማ ኣብ ቅድሚት ንጋብርኤል ጀሱስ ኢና ክልፍ ነይርና፡ ሕጂ ግን ኣብ ጸቢቕ ቁመና ዝርከብ ሮበርቶ ፊርሚኖ ኣብቲ ቦታ ክውዓደር ኣዩ።

ምምራጽ ኣጥቃዓይ ታይሰን ንተቲና ናብ መስመር ምክፍፋል መለሱ ክጥቀመሉ ዕድል ዝሀቦ ከም ዝኾነ ዝገለጸ ቲተ "ኮቲኖ ኣብ ምክፍፋል ወይ ከኣ ብጸጋሜ ክጻወት ዝኽእል ኣማራጺ ዝሁብ ተጻዋታይ እዩ" ኢሉ። "ሓደ ሓደ እዋን ናይ ምድኻው ግዜ ዘይብርካ ዓይነት ተጻወትቲ ከም ዝህልወካ እዩ ዝኑበር። ከምኡ ድማ ኣተሓሳስባኻ ክትቕይር ኣውን ይድርኸካ እዩ" ዝበለ ቲተ፡ ዝጸበዮ ብድሆ እታ ሃገራዊት ጋንታ ንናይ የማን ክንፊ ተኸላኻላይ ዳኒ ኣልቨስ ዝትክእ ተጻዋታይ ምኟኑ ኣረዲኡ።

ዝመጽእ 26 ግንቦት ኣብ ዝቶደድ ናይ መዛዘሚ ግጥም ሻምፕዮንስ ሊግ፡ ሰለስተ ወሰንቲ ተጻወትቱ ክጻወቱ፡ ፊርሚኖ ምስ ሊቨርፑል፡ ካዜሚሮን ማርሴሎን ድማ ምስ ማድሪድ ዝርከቡ ቲተ 23 ተጻወትቲ እዩ መሪጹ ዘሎ።

ሓለውቲ ልዳት፦ ኣሊሶን፡ ኢደርሶን፡ ካሲዮ። ተኸላኸልቲ፦ ዳኒሎ፡ ፋግነር፡ ማርሴሎ፡ ፍሊፐ ልዊስ፡ ቲያጎ ሰልቫ፡ ማርኪኖስ፡ ሚራንዳ፡ ፔድሮ ጀሮመል። ኣኸፋፈልቲ፦ ካዜሚሮ፡ ፈርናንዲኖ፡ ፓውሊኖ፡ ፍረድ፡ ረናቶ ኣጉስቶ፡ ፍሊፐ ኮቲኖ፡ ዶግላስ ኮስታን ዊልያንን። ኣጥቃዕቲ፡ ነይማር፡ ታይሰን፡ ጋብርኤል ጀሱስ፡ ሮበርቶ ፊርሚኖ።

© Twitter - @CBF_Futebol

ውዕሉ ዘናወሐ ጆኣኪም ሎው ስም ዝርዝር ተጻወትቲ ሃገራዊት ጋንታ ጀርመን ኣፍሊጡ

ፈደረሽን ኩዕሶ እግሪ ጀርመን፡ ንኣሰልጣኒ እታ ሃገራዊት ጋንታ ስታፋቱን ንዘቐጽል ክልተ ዓመታት ምስታ ሃገራዊት ጋንታ ስርሖም ክቕጽሉ ዘኽእል ውዕል ከም ዘሐደሰሎም ኢኤስፒኤን ኣፍሊጡ። ብመሰረት እቲ ትማሊ ሰሉስ ዝተፈነወ ዜና በቲ ዝተበጽሐ ስምምዕ መሰረት፡ ጆኣኪም ሎውን ኣባላት ስታፍ ኣሰልጠንቱን ንጀርመን ክሳብ ውድድር ዋንጫ ዓለም 2022 ክመርሕዋ እዮም። ኣብቲ ኢጋጣሚ ከኣ ኣሰልጣኒ ጆኣኪም ሎው ስም ዝርዝር ግዚያዊት ሃገራዊት ጋንታ ጀርመን ኣፍሊጡ። ምስ ጀርመን ክሳብ 2020 ዘጸንሖ ውዕል እናሃለዎ ስሙ ምስ ንኣሰልጣኒ ኣርሰናል ዝነበረ ኣርሰን ቨንገር ንምትካእ ክጸዋዕ ዝጸንሐ ሎው፡ ቅድሚ ኣርባዕተ ዓመታት መዐወቲት ሽቶ ንዘመዝገበ ማርዮ ጎትዘ ኣብ ዝርዝር ምሩጻት ተጻወትቲ ሃገራዊት ጋንታ ኣየእተዎምን። ጎትዘ ኣብዚ ዓመት ስፖርት ምስ ክለቡ ቦርስያ ዶርትመንድ ኮይኑ ዘርኣዮ ብቕዓት ዝምስጦ ኮይኑ ብዘይምቕራቡ ካብ ምምራጽ ከም ዘትረፎ ተንተንቲ ኩዕሶ ኣግሪ ጀርመን ይገልጹ። በንጻሩ፡ ብምኽንያት መጉዳእቲ ንልዕሊ ሽዱሽተ ኣዋርሕ ካብ ጸወታ ርሒቑ ዝጸንሐ ሓላው ልዳት ማኑኤል ኖየር ምስታ ሃገራዊት ጋንታ ተመሪጹ ኣሎ።

ጆኣኪም ሎው፡ ንዘይምምራጽ እቲ ተቐይሩ ኣትዩ ክሱ፡ ኣብ መበል 113 ደቒቕ ንኣርጀንቲና ጉድ ዝገበራ ጎትዘ ኣመልኪቱ ክገልጽ እንከሎ፡ "ከቢድ ውሳኔ እዩ። እንተኾነ፡ ጸቢቕ ዓመተ ስፖርት ኣየሕለፈን። ገለ ካብ ዘለዎ ክእለት ኣየርኣየን" ኢሉ። ንምምራጽ ማኑኤል ኖየር ብዝምልከት ንዝቐረበሉ ሕቶ ከኣ "ምስቲ ተጻዋታይ ብቑዓሊ ንራኸብ ነይርና ኢና። ሕጂ ምሉእ ብምሉእ ሓውዩ ናብ ልምምድ ድሮ ተመሊሱ ኣሎ። ኣብቲ እንጥርጠሉ ቦታ ከኣ ዝያዳ ክንዕዘቦ ኢና" ኢሉ።

ዓርር መሪኽ ብሸውዓተ ተጻወትታ ኣብ ሃገራዊት ጋንታ ጀርመን ተወኪላ ኣላ። ንሳቶም ከኣ፡ ማኑኤል ኖየር፡ ማትስ ሀመልስ፡ ጀሮም ቦኣቲን፡ ጆሹዋ ኪሚች፡ ኒክላስ ሱለ፡ ቶማስ ሙለርን ሰባስትያን ሩዲን እዮም። ሃገራዊት ጋንታ ጀርመን ኣርባዕተ ተጻወትቲ ፕሪመር ሊግ ኣኽቲታት ኣላ። ናይ ቸልሲ ኣንቶኒዮ ሩዲገር፡ ለሮይ ሳነ ኢልካይ ጉንዶጋንን ካብ ማንሲቲ፡ ከምኡ ድማ መሱት ኣዚል ካብ ኣርሰናል ኣዮም።

ቶኒ ክሩዝ ካብ ሬያል ማድሪድ፡ ሳሚ ከዲራ ካብ ጁቬንቱስ፡ ኬቨን ትራፕን ጁልያን ድራስለርን ካብ ፒኤስጂ ከምኡ ድማ ማርክ ኣንድረ ተር ስቲገን ካብ ባርሰሎና ከኣ እቶም ሓሙሽተ ካልኦት ካብ ጀርመን ወጻኢ ዝተመርጹ ተጻወትቲ እዮም። በዚ ዝርዝር መሰረት ትሸዓተ ተጻወትቲ ካብታ ቅድሚ ኣርባዕተ ዓመት ኣብ ብራዚል ዝተዓወተት ሃገራዊት ጋንታ ተመሪጾም ኣለው።

ሓለውቲ ልዳት፡ ማኑኤል ኖየር፡ ማርክ ኣንድረ ተር ስቲገን፡ ብርንድ ሌኖ። ተኸላኸልቲ፦ ማትስ ሀመልስ፡ ጀሮም ቦኣቲን፡ ጆሹዋ ኪሚች፡ ጆናስ ሄክቶር፡ ማርቪን ፕላተንሃርድት፡ ጆንታን ታ፡ ማትያስ ጂንተር፡ ኒክላስ ሱለ፡ ኣንቶኒዮ ሩዲገር። ኣኸፋፈልቲ፦ ቶኒ ክሩዝ፡ መሱት ኣዚል፡ ሳሚ ከዲራ፡ ቶማስ ሙለር፡ ሰባስትያን ሩዲ፡ ማርኮ ረዩስ፡ ሊዮን ጎረትዝካ፡ ለሮይ ሳነ፡ ጁልያን ድራስለር፡ ኢልካይ ጉንዶጋን፡ ጁልያን ብራንድት። ኣጥቃዕቲ፦ ቲሞ ዎርነር፡ ማርዮ ጎመዝ፡ ኒልስ ፒተርሰን እዮም።

ሃገራዊት ጋንታ ጀርመን ዝመጽእ 17 ሰነ ምስ ሃገራዊት ጋንታ ሜክሲኮ ብእተካየዶ ግጥም ውድድራ ክትፍልም እያ።

ተጻወትቲ ሃገራዊት ጋንታ ናይጀርያ ተረቒሖም

ኣሰልጣኒ ሃገራዊት ጋንታ ናይጀርያ ገርኖት ሮህር ኣብ ዋንጫ ዓለም 2018 ሩስያ ናይ ዝሳተፉ ተጻወትቲ ስም ዝርዝር ኣፍሊጡ። እቲ ኣሰልጣኒ ኣብ'ዛ 30 ተጻወትቲ ጠርኒፉ ተመሪጻ ዘላ ግዚያዊት ሃገራዊት ጋንታ፡ ኣብ ውሽጢ ሃገር ንዝጻወቱ ኣጥቃዓይ ጁንጀር ለቀሳ ናይ ክለብ ካኖ ፒላርስ ከምኡ ድማ ተጻዋታይ ክለብ ክሮቶን ሰምዮን ንዋንኩ ዕድል ሂቡ ኣሎ። ሃገራዊት ጋንታ ናይጀርያ ዝመጽእ 21 ግንቦት ብሓዲ ተጠርኒፉ ልምምድ ክትጅምር ትጸቢት ይግበረላ። ምስ ክሉብ ኣትሌቲኮ ማድሪድን ሃገራዊት ጋንታ ዲሞክራሲያዊት ረፓብሊክ ኮንጎን ናይ ምሕዝነት ግጥማት ሰሪዓ ዘላ ናይጀርያ፡ ብሓለቓ ጋንታ ጆን ኦቢ ሚከል ዝምርሑ ከዋኽብቲ ተጻወትቲ ቪክቶር ሞሰስ፡ ኣሕመድ ሙሳን ኦዲዮን ኢግሃሎን ዘማእከሉት ምኻና ተፈሊጡ ኣሎ። ኣሰልጣኒ ሮህር ነቲ ኣብ ሓለውቲ ልዳት ኣጋጢምዎ ዘሎ ሃጓፍ ንምምላእ ኣርባዕተ ሓለውቲ ልዳት መሪጹ ምህላዉ ተፈሊጡ ኣሎ።

ስፖርት

ዮናታን ገብረሂወት yogh@zena.gov.er

ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲ ንምድባ ብመሪሕነት ዛዚማ

* ናኦድ ሃብቶም ሃትሪክ ሰሪሑ

• ጋሽ ባርካ ብጸቢብ መማዝኒ ተገሊፉ።
• ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ብኸለኛት ከቢድ ፈተነ ገጢሙዋ።
•ደቡብ ኣሰር ደቡባዊ ቀይሕ ባሕሪ ሰዒባ።

***

ሃገራዊ ውድድር ኲዕሶ እግሪ ትሕቲ 20 ዓመት፡ ትማሊ ብመወዳእታ ናይ ምድብ ጸወታታት ኣብ ዝቐጸለሉ፡ ጋሽ ባርካ ካብ ምግላፍ ዘናገፉ ዓወት ከተመዝግብ እንከላ፡ ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲ ገፊሕ ዓወት ብምምዝጋብ መራሒት ኮይና ወዲኣ።

ጋሽ ባርካ ቅድሚ ሳልስቲ ተሰፉ ዝሃባ ዓወት ኣመዝጊባ ብምንባራ ንዕኡ ንምድራዕ ሰዓት 2:00 ድ.ቐትሪ ሜዳ እትው እንክትብል፡ ልዳታ ኣሻቡ ብኤርምያስ ታደለ ክድፈር ተራእዩ። ብሓያል ቅላዕ ኣብ ዓይኒ ተዓዚቡቲ ኣትዩ ዝቐጸ ኤርምያስ፡ ኣብ ውሽጢ 1 ደቒቕ ዘመዝገባ እዛ ሸቶ፡ ኣብዚ ውድድር እታ ዝቐልጠፈት እያ። ኣብዚ ውድድር ብዙሓት ንኣሽቱ ተጻወትቲ ሒዛ ዝቐረበትን ኣንጻር ጋሽ ባርካ ተመሓይሻ ዝመጸትን ደቡብ፡ ቅድሚ ዕረፍቲ ብዙሕ ዕድላት ሸቶ ስሒታ 1ብ0 መሪሓ ወጺኣ።

ጋሽ ባርካ ኣብ ዝሰዓበ እብረ ወህደታ ክቡ ኣቢላ እያ ቀሪባ። ብዕድመ ዝኣሰ ተጻዋታያ ኢብራሂም መሓመድ ኣብ ማእከል ሜዳ ንጸወታ ኣብ ምቍጽጻር እጃሙ ልዑል ነበረ። ኣብ መበል 61' ከምኡ ድማ 75' ኣቤል ማትዮስን ሜሮን ዓንዱን ብዘመዝገብዎን ሸቶታት ተሓጊዛ ኸኣ ኣብ ልዕሊ ደቡብ 2ብ1 ተዓዊታ። ደቡብ ኣብ ኩሉ ጸወታታታ ነጥቢ ብዘይ ምምዝጋባ ማዕረ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ተሰሪዓ።

ጋሽ ባርካ ሽዱሽተ ነጥቢ ብምውህላላ፡ ተሰፉኣ ኣብ ውጽኢት ጸወታ መደላድሊታ ጋንታታት ተመርኲሰ። ንዓወት ጋሽ ባርካ ርእየን ዝኣተዋ ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲን ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪን ዘዋዚ ጸወታ እዩ ሓንጕፋይ ኢሉወን። ጸወታ ክልቲኤን ቀሊል ከምዝይከውን መቸም ብኢጋ ዝተገመተ እዩ ነይሩ። ደቂ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕራ፡ ክልተ ሳዕ ዓወት ኣመዝጊቦም እኳ እንተጸንሑ፡ ብተጻወትቲ ኮለጃት ከቢድ ፈተና እዩ ገጢሙዎም። ኣብ መበል 34' ኤስሮም ካብ ቅላዕ መቐጸዕቲ ወርወር ንዘህረማ ኲዕሶ ኣብ ኣፈፌት ልዳት ዝጸንሐ እቲ ኣብ ዝሓለፈ ጸወታ ጸቡቕ ምልክት ኲዕሶ ዘርኣየ ኣቤል ጉብረትንሳኤ ምስ ሰኪዐት ኣወሃዳ። ዕረፍቲ ኣብ ምእካሉ ናኦድ ሃብቶም ንተኸላኸልቲን ሓላው ልዳትን ኣሸኪዑ ብዘመዝገባ ሸቶ ንመሪሕነት ኮለጃት ኣደልዲሉ።

ኣብ ፋልማይ ክልተ ግጥማታ ብሓያላት ኣከፋፈልቲ ሓሰን እድሪስን ቢንያም መንግስትኣብን ዝቐለሰ ኣብ ምቅብባል ዝተሰረተ ኲዕሶ ዘንጸባረቐት ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕራ፡ ካልኣይ ፍርቂ ጸወታ ጀምር እንከብል ካብ እስማዒል ሱልጣን ሸቶ ረኺባ። ዝቐልጠፈት ናይ ድሕሪ ዕረፍቲ ሸቶ እያ ነይራ። ኣይጸንሐትን ግን ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲ፡ ልዳት መጋጥምታ ብተደጋጋሚ ካብ ምጥሓስ ድሕር ኣይበለትን። ዳንኤል ንጉሰ ብርእሱ ከመዝግብ እንከሎ፡ ናኦድ ድማ ንዝተቐርጸትሉ ኲዕሶ ንዕኡ ካልኣይቲ ንጋንታኡ ራብዐይቲ ጽብቕቲ ሸቶ ሰሪሑ። ሕጂ'ውን ናኦድ ብጺጋማይ ክንፊ ሓሊፉ ዘቐበላ ኣቤል ብስሙ ካልኣይቱ ኣጽሒፉ። ውጽኢት 5ብ1 ኮይኑ።

ተጻወትቲ ኮለጃት ብጽቡቕ ምቅብባል ንልዳት ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ እናሻዕ ኣብ ዝዋንደሩሉ ህሞት፡ ተጻወትቲን ኣሰልጠንቲን ጋሽ ባርካ ኩብዶም ሓቝፎም ተጸበዩ - ብሃጥቢን ጸብለልታ ሸቶን ምስ ደቂ ቀይሕ ባሕሪ ማዕረ ስለዝኾኑ ተሰፉኦም ልዑል ነበረ። ኣብ መበል 66 ጉልቡት ኣጥቃዓይ እስማዒል ኣብ ክሊ ልዳት ብምስንኻሉ፡ ፍጹም ቅላዕ ተጠቒሙ ንዕኡን ንጋንታኡን ካልኣይቲ ሸቶ ኣመዝጊቡ - ድምር ሸቶታቱ ድማ ናብ ሽዱሽተ ደየበ። ብውሕሉል ናይ ምጥቃዕ ክእለቱ ትስፉውኑ ዘርኣየ ናኦድ ሃትሪክ ብምስራሕ ንመሪሕነት ሕርይቲ ጋንታ ኮለጃት ናብ 6ብ2 ክብ ብምባሉ ግና፡ ገና ጋሽ ባርካ ሃንቀው ካብ ምባል ኣየዕረፈትን። ሓንቲ ሸቶ ብኮለጃት ምስ እትምዝገብ ጋሽ ባርካ ንሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ብጸብለልታ ትሓልፋ ብምንባራ ብርኡይ ደጋፊት ኮለጃት እያ ተቐይራ። ብዘኾነ ዛዞሚት ፊሽካ ዳኛ ኣርኪባ - ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲ ካብ ምድብ ብልዑል ጸብለልታ ሸቶ ተሰንያ ቀዳመይቲ ኮይና ሓሊፋ። ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ምስ ጋሽ ባርካ ብሃጥቢን ሸቶን ማዕረ እኳ እንተኾነት፡ ብድምር ሰለስቲኡ ጸወታኣ ናብ መጋጥምታ ልዕሊ ጋሽ ባርካ ብዝሒ ሸቶ ብምምዝጋብ ካልኣይቲ ኮይና ናብ ዝቕጽል መድረኽ ምዝላላ ኣረጋጊጻ።

ሎሚ ኣዕረፉ ዝውዕል እዚ ሃገራዊ ውድድር፡ ጽባሕ ሓሙስ ቀዳመይቲ ካብ ምድብ ሓደ ዝኾነት ዞባ ማእከል ኣንጻር ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕራ፡ ብተመሳሳሊ ንምድብ ክልተ ብመሪሕነታ ዝፈጸመቶ ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲ ድማ ኣንጻር ዓንሰባ ካብ ሰዓት 2:00 ድ.ቐትሪ ጀሚረን ኣብ ስታድዩም ኣስመራ ብዘካይዳኦ ግጥማት ፍርቂ ፍጻመ ክቕጽል እዩ። መእተዊ ትኬት እዚ ሓያል ግጥማት ናጻ ምዃኑ ዘፍለጠ ሃገራዊ ፌደረሽን ኲዕሶ እግሪ ኤርትራ፡ ኩሎም ኣፍቀርቲ ስፖርት ብኣካል ተረኺቦም ክዕዘቡዎ ይጽውዕ።

ፒኤስጂ ንቱቸል ቆጺራ

ሻምፕዮን ክለባት ፈረንሳ - ፓሪስ ሴንት ጀርመይን፡ መተካእታ ኡናይ ኢመሪ ንኣሰልጣኒ ቶማስ ቱቸል መዚዛቶ ምህላዋ ኣፍሊጣ።

ኣሰልጣኒ ቦሩሲያ ዶርትመንድ ኮይኑ ዝሰርሐ ዝነበረ ቱቸል፡ ግንቦት 2017 ካብ ዝሓድጋ ንድሓር ብዘይ ስራሕ እዩ ጸኒሑ። ንሱ ብሰንኪ ዘይምርድዳእ ኣብ ሳልሳይ መዓልቲ እቲ ነታ ክለብ ንዓወት ዲኤፍቢ ፖካል ዝመርሓሉ እዋን ክፈላለ ምምራጹ ይዝከር።

ኣብ ኣርሰናል ንቦታ ኣርሰን ቨንገር ክትክእ ምስ ዝተሓጸዩ ዓለምቲ ስሙ ብተደጋጋሚ ክለዓል ዝጸንሐ እዚ ጀርመናዊ፡ ምስዛ ኣብ መድረኽ ሊግ 1 ግሩን ስም ዘለዋ ክለብ ንኽልተ ዓመት ክሰርሕ ኪታሙ ኣንቢሩ ኣሎ። ቅድሚ ምስዛ ፈረንሳዊት ክለብ ምስምማዑ፡ ንጁፕ ሀይንክስ ክትክእ ብባየር ሙኒክ ንዝቐረበሉ ጻውዒት ነጺጉ እዩ።

መርቡብ ሓበሬታ ኢኤስፒኤን ኣብ ዝሓለፈ መጋቢት ብዝዘርግሓቶ ዜና፡ ወናኒ ፒኤስጂ ሸኽ ታሚም ቢን ሓምድ ኣል ታኒ፡ ንቱቸል ፈረንሳ ግርም ገይሩ ክዛረብ ዝኽእል ብምዃኑን ወትሩ ኣብ መጥቃዕቲ ዘተኮረ ቅዲ ጸወታ ስለዝመርጽን ንኢመሪ ክትክእ ምውሳኑ ተጋዊሑ ነይሩ እዩ። በዚ ድማ ወዲ 44 ዓመት ቱቸል ንስራሕ ምስልጣን ፒኤስጂ ንሓያለ ሳምንቲ ርክባት ክካይድ ምጽንሑ ይግለጽ።

እዚ ሓድሽ ኣሰልጣኒ ድሮ ምስ ብርቂ ተጻዋታይ እታ ጋንታ ነይማር ከምዝተራኸበ ክግለጽ እንከሎ፡ ቅድሚ'ዚ ዝመጽእ ወቕቲ ስፖርት፡ ኣብታ ጋንታ ሓደስቲ ለውጥታት ተጻወትቲ ክገብር ከምኡ'ውን ኣብ ፓሪስ ዝውቱር ኮይኑ ንዘሎ ኣብ ምቍጽጻር ኲዕሶ ዝምርኰስ 4-3-3 ታክቲካዊ ኣጻዋውታ እታ ጋንታ ክቕይር ትጽቢት ይግበረሉ።

ምስ ሰቪያ ኣርባዕተ ዓመት ድሕሪ ምሕላፉ ሰነ 2016 ንላውረንት ብላንክ ዝተክአ ኢመሪ፡ ሎሚ ዓመት ንፒኤስጂ ኣብ ውሽጣዊ ውድድራት ፈረንሳ ሰለስተ ዋናጩ ከዕትራ እኳ እንተኸኣለ፡ ናይ ሻምፕዮንስ ሊግ ሕልምታታ ብዘይ ምግሃዱ ክእለ ምዃኑ ኣቐዲሙ እዩ ክግለጽ ወሪሑ።

ተምሳጥ ገዲም ኣሰልጣኒ - ኣብ ሃገራዊ ውድድር ኲዕሶ እግሪ

ብውዕውዕ መንፈስን ዓቢ ስፖርታዊ ህልኽን ዝሰላሰል ዘሎ ሃገራዊ ውድድር ኲዕሶ እግሪ ትሕቲ 20 ዓመት፡ ብውዕውዕታቱን ስፖርታዊ ህልኹን ምስ'ቲ ቅድሚ ነዊሕ ዓመታት ንምምራጽ ሃገራዊት ጋንታ ተባሂሉ ዝሰላሰል ዝነበረ ውድድር ተመሳሳሊ ኮይኑ ምህላው፡ መዓልታዊ ብኣንክሮ ይዕዘቡዎ ካብ ዘለው ሓደ ገዲም ኣሰልጣኒ ኣቶ ግርማይ ኣርኣያ ተምሳጡ ገሊጹ።

ንኣስታት 30 ዓመት ኣብ ምስልጣን ዝሰርሐ ኣቶ ግርማይ፡ እዚ ውድድር ንብዙሓት መንእሰያት ተጻወትቲ ምብርባሩን ኲዕሶ እግሪ ሃገርና ኣብ ከመይ ደረጃ ከምዝርከብ ሓባሪ ምዃኑን ጠቒሱ፡ ሓደስቲ ጋንታታት - ማእከል ስልጠና ሓይልታት ምክልኻል ሳዋን ላዕለዎት ትካላት ትምህርቲን ብምስታፎን እዚ ውድድር መቐረት ዝሃቦ ኮይኑ ከምዝረኸቦ ሓቢሩ። ኣብዚ ቀረባ ዓመታት ተጻወትቲ ግራስ ሩት ዝነበሩ ብታለንት ዝፍለጡ ኣብ ክልተ ጋንታታት ብፍላይ ኣብ ጋንታ ሳዋ ተሰሊፎም መሳጢ ክእለት ብምንጽብራቖም ድማ ውጽኢት ስልጠና ግራስ ሩት ጉሊሑ ከምዝተራእየ ኣረዲኡ።

ኣብዚ ውድድር ብዙሓት ክኢላታት ተጻወትቲ ተቐልቂሎም ከምዘለው ዘስመረ እዚ ምኩር ኣሰልጣኒ፡ ብዙሓት ጋንታታት ኣብ ምጥቃዕ ዘድሃበ ጸወታ ይኸተላ ምህላወን፡ ዛጊት ተመዝጊቡ ዘሎ ሸቶታትን ናብ ልዳት ንዝተኣንገደ ቅልዓትን ከም ምስክር ብምጥቃስ ኣብ ሃገርና ዘሎ ጸገም ምምዝጋብ ሸቶ እናተፈትሐ ዝኸይድ ዘሎ ከምዝመስል ተዛሪቡ።

ንሱ፡ "ብዙሓት ተጻወትቲ ናይ ምጥቃዕ ክእለት እናኣማዕበሉ ይመጹ ኣለው። መርኣያ ናቱ ድማዩ ገና ኣብ 12 ግጥማት 55 ሸቶታት ተመዝጊቡ ዘሎ።" ኢሉ።

ኣጥቃዓይ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ እስማዒል ሱልጣን ኣመዝጊቡዎ ካብ ዘሎ ሸቶታት እታ ምስ ናይ ሮናልዶ እትመሳሰል ብኣራብሸቶ ዘመዝገባ ሸቶኡ ኣዝያ ከምዝመሰጦቶ ዝገለጸ ኣቶ ግርማይ፡ ኣጥቃዓይ ዞባ ደቡብ ኤርምያስ ታደለ ካብ ርሑቕ ሸቶ እንክመዝግብ ዘይምሕር ቅልዑ ሱሓብኑት ከምዝፈጠረሉ ሓቢሩ። ማልያ ቍጽሪ 10 ለቢሱ ፈጣን ሸቶ ዘቐጻረ ተጻዋታይ ጋሽ ባርካን ናይ ካልኣት ጋንታታትን ክኾዩ ውሕሉል ጸወታ ሓፍ ኮፍ ዘብል በርቃዊ መጥቃዕቲ ብምኽያድ ጻውዒት ዓበይቲ ክለባት ይጠልቡ ምህላዎም ድማ ሃቢሩ።

ብዙሓት ኣብ ዞባታት ተጻወትቲ ዝነበሩ ኣብዚ ግዜ ደያ ኮይኖም ምቕራቦም ዘሐጉስ ከምዝኾነ ዝተዛረበ እዚ ቅድሚ ሎሚ ኣብ ሊግ ኤርትራ ታክቲካዊ ትንታኔታቱን ሓፈሻዊ ትዕዝብቲታቱን ዝገልጽ ዝነበረ ኣሰልጣኒ፡ ጋንታታት ሓደ መዓልቲ ጸቒጠን ስለዝተጻወታ፡ ሓደ ሓደ ተጻወትቲ ኑቲ ኣብ ቀዳማይ ግጥሞም ዘርኣዩዎ ብቕዓት ኣብ ዝቕጽል ንምድጋሙ ክጸገሙ ምርኣይ፡ ሕጽረት ምድላው ከይፍኖ ከምዝይተርፍ ኣሚቱ።

ኣቶ ግርማይ ኣብ መወዳእታ፡ ካብዚ ክሳብ 20 ግንቦት ዝቕጽል ጽዑቕ ሃገራዊ ውድድር ዝምረጹ ተጻወትቲ፡ ሃገራዊት ጋንታ ትሕቲ 20 ዓመት ኣብቲ ዝመጽእ መስከረም ኡጋንዳ እተኣንግዶ ውድድር ኲዕሶ እግሪ ከተንጸባርቖ ዝኽእሉዋ ብብዝሒን ዓይነትን ክርከቡ ዘጠራጥር ከምዘየለ ልዑል እምነቱ ገሊጹ።

ናሆም መኮነን

ኣብ በኹሪ ሱታፌኡ ንብምሉኡ መድረኻት . . . !

ኣብ ፈላሚ ናይ ካልኣይ ዲቪዥን ውድድሩ፡ ድሮ ክብረ-ወሰን ብዝሓዘ መገዲ ዋንጫ ናጽነት ተገዚሙ ኣሎ። ካብ'ቶም ምስ ክለባት ተሓቝፎም ዘለው ይኹኑ ብውልቂ ዝውዳደሩ ኣስታት 150 ተቐዳደምቲ ብሽክሊታ ዞባ ማእከል፡ ኣብ ዝተሰርዐ ሓሙሽተ መድረኻት ነጥቢ ዘመዝገበ እንኮ ተቐዳዳማይ ባዕሉ እዩ - ብውልቂ ዝቀዳደም ናሆም መኮነን (ሰምባ)።

ናሆም፡ ብውልቁ ኣብ ዳኮርሶ ሳልሳይ ዲቪዥን ክውዳደር ድሕሪ ምጽናሕ፡ ዋላ'ኳ ጋንታታት ኣብ 3ይ ዲቪዥን ምስኣን ክኸውን ይሓታኦ እንተነበሩ፡ ዕላማኡ ግና ምስ ዓበይቲ ክለባት ምጽንባር ስለዝነበረ፡ ኑቲ ዚጋጥሞ ዝነበረ ናይ ብሽክሊታ መሰናኽላት፡ ክልተ ግዜ ናይ መውደቕቲ ሓደጋን ክሳብ ሸውዓተ ወርሒ ካብ ብሽክሊታ ዝወረደሉን ግዜ ተጻዊሩ ጻዕርታቱ ኣዛዩደ።

እዚ ኣብ ማውንቴን ባይክ ምስ ክለብ ዋርሳይ ኮይኑ ዝተፈላለየ ዓወት ዝተጓናጸፈን ዓሚ ኣብ 3ይ ዲቪዥን ዕውት ግዜ ዘሕለፈን ተቐዳዳማይ፡ ኣብዚ ሒዝናዮ ዘለና ዓመት 2018 ኣብ መዳለዊ ዋንጫ ናጽነት ንፈለማ ግዜ ናብ ካልኣይ ዲቪዥን ተሰጋጊሩ። ኣብ በኹሪ ጸወታኡ ድማ ነጥቢ ኣመዝጊቡ። ብሓፈሻ ካብ'ዘን ዝተሰርዓ ሓሙሽተ መድረኻት - ክልተ መዳለዊን ሰለስተ ናይ ዋንጫ ናጽነትን ውድድር፡ ኣብ ኩለን ነጥቢ ዘመዝገበ ተቐዳዳማይ ብምዃን ክብረ-ወሰን ሒዙ ኣሎ።

ናብዚ ዲቪዥን ቅድሚ ምስግጋሩ እውን ካብ ዝተወዳደሮ ሓሙሽተ መድረኻት ብዘይካ ሓንሳብ ብሽክሊታ ኣበላሽዩ ንኻልእ ብምሉኡ ነጥቢ ዝኸሰበሉ ተቐዳዳማይ ናሆም፡ ኣብ ቀዳማይን ካልኣይን መድረኻት 3ይ ተርታ፡ ኣብ ናይ ሰንበት ዛዞሚት መድረኽ ድማ ናይ ቀዳማይ ደረጃ ብምሓዝ እዩ ተሸላሚ ዋንጫ ናጽነት 2018 ክኸውን ዝበቕዐ።

ካብ ሳልሳይ ዲቪዥን ጀሚሩ ኣብ ጕደና ሰማእታት ካብ ዝተወዳደረለን ንሓምሻይ ግዜኡ ቀዳማይ ኮይኑ ዝዕወት ዘሎ ናሆም፡ ኣብ ቅጽበታዊ ውድድር ካብ'ቶም ሓያላት ሸኾኽቲ እዩ። ብዘንጸባርቖ ዘሎ ድንቂ ብቕዓት ድማ ኣብዚ ግዜ ከም ባህጉ ብዓበይቲ ክለባት ጠሙት ረኺቡስ ናብኣን ንምስግጋር ኣብ ምቅርራብ ከምዘሎ ይንገረሉ።

ምልክታ

ቤትልሄም ታደሰ - እምነት ኣማኑኤል
ሊድያ ሰለሞን

ዞባ ማእከል ኣስመራ

ወ/ት ሊያ ሃብተማርያም በይን፡ ስም ኣደይ ኣምና መሓመድ ዓሊ ምባል ተሪፉ፡ ኣምና ሑመድ ዑመር ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን8/6/18 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 2ይ መጋባኣያ ቁ.35 ይቕረብ።

ቁዱሳን ደበሳይ ተኪኤ፡ ስም ወላዲተይ ሳባ ብርሃነ ገብራይ ምባል ተሪፉ፡ ሳባ ብርሃነ ጻዕዱ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን26/6/18 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 1ይ መጋባኣያ ይቕረብ።

መሓመድ ሹም ኣደም ምባል ተሪፉ፡ መሓመድ ኣደም ሳልሕ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን7/6/18 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 3ይ መጋባኣያ ይቕረብ።

ሚልዮን ሰለሙን ገብረእግዚኣብሄር ብወኪሉ ልኡል ገብረእግዚኣብሄር ኣቢሉ፡ ስም ወላዲተይ ጽገ ወልደሊባኖስ ምባል ተሪፉ፡ ጽገ ወልደኣብርያኖስ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን7/6/18 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 3ይ መጋባኣያ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ኣ'ክርያ

ኣቶ ረዘነ ገብረእግዚኣብሄር ወልደገርግስ፡ ወለድና ገብረእግዚኣብሄር ወልደገርግስ ዓንደማርያምን ደብረወርቂ ማኤል መሓሪን ስለዝሞቱ፡ ኣነ ምስ 3 ህልዋትን 1 መዋቲ፡ 2 ተተካእቲ ደቁን ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን14/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ኣርባዕተ ኣስመራ

ወ/ሮ ኣረጋሽ እዮኣብ ተሰማ ፡ ወላድየይ እዮኣብ ተሰማ ሞሰለኣብን ወ/ሮ ኣለም ገብረማርያም ጎሎምን ስለዝሞቱ፡ ኣነ ምስ ሓንቲ ህልውቲ፡ ሓንቲ መዋቲት፡ 6 ተተካእቲ ደቃን ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ኣስመረት ገብረስላሴ ተስፋይ፡ ወለድና ኣቶ ገብረስላሴ ተስፋይ ሃይለን ወ/ሮ ጀመር ሃንስ መድህንን ስለዝሞቱ፡ ኣነ ምስ 4 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን15/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣቶ ዳኒኤል ኢዮብ ተኽለሚካኤል፡ በዓልቲ-ቤተይ ወ/ሮ ሄለን ቴድሮስ በላይ ስለዝሞተት፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 3 ደቅና ድማ ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን18/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ዕዳጋሓሙስ

ከሳሲ ኣቶ ክብሮም ኣስገዶም ብርሃነ፡ ንኣቶ ሳልሕ ዑስማን እድሪስ ER-1-10814 ቁ.ቻሲ FS45233715 ዝኾነት መኪና ሸይጡለይ፡ ተረፍ ገንዘብ 10,000 ከይከፈለኒ እታ መኪና ብስመይ ይጥቀመላ ስለዘሎ፣ ተኸሳሲ ብኣካል ወይ ሕጋዊ ወኪሉ፡ ን4/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ። ምስዘይቀርብ ቤ/ፍ ኣብዘየብሉ ውሳነ ክህበሉ ምዃኑ የፍልጥ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ዓዲ ኳዕዳድ

ኣቶ ሮቤል ያቀብ ለማ፡ ወለድና ያቀብ ለማ ዘካርያስን ውዳሴ በርሀ ተኽለሰንበትን ስለዝሞቱ፡ ኣነ ምስ 1 ሓወይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን8/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዞባ ደቡብ ድባርዋ

ኣልጋነሽ ወልደሚካኤል ጉልዑም ምባል ተሪፉ፡ ኣልጋነሽ ወልደሚካኤል ዑቕባጼን ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን1/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ዓዲ ዓጺዳ

ወ/ሮ ለተሚካኤል ተወለ ክፍላይ፡ በዓል-ቤተይ ተኽለ ገረዝግሄር ኣሚነይ ስለዝተሰውኡ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 7 ደቅና ድማ ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ዓደምነገር

ወ/ሮ ሳባ ደብረጽዮን ገብረክርስቶስ፡ በዓል-ቤተይ ዘእማሃጼን ገብረማርያም ጸጉ ስለዝሞተ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ ሓንቲ ጓልና ድማ ወራሲት ምዃና ይረጋገጸላ ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን10/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ዞባ ሰሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ባጽዕ

ሕጉሽ ተስፋይ መለስ ምባል ተሪፉ፡ ሕጉሽ ተስፋዝጊ መለሳ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን31/5/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ጅምዓት ዓረፋ መሓመድሲዒድ፡ ስም ትሕቲ ዕድመ ወደይ ሓምድ መሓመድስዒድ ምባል ተሪፉ፡ ሓምድ ዓፋ ሓምድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ 5/6/18 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ውድድር ደረቕ ስእሊ 8ይ ሃገራዊ ፌስቲቫል መንእሰያት

8ይ ሃገራዊ ፌስቲቫል መንእሰያት "መንእሰይ ጸዓት ዘላቒ ዕብየት!" ኣብ ትሕቲ ዝብል ቴማ፡ ኣብ ወርሒ ሓምለ 2018 ኣብ ሳዋ ክቃናዕ እዩ። ኣብቲ ኣጋጣሚ ዝቐርብ ውድድር ደረቕ ስእሊ ክካየድ ስለዝኾነ፡ ኩሉኹም ክትወዳደሩ ትደልዩ ግዱሳት ስነ-ጥበበኛታት ፍርያትኩም፡ ምልክታ ኣብ ጋዜጣ ካብ ዝወጽኣሉ ዕለት ጀሚርኩም ክሳብ 15 ሰነ 2018 ኣብ ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ሃ.ማ.መ.ተ.ኤ መጺእኹም ከተቕርቡ ንዕድም።

<u>ዝድሊ ረቛሒታት</u>

1. ትሕዝቶ ስእሊ ንተራ መንእሰያት ኣብ መስርሕ ምህናጽ ሃገርን ምውሓስ ልኡላውነትን ኣብ ዝሓለፈ ርብዒ ዘመን ዘንጸባርቕ ይኹን።
2. ተወዳደርቲ ኣብ ክሊ ዕድመ 14 - 40 ጥራይ ይምልከት።
3. ዓቐን ስእሊ 30*40 ይኹን።
4. ሓደ ተወዳዳሪ ሰለስተ (3) ደረቕ ስእሊ ጥራይ ንውድድር ክቕርብ ይፍቀዶ።
5. ንውድድር ዝቐርብ ደረቕ ስእሊ ቅድሚ ሕጂ ኣብ ዝኾነ ውድድር ዘይቀረበን ኣብ ዝኾነ መዓላ ዘይወዓለን ይኹን።
6. ዝቐርብ ፍርያት ንውድድርን ምርኢትን ኣብ ቅንያት ፌስቲቫል መንእሰያት ይኹን።
7. 3 ዕውታት ስእልታት ካብ ቀዳማይ ክሳብ ሳልሳይ ሽልማት ይወስዱ።
8. ዋንነት ናይዘን ሰለስተ ዕውታት ስእልታት ናይ ማሕበር ይኹን።

ንተወሳኺ ሓበሬታ፡ ብቑጽሪ ስልኪ 120488 ወይ ብኣካል ኣብ ማእከላይ ቤት ጽሕፈት ሃ.ማ.መ.ተ.ኤ (ቤት ጽሕፈት ፌስቲቫል) ወይ ኣብ ኣብያተ ጽሕፈት ዞባታት ሃ.ማ.መ.ተ.ኤ ብምቕራብ ይከኣል።

ኣወሃሃዲት ኮሚተ 8ይ ሃገራዊ ፌስቲቫል መንእሰያት

ብምኽንያት 15 ግንቦት መዓልቲ ምግራብ ትሕዝቶ ኣብ ፈነወ ሬድዮን ጋዜጣን ዝቐርብ ጭርሖታት

1. ንኹሉ ዓቢ ፍጻመ፡ ብምግራብ ነሰንዮ
2. ንደቅና ሓምላይ ኣከባቢ ነውርሶም
3. ራእይና፡ ኣከባቢና ሓምላይ ምቕያር'ዩ
4. ገረብ ሂወት'ዩ
5. ኣግራብና ብምትካልን ብምሕዛእን ነሰስን
6. መሬት ሃገርና፡ ንሓርሶ ሰቡሕ ዘይንሓርሶ ልሙዕ ንምግባሩ ተራና ነዕዝዝ
7. ሓምላይ መሬት ውሑስ ሂወት

"መልእኽቲ ሓያል ጻዕሪ ንሓምላይ ወፍሪ"
15 ግንቦት 2018

ሓበሬታ

ብምኽንያት ጽምብል መበል 27 ዓመት በዓል ናጽነት፡ ኣብ ሜዳ ባሕቲ መስከረም፡ ንዓርቢ 18 ግንቦት 2018፡ ኣብ መንጎ ጉጅለታት ባህልን ትልሂትን ቢኒፌር፡ ከዋኽብቲ ሪም፡ ኣሰርን ሰኒትን ዝቐርብ፡ ካብ ብልጽቲ መን በለጸት? ናይ ውድድር ምሸት ክትዕዘቡ ብኽብሪ ትዕደሙ።

መእተዊ ብናጻ
ብደሓን ምጹ!!

ሃገራዊ ኣወሃሃዲ ሽማግለ በዓላት

ምልክታ

ብስም ሳሙኤል ተኽለ ሃብቱ ዝተመዝገበ፡ ቁ/ፍቓድ ዋኒን ASL00039320 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ንኡስ ዞባ ኣ'ክሪያ ጎደና ሩባመድሎ ቁ.ገዛ 53 ዝርከብ ናይ መሸጢ ስጋ ትካለይ፡ ንወ/ሮ ፈሸን ክብረት በርሀ ካብ ዕለት 01/01/2018 ክሳብ ዕለት 31/12/2019 ኣካርየያ ስለዘለኹ፣ ዝቃወም ኣካል ምስ ዝህሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ክሳብ ሰላሳ መዓልቲ ስልጣን ንዘለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውምኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ኣፍልጥ።

ኣቶ ሳሙኤል ተኽለ ሃብቱ

ምልክታ

ኣብ ዞባ ማእከል ንኡስ ዞባ ገዛ-ባንዳ ጎደና ፈንቅል ቁ.ገዛ - ብቁ/ፍቓድ ዋኒን ASL00038095 ናይ ጽርበት ሓጺንን ዕንጨይትን ትካለይ፡ ንወ/ሮ ሉና ማእከለ ኪዳነ ብውህብቶ ስለዝሃብክዋ፡ ብስም ወሃቢት ዝኽፈሎ ዕዳ ኣለኒ ወይ ይግብኣኒ እዩ ዝብል ኣካል እንተደኣ ሃልዩ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ክሳብ ሰላሳ መዓልቲ ስልጣን ንዘለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውምኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ ናብ ስም ውህብቶ ተረካቢ ከምዝመሓላለፍ ነፍልጥ።

ወ/ሮ ንግስቲ ካሕሳይ ሰቓር

ምልክታ

ብስም ኣድያም ዮውሃንስ ዑ/ዮውሃንስ ዝተመዝገበ ቁ/ፍቓድ ዋኒን ASL00037682 ን ASL00032632 ዝኾነ፡ ኣብ ዞባ ማእከል ንኡስ ዞባ ኣባሻውል ጎደና ማርሳዕዲ ቁ.ገዛ 3 ዝርከብ ናይ ቡቲክ ትካለይ፡ ንወ/ሮ ሃና ኣልኣዛር መብራህቱ ካብ ዕለት 02/01/2017 ክሳብ ዕለት 30/07/2021 ኣካርየያ ስለዘለኹ፣ ዝቃወም ኣካል ምስ ዝህሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ክሳብ ሰላሳ መዓልቲ ስልጣን ንዘለዎ ቤት ፍርዲ ተቓውምኡ የቕርብ። እንተዘይኮይኑ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ከምዝፍጸመሉ ኣፍልጥ።

ወ/ሮ ኣድያም ዮውሃንስ ዑ/ዮሃንስ

ኣግማይት፡ ኣብ ድርብ ጽምብል!

ኣማኑኤል ተስፋይ
ወ/ኣገ/ዜና ን/ዞባ ተሰነይ

ዓርቢ 4 ግንቦት፡ መሬት ኣብ ኢጋ ምውጋሑ እዩ - ካብ ከተማ ተሰነይ ጉዕዞ ንሸነኽ ሰሜን ዝተተሓሓዝናዮ። ንምምሕዳር ከባቢታት ኣዴባራ፡ ታማሪትን ግርማይካን ንጺጋም ሓዲግና ኣዳርሰር በጺሕና። ኣብ'ቲ ቦታ ሓጺር ናይ ሻሂ ዕረፍቲ ድሕሪ ምውሳድ፡ ኣንፈት ጉዕዞና ንምብራቕ ብምቕናዕ ሰንከትካና ተኣለና። እንደገና ንሰሜን ብምዕጻፍ፡ ሱግ ጃዲድ፡ ሞሎብር፡ ሎኣይብን ኣታይን ናብ ዝበሃላ ምምሕዳር ከባቢታት ኣቲና። ጉዕዞና ሕጂውን ኣንፈቱ ቀዪረ - ካብ ኣታይ ድሕሪ ናይ 55 ከሎሜተር ንሸነኽ ምዕራብ ብምቕናዕ 8 ሰዓታት ዝወሰደ ኣስታት 300 ከሎሜተር ዝሸፈነ ርሕቀት ብምዝዛም ኣብ'ቲ ዝመደብናዮ ምምሕዳር ከባቢ 'ኣግማይት' በጺሕና።

ነዊሕን ዘይጥጡሕን ጽርግያ ናይ'ቲ ከባቢ ብዓሺኳ እንተዝበር፡ ንሩባታት ባርካ ብኽልተ ወሰኑ ዘሰንዩዎ ገረብ ዓርኮብኮባይ፡ ኣብ ትሕቲ ጽላል'ቲ ገረብ ዘዕርፉ ዝጠጥማን ዝጸንድራን ጥሪት፡ ብዘተፈላለየ ሕብርን ትሕዝቶን ዝወቅቡ ንሓድሕዶም ተሊጋሂቦም ግርማ ዝፈጥሩ ጎቦታት፡ ተፈጥሮኣዊ ጸባቐ'ቲ ከባቢ መመሊሱ ውሽጣዊ መንፈስካ ዘሐድስ፡ ሓደ ካብቲ ሓደ ዝበልጽ ጸጋታት'ቲ ከባቢ ንድኻምና ዕድል ዝህብ ኣይነበረን።

ኢጋይሽም ክቕበሉን ጽምብሎም ብምዕሩግ ኣገባብ ክኸብሩን ክሸባሸቡ ዝቖዩ ነበርቲ ኣግማይት፡ ኑቶም ብቑጽሪ ውሑዳት ዘይኮንና ኢጋይሽ ኣብ ምቕባልናን ምስሳይናን ሓደ ንሓደ ብዘምስል ምደባ ዘደንቕ ኣቀባብላ ገይሩልና።

"ኢታቴና" ብቛንቋ ብዳዌት እንቋዕ ደሓን መጻእኩም'ዩ። ነዚ ቃል ብሓባር ኣድማጺም ኑቲ ኣብ ገጽና ዓብሊሉ ዝበረ ናይ ድኻም ምልክት ንምፍዋስ፡ ብቐጸበት ኑታ ብሰብኡት ዝፈልሐት ብጅንጅብል ዝተወሃሃደት ዘውትርቲ ቡን ብዳዌትን ድሕሪኡ ዝሰዓበ እኽለ ማይን ጋቢዞና።

ኣግማይት ሓንቲ ካብተን ኣብ ንኡስ ዞባ ከርከበት ዝርከባ ምምሕዳር ከባቢታት ኣግማይት፡ ኣካይዴቡ፡ ሃራሬብ፡ ሃዋን፡ ሎኣይብ፡ ኣታይን ሓሬናይትን ካብዚ ሩባ ንሰሜን ተደኲነን ዘለዋ ኮይነን፡ ካብ ጠቕላላ ብዝሒ ተቐማጦ'ቲ ንኡስ ዞባ ኣስታት 30 ሽሕ ትንፋስ ኣብዘን ምምሕዳር ከባቢታት ይቕመጥ። ዝተረፈ ኣስታት 18 ሽሕ ህዝቢ ድማ ኣብ ምብራቓዊ ሸነኽ ናይዚ ሩባ ኮይኑ፡ ኣብ ኣመላይት፡ ፍልክ፡ ሃመሽ ዱብ፡ ሂምባል ቀጨጭ፡ ኢካርፅን ኢያብቲን ሰፊሩ ኣሎ።

ብዘይካ ወሰናት ተዛረብቲ ካልኦት ብሄራት፣ ዝበዝሑ ነበርቲ'ዚ ንኡስ ዞባ ብሄረ ብዳዌት እዮም። ኣብዘን ካብ ሩባ ባርካ ንሰሜን ዝርከባ ዓድታት ብፍላይ ቋንቋ ብዳዌት እንተዘይኮይኑ፡ ካልእ ቋንቋ ንክትሰምዕ ዘሎ ተኽእሎ ድሩት እዩ።

መሓበሮ'ዚ ህዝቢ ኣብ መጓሰ ዝተመርኮሰ እዩ። ዕሊታዊ ናብርኦም ንምምእራር ድማ ሰፊሕ ሳዕሪ ዝዕብየ ማሕንቐ ኣኸዳዊ ሂወት ይመርሑ። ሰፊሕ ሳዕማዊ መሓበሮ ኣብ መሰረት ትምህርቲ ዝኣበየ ማሕንቐ ኢዩ። ካብ ዕለት ናብ ዕለት ካብ ቦታ ናብ ቦታ ሰድራቤቶም ብምጥርናፍ ደድሕሪ ጥሪት ክሶጎሙ ዘገድድ ናብራኦም ካብቲ ዝተዋደደ ትካላት ትምህርቲ የርሕቖም - ካብ መኣዲ ትምህርቲ ይፍለዩ። ብዚ ፍልጠት ክረጋገጽ ዝኽእል ዕቤት ድሩት ክኸውን ዝኾነ እምበኣር፡ ኣብዚ ሕብረተሰብ'ዚ ደንገዩ ዘሎ ምትዕርራይ ዝጠልብ ሕጽረታት መልሲ ክረኽብ - ኣብ ወሻጦም ምስ ኣተኻ እትግንዘቦ ሓቂ እዩ።

ኣግማይት ብምዕራባዊ ክፋሉ ምስ ሃገረ ሱዳን ይዳወብ። ነበርቲ'ቲ ከባቢ ድማ ምሕላው'ቲ ዶብ ኣተኩሮ ሂቦም ካብ ዝሰርሕሉ ቀዳማይ ዕማሞም'ዩ። ኣብቲ ከባቢ ሰፊሑ ዘሎ ጸጥታ ድማ፡ ወጽኢት ናይ'ቲ ኣብ ወሰናስን ናይ'ቲ ከባቢ ዙሓይድዎ ምክትታልን ህላወኦምን እዩ።

ነዚ ሃገራዊ ኣበርክቶ ዝፍጽም ዘሎ ህዝቢ ዘድልዮ ጠለባት ኣብ ምምላእ፡ ካብኡ ፈልከት ከይበለ ክሰርሕ ዝጸንሐን ዘሎን 'እዚ' ምዕራብ ሰሜን ደብት እዩ።

ዓመት ጨንፈር ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዞባ ጋሽ-ባርካ ምኩራትን ወፋያትን ብምምዳብ ስለዝሰርሐ፡ ኣብዚ ዓመት'ዚ ኣብ 4 ምምሕዳር ከባቢታት - ኣግማይት፡ ኣታይ፡ ኣካይዴብን ሃራሬብን ሰሩዕ ኣካደምያዊ ትምህርትን ደቂ-ተባዕትዮን ደቂ-ኣንስትዮን ዘሳተፈ ትምህርቲ ንዓበይቲን ተበጊሱ። ኣብዚ እዋን'ዚ ድሮ ኣስታት 500 ተማሃሮ ተረጋጊኦም ፍልጠት ይቐስሙ ኣለው።

ካብ ጠቕላላ 73 ደቂ-ኣንስትዮ ተማሃሮ እተን ክልተ ተማሃሮ ከቋርጻ ከለዋ፡ ካብ 472 ደቂ-ተባዕትዮ ድማ 10 ተማሃሮ ከምዝቋረጹ፡ ብኽልቲኡ ጾታ ድልየትን ርድኢትን ተማሃሮ ኣብ ትምህርቲ በሪኹ ከምዘሎ፡ ናይ ወለዲ ኣቢታዊ ጸቕጢ ገዲፍካ ኣብ ደቂ-ኣንስትዮ ካብ ትጸበት ወጺኢ ክቱር ባህጊ ትምህርቲ ብምርግጋጹ ከም ፈላማይ ዓወት ናይ'ታ ቤት-ትምህርቲ ኮይኑ ኣብ ጸብጻብታ ብንጹር ሰፊሩ ይርከብ።

ህዝቢ'ዚ ከባቢ ጸገቡ ንኽሓድር ምትእትታው መሰናኣዊ ሕርሻ ኣገዳሲ ይገብሮ። ሰፊሕ ዝርጋሐ ዘለዎ ሩባ ባርካ ነበርቲ ናይዘን ዓድታት ዘይተጠቐምሉ ኣብ ኢዶም ዘሎ ሸሻይ ኢዩ። ነዚ ክውን ንምግባር ድማ ሕርሻ ንምብርባር ብምትሕብባር ጨንፈር ሚኒስትሪ ትምህርቲ ዞባ ጋሽ-ባርካን መሻርኽትን ፕሮጀክት ቀይሙ - ኣብዚ እዋን'ዚ ካብ ጉዕዞና ካብ ዝተዓዘብናዮ እዩ።

ዕላማ ጉዕዞና ናብ'ቲ ቦታ፡ ኣብቲ ሓቢሩ ዝወዓለ ጽምብል ናጽነትን ምዕጻው ቤት-ትምህርትን ምስታፍ እኳ እንተነበረ፡ ቅድሚ'ቲ ጽምብላት ምኽያድም ምስኦም ነበርትን ኣብቲ ከባቢ መንግስታዊ ዕማም ዘሰልጡ ዘለዉ ሰራሕተኛታትን፡ ጠለባቶም ዝሓተቱን ንኣቶም ከማልእዎ ዝሕተትዎን ብርክት ዝበሉ ርክባት ተኻይዶም እዮም።

ኣብቲ ርክባት፡ ነበርቲ ኣግማይት - ንሰብን ጥሪትን ብማዕረ ኣሻቓሊ ኮይኑ ዘሎ ጸገም ቀረብ ዝስተ ማይ ክፍታሕ፡ ድሩት ኣገልግሎት እተህቦም ዘላ ንቑጣ ጥዕና - ሞያውን ንዋታውን ዓቕማ ክጉልብት፡ ኣብ ዳሳት ጀሚሩ ዘሎ ኣገልግሎት ትምህርቲ ህንጻዊ ትሕተ-ቅርጺ ክማልኣሉ፡ ዘይጥጡሕ ጽርግያ ክሕሰሉ... ዝበሉ ዝርዝር ሕጽረታቶም ኣቕሪቦም። ተሳታፍነት ተማሃሮ ብኽልቲኡ ጾታ ክሕይል፡ ድሕሪ ኣቢታዊ ባህሊ ኩብቆ፡ ተሳታፍነት ደቂ-ኣንስትዮ ኣብ ሃገራዊ መደባት ክዓዝዘን ህዝቢ ናብ ትካላት ማሕበራዊ ኣገልግሎት ክቐርበን ዝበሉ ድማ - ቡቶም ነበርቲ ክዕመሙ ዝዋዕብኦም ድልየት ህዝብን መንግስትን ምኳኖም ብመረሐቲ ናይ'ቲ ኣኼባ ተሓቢርዎም።

ዝሰዓበ መደብ፡ ስነ-ስርዓት ምዕጻው ቤት-ትምህርትን ወግዓዊ ኣከባብራ በዓል ሼክ ዑመር መሓመድ ጣህር መልእኽቲ ኣመሓላለፎም። መንግስቲ ኣብ ርሑቕ ገጠራት ዝነብር ህዝቢ እኹል ቀረብ ማሕበራዊ ኣገልግሎት ንኽበጽሖ ከይተሓለለ ይጽዕር ከምዘሎ፡ ኣብ ከባብኦም ዘይጸንሐ ክውን ኮይኑ ዘሎ መኣዲ ትምህርቲ ድማ፡ ወጽኢት ናይ'ቲ ጻዕሪ ምኳኑ ኣረዲኦም። ዝተረፉም ሕጽረታት ብተመሳሳሊ መንገዲ ክፍታሕ ምኳኑ ዘለዎም ጸኑዕ እምነት ድሕሪ ምግላጽ ከኣ፡ ካብ ዓንተቦኡ ብዘይምስልካይ ኩነታቶም ንዘከታተሉ ዘለዉ ኣካላት መንግስቲ ኣመስጊኖም።

ኣቦ ኢጋጣሚ ቃል ዘስመዐ ጹሓፊ ህግደፍ ዞባ ጋሽ-ባርካ ኣቶ ብርሃ ክፍለ ብወገኑ፡ ሳላ ዝሓበርና ሓድነትና ከምዝዓንተረ፡ ዝተፈላለዩ ውዲታት ብምምሻዝ መሳርሒና ክዘርጉ ዝፈተኑ ተጻባእትና - ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ጸቢብ መለሱ ከምዘይምቕ ተዓዚቦም ተሰፋ ከምዝቖረጹ፡ ብህዝቢን መንግስትን ግጉባርን ዝተዋሃሃደ መደባት መሰረት ልምዓት ብዘለዓለ ኣብ ዝትግበረሉ ዘሎ ትሰፋው መድረኽ ረጊጽና ከምዘሎና ብዝርዝር ኣረዲኡ። ኣቦ ምምሕዳር ከባቢ ኣብ መሓበሮ ህዝቢ ዕንቅፋት ኮይኖም ዘለዉ ሕጽረታት ንምፍዋስ ግንባር ምስ ዝምልከቶም ኣካላት ከም ዝሰርሕ ድማ ኣረጋጊጹሎም።

ኢዩ። ንኡስ ዞባ ከርከበት ኣብዚ ቀረባ እዋን ንምምሕዳራዊ ቅርጺ ንኽጥዕም ካብ ዓንሰባ ናብ ባርካ ዝተሰጋገረ ንኡስ ዞባ ኢዩ። ኣብ'ዚ ምስ ንኡሳን ዞባታት ሰልዒ ደገ፡ ፎርቶ ሳዋ፡ ኣቑርደት፡ ኣስማጥን ሱዳንን ዝዳወብ ንኡስ ዞባ'ዚ፡ ኣብ 13 ምምሕዳር ከባቢታትን 100 ዓድታትን ዝተዘርገሐ ኣስታት 38 ሽሕ ሰብ - ኣብ 8769 ስድራቤታት ተሓቒፉ ይርከብ።

ሩባ ባርካ፡ ንበርቲ ናይ'ዚ ንኡስ ዞባ ኣብ ኣቀማምጣኡ ኣብ ክልተ ወገን ጎሚዕዎም ይርከብ። ምምሕዳር እዚ ኣሃዱ'ዚ ኣብ ልዕሊ'ቲ ዘለዎ ጸዐቕን ሰፊሕ ዝርጋሐ ዘለዎ ንጥፈታትን ኣብ ሕብረተሰብ ብዳዌት ከስፋሕፍሕ ንዝጸንሐ ድሑርን ኣቢታዊ ኣተሓሳስባን ንምቕዳይ ነዊሕ ጸዊሩ። ነዚ ንምቅላስ ትምህርቲ እቲ ካልእ መተካእታ ዘይብሉ መፍትሕ ምዃኑ ብምእማን፡ ኣብ 2013 ኑቶም ኣብቲ ከባቢ ሃገራዊ ግቡኦም ኣብ ምፍጻም ዝርከቡ ተወላዶ'ቲ ከባቢ ኣካዳሚያዊ ትምህርቲ ክህብ ፈሊሙ።

ትሰፋው ኣንፈት ዘርኣየ ኪጋስ ትምህርቲ፡ ኑቲ ሰራሕ ኣብ ዝሓለፈ ዝተፈላለዩ ከባቢታት ንዝመጹ ኣስታት 50 ነበርቲ'ቲ ከባቢ ኣብ ምምሕዳር ከባቢ ኣታይ ኣብ ምልማዕ መስኖኣዊ ሕርሻ ዘተኮረ ግብራዊ ትምህርቲ ይወሃቦም ኣሎ።

ከም ኣካል ናይቲ ክማላእ ዝደሊ ዘሎ ለውጢ፡ ኣብ ኣግኹት ግዞዛ - ወጽኢት ዓርኮብኮባይ ጥራይ ተደሪቱ ዝጸንሐ መጽለሊኦም፡ ናብ ዘበናዊ ኣባይቲ ዘሰጋግሮም ኣብ ህንጸት ኣባይቲ መጠነ ዝሰናም ተመኩሮ ዝድልቦ፡ ብቑጽሪ ውሑዳት ዘይኮኑ ነበርቲ ኣግማይት ኣብ ናጽነት ኣብ ተቐማጦ ኣግማይትን ኣብ ዙርያኣ ዝርከባ ዓድታትን ነይሩ።

ኣብ'ቲ ኣዛዚ እዚ ምዕራብ - ሰሜን ዶብት፡ ኣዛዚ ክፍለሰራዊት 65፡ ጸሓፊ ህግደፍ ዞባ ጋሽ-ባርካ፡ ሓላፊ ጨንፈር ትምህርቲ ዞባ ጋሽ-ባርካ፡ ሓላፊ ጨንፈር ሚኒስትሪ ዕዮን ሰብኣዊ ድሕንነትን ዞባ ጋሽ-ባርካን ሓላፊ ኮርፖረሽን ጥሪትን ዘራእትን ዞባ ሳዋን ከባቢኡን፡ ሓላፊት ሃማደኤ ንኡስ ዞባ ተሰነይን ህዝቢ'ቲ ከባብን ዝተረኽብሉ ጽምብል፡ ካብ ዓበይቲ ዓዲ ምምሕዳር ከባቢ ኣግማይት እቲ ብምርኣት ሰልፊ ተማሃሮን ኣብቲ ከባቢ ዝርከቡ ኣባላት ሓይልታት ምክልኻልን ዝጀመረ ጽምብል ኣብ ኢጋ ምዝዛሙ፡ ኣብ ትምህርቲ ጹብለል ንዝበሉ ተማሃሮ ብልጫታት ክዕደል እንከሎ፡ ዝተረፈ ግዜ ህዝቢ ኣግማይት ሴፉ መዚዙ ምስታ ንዮለም ደምቀት ንምሩብ ዝተንቀሳቐሰት ጉጅለ ባህሊ እዚ ምዕራብ - ሰሜን ዶብት ክለሀ ወዒሉ። እቲ ነበርቲ'ቲ ከባቢ ተሃናም ዘውጽእሉ ድርብ ጽምብል ድማ ብድሙቕ ተዛዚሙ።

ብርሃነ ምሕረትኣብ

ውድብ ጥዕና ዓለም ናብ ዲ.ሪ.ኮንጎ ክኢላታት ጸረ-ኢቦላ ልኢኹ

ውድብ ጥዕና ዓለም ኑቲ ኣብ ዲ.ሪ.ኮንጎ ደጊሱ ዘሎ ሕማም ኢቦላ ንምግታእ ናብታ ሃገር ብቐልጡፍ መከላኸሊ መድሃኒት ከም ዝልኣኸ ሓቢሩ።

ኣብ ሰሜናዊ ምዕራብ ዲ.ሪ.ኮንጎ ዛጊት 32 ሰባት በቲ ሕማም ከም እተለኽፉን እቶም 18 ድሮ ከም ዝሞቱን ጸብጻብት ጥዕና የርእዩ። ሰለስተ ሰራሕተኛታት ጥዕና በቲ ሕማም ተለኺፎም ምህላዎም ድማ እቲ ጸብጻብ የመልክት።

ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ሓያሎ ክኢላታት ናብታ ዝበዝሑ ግዳያት ናይቲ ሕማም ከም ዝርከቡላ ዝተጠርጠረት ከተማ ቢኮሮ ከም ዝለኣኸን ኣብ ዝሓጸረ እዋን ድማ ኑቲ ክታበት ጸረ-ኢቦላ ከም ዘሰፍሮን ኣረዲኡ።

ዝሓለፈ ሰሙን ኣብ ዋና ከተማ'ታ ሃገር - ኪንሻሳ ኣብ ዝርከብ ሆስፒታል ኣብ ሕሙማት ብዝተኻየደ መርመራ (ላቦራቶሪ) ክልተ ሰባት ብኢቦላ ተታሒዞም ምጃንሖም ከም እተረጋገጸ ሰብ መዚ'ታ ሃገር ሓቢሮም።

ውድብ ጥዕና ዓለም ኣብታ ሃገር ዝኸፍአ ለበዳ ኢቦላ ኪጋጥም ተኽእሎ ብምህላዉ ተዳልዩሉ ከም ዘሎ'ዩ ዝሕብር።

ኣብ ጊኒ፡ ሴራልዮንን ላይበርያን ካብ 2013 ክሳብ 2016 ኣብ ዝተኸሰተ ሰፊሕ ለበዳ ኢቦላ፡ ህይወት ልዕሊ 11 ሽሕን 3 ሚእትን ሰባት ከም ዝሃለቐ ይዝከር።

ሕማም ኢቦላ፡ ፍቱን መድሃኒት ዘይብሉ ኩይኑ ዝበዝሕ እዋን በቲ ሕማም ዝተለኽፉ ሰባት ናይ ሞት ዕጫ ከም ዘጋጥሞም ጸብጻባት ጥዕና የመልክቱ።

ተወሳኺ

ቻይናዊ ኣብራሪ ለዩ ቸንጂያን ምስ ተሓጋገዝሉ መንእሰይ ኣብራሪ ሹ ቹወን፡ ኤየርባስ ኤ319 ዝዓይነታ ነፋሪት እናመርሐ'ዩ ካብ መዓርፎ ነፈርቲ ቻንግኪንግ - ቻይና ዝተበገሰ። ልዕሊ 119 ገያሾ ጽዒኑ ናብ ቲበት ዘኪይዶ ዝነበረ በረራ ብጅመረ ግን ኣብ ናይ ኣስታት 9 ሽሕ ሜትሮ ብራኸ ዘይሓስቦ ረኸቡ፡ ጠንቁ ብዘይተፈልጠ ነገር ድማ ኣብ ቅድሚኡ ዝነበረ ቬትሮ ነፋሪት ተሓምሺሹ፡ ሞተረ ነፋሪት ብሓይሊ ንፋስ ስለዝሰሕቦ ኑቲ ወዲ 27 ዓመት ተሓጋጋዚ ኣብራሪ ንቕድሚት ሰሓቦ፡ እቲ ብበርቱዕ ንፋስ ዝተሳሕበ ተሓጋጋዚ ፓይለት ምስ ሞት ተፋጠጠ፡ "ካብ መሰኮት'ዩ ተመሊሱ" ይብል እቲ ኣብራሪ፡ ኣብ ክፍሊ ኣብረርቲ(ኮክፒት) ኩሉ ነገር ክንሳፍፍ ከም ዝጀመረ እውን ገሊጹ። ንሱ'ውን ኣንጻር ብርቱዕ ንፋስ እናተቓለሰ ነታ ነፋሪት ብሰላም ከዕልባ ጸዒሩ፡

በቲ ሓደ ገጽ ህይወቱን ብጻዩን ከድሕን በቲ ካልእ ድማ ድሕነት ተሳፈርቲ ኣብ ዝጦ ስለ ዝኾነ እናተጋደለ ፍጥነት ነፋሪት ከጉድሎ ከኣለ፡ ነፋሪት ንታሕቲ ክትንቆት እንከላ ተሳፈርቲ ኣብ ሻቕሎት ወደቑ፡ ብሰላ ጻዕሪ ናይቲ ኣብራሪ ግን ብዘይ ዝኾነ ጉድኣት ናብ መዓርፎ ነፈርቲ ዓለበት፡ እቲ ተሓጋጋዚ ኣብራሪ ብሞተር ነፋሪት ተሓፊኹ ካብ ምማት ንስክላ ዝደሓነሉ እንኮ ምኽንያት፡ ብዕድል መቐነት ከርሲ ተዓጢቑ ስለ ዝጸንሐ ምኳኑ ሰብ መዚ በረራ ቻይና ገሊጾም። ኣብ ኣካላቱ ዝወረደ ፈኮስ ማህረምቲ ክሳብ ዝሓዊ ድማ ኣብ ሆስፒታል ተዓቒቡ ምህላዉ ተፈሊጡ፡ ኣብራሪ ናይታ ነፋሪት ለዩ ቸንያን ብዘርኣዮ ትብዓት፡ ፍሉይ ማዳልያ ክሽለም ሓያሎ ወገናት ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢታት ርእይቶ ይህቡ ምህላዎም ጸብጻብ በበሲ ሓቢሩ።

ሰሜን ኮርያ፡ ፈተነ ኑክሌሳዊ ኣጽዋር እተካይደሉ ቦታ ትዓጹ

ሰሜን ኮርያ፡ ኑክሌሳዊ ኣጽዋር እትፍትነሉ ነቑጣ ክትዓጽዋ ከም ዝጀመረት ንክኢላታት ብምጥቃስ ኣገልግሎት ዜና ሮይተርስ ሓቢሩ።

እቶም ክኢላታት ካብ ሳተላይት ንዝተረኸበ ኣሳእል ምርኩስ ጌይሮም ኣብ ዝሃብዎ ሓበሬታ፡ ሰሜን ኮርያ ኑቲ 'ፑንግየ' ተባሂሉ ዝጽዋዕ እንኮ ኑክሌሳዊ ኣጽዋር እትፍትነሉ ነቑጣ ድሮ ክትዓጽዋ ከም ዝጀመረት ገሊጾም።

ሰሜን ኮርያ ኣቐዲማ ንሰለስተ ኣመሪካውያን እሱራት ናጻ ከም ዝፈትሐቶም ዝፍለጥ ኩይኑ፡ ሕጂውን እታ ሃገር ብፍቓዳ ኑክሌሳዊ ነቑጣ ናይ ምዕጻው ስጉምቲ ምውሳዳ ንሰላም ዘለዋ ቅሩብነት ዘርኢ ምዃኑ ተንተንቲ ገሊጾም።

መራሕቲ ሰሜን ኮርያን ኣመሪካን ን12 ሰነ ኣብ ሲንጋፖር ተራኺቦም ንኽዘራረቡ ተመዲቡ ኣብ ዘሎ እዋን'ዩ፡ ፒዮንግያንግ ንሰላም ዝደፍእ በይናዊ ስጉምቲ ትወስድ ዘላ።

ኣቐዲሙ መራሒ ሰሜን ኮርያ ኪም ጆንግ ኡን ምስ ደቡብ ኮርያዊ መዘናኡ ሙን ጃኢን ኣብ ዘካየዶ ታሪኻዊ ርክብ፡ ሃገሩ ኑቲ ኑክሌሳዊ ኣጽዋር እትፍትነሉ ነቑጣ ኣብ ቅድሚ ተዓዛቢቲ ከም እተዕጽዋ ቃል ምእታዉ ይዝከር።

ትማሊ ሰሜን ኮርያ ኣብ ቅድሚ ዝዓደመቶም ሸሞንተ ጋዜጠኛታት ደቡብ ኮርያ ኑቲ መፈተኒ ኑክሌሳዊ ኣጽዋር ዝኸውን ገለርያ ከም ዘፍረሰቶ'ኳ እንተተገለጸ፡ እቲ ገለርያ ኣቐዲሙ ብምህማም መሬት ብዘወረዶ ጉድኣት ካብ ጥቕሚ ወጻኢ ኩይኑ ምጸንሑ ገለ ጋዜጣታት ደቡብ ኮርያ ምግላጸን ኣልጀዚራ ኣረዲኡ።

ሰሜን ኮርያ ሽዱሽተ ግዜ ፈተነ ኑክሌሳዊ ኣጽዋር ከም ዘካየደት ጸብጻባት የመልክቱ። እንተኾነ ብሕጂ ኩሉ ፈተነታት ኑክሌሳዊ ኣጽዋርን ሚሳይልን ደው ከም ዘበለቶ'ያ ተዛረበ።

ህንዲ - ዓመታዊ ርብዒ ሚልዮን ህጻናት ደቀንስትዮ ይሞታ

ኣብ ሕብረተሰብ ህንዲ ብሰንኪ ዘሎ ጾታዊ ኣድልዎ፡ ኣብታ ሃገር ዓመታዊ 239 ሽሕ ህጻናት ደቀንስትዮ ከም ዝሞታ ብመጽናዕቲ ተረጋጊጹ።

እቲ ንዓመታት ዝኣክል ብኽኢላታት ዝተኻየደ መጽናዕቲ ከም ዘርኣዮ፡ ኣብ ህንዳውያን ወለዲ፡ ካብ ጓል ወዲ ስለ ዝመርጹ፡ ኣብ ልዕሊ ዕሸል ጓሎም ክንክን ስለ ዘጉድሉ፡ ሓያሎ ህጻናት ሰኣን ግቡእ ክታበትን ዝተመጣጠነ መግብን ይሞታ። በዚ ምኽንያት ዓመታዊ ኣስታት ርብዒ ሚልዮን ህጻናት ብቐሊል ሕማም ህይወተን ከም ዝስእና እቲ መጽናዕቲ ኣፍሊጡ።

ዝበዝሕ እዋን ህንዳውያን ወለዲ፡ ወዲ ክወልዱ ስለ ዝመርጹ፡ ዕሸል ኣብ ማህጸን እንከሎ ጾታኡ ብምልላይ፡ ጓል ምስእትኸውን ክንጽሉዎ ከም ዝርእዩ፡ በዚ ድማ ቁጽሪ ደቀንስትዮ እናነከየ ምምጻኡ ዝተፈላለዩ መጽናዕቲ የመልክቱ። ቁጽሪ ደቀንስትዮ ዜጋታት'ታ ሃገር ምስ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ክጻጸር እንከሎ፡ ብ63 ሚልዮን ከም ዝውሕድ እቲ ኣብዚ ቀንያት'ዚ ዝተዛዘመ መጽናዕቲ የመልክት።

ኣብ ህንዲ ማጠነ ሞት ደቀንስትዮ ምስ ናይ ደቂ ተባዕትዮ ብምንጽጻር ዝለዓለ ኩይኑ ኣብታ ሃገር ጾታዊ ኣድልዎ እንተዘይተወጊዱ ብሚልዮናት ዝቖጸሩ ደቂ ተባዕትዮ ብዘይ መጻምድቲ ከም ዝተርፉ ክኢላታት የጠንቅቁ።

ኣብ ህንዲ ኣብ ልዕሊ ደቀንስትዮ ቀጻሊ ጾታዊ ዓመጽ ከም ዝፍጸም እዋን ማዕከናት ዜና ዘጋውሓ።

ሓያሎ ሃገራት ንቕትለት ፍልስጤማውያን ኩነናን

ሓያሎ ሃገራት ብወተሃደራት እስራኤል ንዝፍጸም ዘሎ ቅትለት ፍልስጤማውያን ብምኹናን እስራኤል ትወስዶ ዘላ ስጉምቲ ንምቑጻት ክልተኡ ወገናት ዘጋድድ ከም ዝኾነ ገሊጸን።

ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ሩስያ ሰርጌ ላቭሮቭ፡ ኣብ ልዕሊ ፍልስጤማውያን በርጌስ ዝወሰድ ዘሎ ናይ ቅትለት ስጉምቲ ንዘይዳ ግጭት ዝድርኽ ብምዃኑ ሃገሩ ኣትረራ ከም እትቃወሞ ኣፍሊጡ።

ፕረዚደንት ቱርኪ ረሲብ ጣይብ ኤርዶጋን ብወገኑ፡ "እስራኤል ጃምላዊ ቅትለት ፈጺማ እያ፡ ግብረሽበራዊት ሃገር'ውን እያ" ኢሉ ብምኽሳስ፡ ነዚ ንምቅዋም ንዝመጽእ ዓርቢ ኣብ ከተማ ኢስጣንቡል ሰፊሕ ሰልፊ ክካየድ ጸዊዑ። ንኣምባሳደራት ሃገሩ ኣብ እስራኤልን ኣመሪካን ድማ ከም ዝጸውዖም ኣፍሊጡ።

ብዘይካ'ዚ፡ የርዳኖስ፡ ሊባኖስ፡ ቐጠር፡ ምስሪ፡ ደቡብ ኣፍሪቃን በልጅዩምን ዝርከብኦን ሓያሎ ሃገራት ንተግባራት እስራኤል ከም ዝኹነና ምንጮታት'ቲ ከባቢ ሓቢሮም።

ዝሓለፈ 14 ግንቦት፡ ኤምባሲ ኣመሪካ ኣብ እየሩሳሌም ዝተኸፍተሉ ዕለት፡ ኣብ ዶብ ቓዛ ዝተወለዐ ግጭት፡ ወተሃደራት እስራኤል ኣብ ልዕሊ በርጌስ ፍልስጤማውያን ሰልፈኛታት ጠያይት ብምትኳስ ሓያሎ ጉድኣት ከም ዘውረዱ'ዩ ዝፍለጥ። ኣብቲ ዕለት ጥራይ ብውሕዱ 60 ፍልስጤማውያን ከም እተቐትሉን 2700 ድማ ከም ዝቘሰሉን ካብቲ ከባቢ ዝተፈነወ ጸብጻብ ኣረዲኡ። እታ ዕለት ኣብ ውሽጢ ኣርባዕተ ዓመት ኣብ ቓዛ ዝበዝሑ ፍልስጤማውያን ብእስራኤል ዝተቐትሉላ መዓልቲ ከም ዝኾነት ሰብ መዚ ጥዕና ፍልስጤም ገሊጾም።

ኩወይት፡ ባይቶ ጸጥታ ውድብ ሕቡራት ሃገራት ኑቲ ዝሓለፈ ሰኑይ ብወተሃደራት እስራኤል ዝተወሰደ ስጉምቲ ኣመልኪቱ ንምዝርራብ ህጹጽ ኣኼባ ክካየድ ብዘቕረበቶ ጠለብ መሰረት፡ እቲ ባይቶ ህጹጽ ኣኼባ ንምክያድ ይዳሎ ምህላዉ ተገሊጹ።

ብዘይካ'ዚ ኣመሪካ፡ ኤምባሲኣ ካብ ከተማ ቴልኣቪቭ ናብታ ኣሱሓብ ዝኾነት ከተማ እየሩሳሌም ምግዓዛ ቀንዲ መሓዘት ኣመሪካ ዝኾና ሃገራት ኤውሮጳ ከይተረፉ ከም እተቓወማ ተፈሊጡ።

ብሪጣንያን ፈረንሳን እቲ ስጉምቲ ተወሳኺ ጸገማት ከምጽእ እንተዘይኩይኑ ንሰላማዊ ፍታሕ ናይቲ ዞባ ኣበርክቶ ከም ዘይብሉ ኣዘራረኻ። ንስጉምቲ ኣመሪካ ድማ ብቓልዕ ከም እተቓወማኦ ኣዘራረኻ።

ፍልስጤማውያን ኣብ ልዕሊኦም ብእስራኤል ንዝተወሰደ ናይ ግፍዕን ምስጓጕን ስጉምቲ፡ ንመበል 70 ዓመት ኣብ ዝዝክርሉ ዘለዉ እዋን ካብ ወተሃደራት እስራኤል ብዝተተኮሰ ጠያይት ዛጊት 104 ሰባት ከም ዝሞቱን ኣስታት 12 ሽሕ ከም ዝቘሰሉን ምንጮታት ናይቲ ከባቢ ሓቢሮም።

ተረኛ ፋርማሲ: ፋርማሲ ቪያ ጅዳ
ዕለት: 16/5/2018
ጎደና: ጎደና ሲጋሌት ቀጣን ቁ.6፡ (ቪያጅዳ)
ቁ.ስልኪ: 07138002
ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565